

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 23. juni 2026

Sag BS-11108/2024-OLR
(1. afdeling)

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1,
Appellant 2, tidligere Sagsøger 2,
Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og
Appellant 4, tidligere Sagsøger 4
(Advokatfuldmægtig, beskikket, prøve)

mod

Appelindstævnte (Kommune)
(advokat Jacob Schall Holberg)

Retten i Odense har den 5. februar 2024 afsagt dom i 1. instans (sag BS-17641/2022-ODE).

Landsdommerne Kim Holst, Jon Fridrik Kjølbro og Jelena Vestergaard Hansen (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3,
tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, har gentaget deres påstande for byretten om, at Appelindstævnte (Kommune) til hver af dem skal betale 300.000 kr. med proces -rente fra den 16. december 2021.

Appelindstævnte (Kommune), har påstået dommen stadfæstet.

Appellanterne er meddelt fri proces under ankesagen.

Supplerende sagsfremstilling

Der har under hovedforhandlingen for landsretten været forelagt fra en række bilag vedrørende Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling i perioden efter anholdelse

sen af Mor den 4. november 2020, herunder samtaler med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, samtale med Mor, an

bringelse af Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, opmærksom

hedsskema fra Skole 4 vedrørende Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, opmærksomhedsskema fra Gymnasie vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3, børnefaglige undersøgelser vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, udtalelser fra Børnehus Syd vedrørende Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og udtalelser fra Børnehus Hovedstaden vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3.

Der har videre været forelagt fra rapporter fra politiets efterforskning i sagen mod Mor, herunder afhøringer Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3, Vidne 3 og Vidne 1.

Der har videre været forelagt fra forklaringer afgivet under straffesagen mod Mor.

Der har været afspillet dele af Dokumentar, der blev vist på tv henholdsvis Dato 9 og Dato 10 2023.

Som anført i byrettens dom blev Mor ved dom afsagt af Retten i Odense den 17. februar 2021 dømt for overtrædelse af straffelovens § 213, § 243, § 245, stk. 1, jf. til dels § 21, og § 260, stk. 1, nr. 1, og straffet med fængsel i 2 år.

Af dommen fremgår følgende om tiltalen:

”Mor er tiltalt for overtrædelse af

1.

straffelovens § 245, stk. 1, til dels forsøg, jf. § 21, § 213 og § 260, stk. 1, nr. 1, mishandling samt forsøg herpå, vanrøgt og nedværdigende behandling samt ulovlig tvang,

ved fra Måned 1996 og frem til september 2017, blandt andet på

Adresse 4, Adresse 5 og Adresse 2 i By 2, samt på tiltaltes Virksomhed beliggende Adresse 6 i By 2, og i en bil, at have mishandlet sine børn

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, født Dato 1 1996 og Person 4, født Dato 11 1999, ligesom

tiltalte udsatte Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Person 4 for vanrøgt og groft nedværdigende be

handling, ligesom tiltalte over for Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 ved vold eller trussel om vold tvang hende til at gøre, tåle eller undlade noget, i det tiltalte:

- a) i flere tilfælde rystede børnene fra de var 6 måneder gamle,
- b) i adskillige tilfælde i spisesituationer slog børnene på armene, så de græd,
- c) i ét tilfælde tog Person 4 ud af klapvognen og satte ham på forto -vet til trods for, at Person 4 led af en sygdom, hvor han ikke måtte udsættes for tryk på kroppen, hvilket medførte, at Person 4 faldt sammen og græd af smerte,
- d) adskillige gange udøvede vold idet tiltalte tog hårdt fat i bør -nenes arme, i nogle tilfælde med mærker til følge, ligesom til -talte adskillige gange skubbede og slog navnlig Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med flad og knyttet hånd på kroppen og i hovedet, i nogle tilfælde med mærker til følge, ligesom tiltalte adskillige gange slog Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i hovedet med en hårbørste, ligesom tiltalte kastede en kniv efter Appellant 1, tidligere Sagsøger 1,
- e) i ét tilfælde i en bil slog Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 på benet, ligesom tiltalte i flere tilfælde, i bilen slog Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i hovedet med mærker til følge,
- f) i adskillige tilfælde pressede sine egne negle samt nåle ind un -der Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 negle med mærker og blødninger til følge,
- g) i mindst ét tilfælde slog Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 gentagne gange på kroppen og i hovedet med knyttede hænder, så Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 faldt omkuld, hvorefter tiltalte gentagne gange sparkede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 på kroppen, mens Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 lå ned,
- h) i flere tilfælde tvang Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 til at modtage Udeladtbehandlinger, hvorunder tiltalte stak Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med Udeladtrekskaber under fød -derne, ligesom tiltalte brændte Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 under fødderne med en elektronisk Udeladtfil,
- i) i flere tilfælde tvang Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 til at få hudrensning i ansigtet, hvorunder tiltalte pressede huden i Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 ansigt så hårdt, at det medførte smerter og med ar til følge,

- j) i ikke under to tilfælde tog halsgreb på Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med vejtræk -ningsbesvær til følge,

- k) i flere tilfælde børstede Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 tænder så hårdt, at tandkødet blødte, ligesom tiltalte stak tandbørsten i halsen på Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med vejrtrækningsbesvær til følge,
- l) i flere tilfælde efterlod Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Person 4 alene, idet tiltalte blandt andet og navnlig om natten forlod lejligheden på Adresse 4, hvorefter børnene var uden opsyn,
- m) adskillige gange ydmygede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Person 4, idet tiltalte blandt andet gjorde nar ad Person 4 på grund af Person 4's sygdom, ligesom tiltalte blandt andet en vinter tvang Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 til at tage tøjet af og gå ud på en svalegang med skraldeposen kun i ført underbuk -ser, ligesom tiltalte tvang Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 til at slikke gulvet i forbindelse med rengøring, ligesom tiltalte tvang Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 til at slikke toilet -tet, ligesom tiltalte kyssede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med tungen, ligesom tiltalte på en strand, da Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var teenager, trak Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 bikinitrusser ned,
- n) i nogle tilfælde at have truet Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med vold, idet tiltalte blandt andet sagde til Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, at hvis hun ikke fik sin lillesøster, Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, til at stoppe med at græde, ville tiltalte slå Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 eller hendes søster Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 ihjel eller lignende,
- o) i flere tilfælde straffede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og hendes søskende ved blandt andet at hive ting ud af skabe og skuffer, hvorefter Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og hendes søskende skulle rydde tingene op og i nogle tilfælde kastede døtrenes ting ud af døren og ud på vejen, hvorefter de skulle rydde tingene op, og hvis tiltalte ikke mente oprydning -gen var sket korrekt, eller hvis tiltalte mente, at døtrene ikke gjorde, som hun sagde, blev tingene hevet ud igen, og opryd -ningen måtte gentages,
- p) gentagne gange tvang Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 til at lyve eller instruere Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i en bestemt adfærd, idet tiltalte blandt andet tvang Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 til at lyve om sin far, Vidne 1, for eksempel om at han drak øl eller slog hende, ligesom Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 blandt andet blev instrueret i at løbe hjem fra skole på de dage, hvor Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 skulle have samvær med sin far, alt med henblik på at afbryde Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 relation til sin far eller for at dække over forholdene i hjemmet,

- q) gentagne gange at have kaldt Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 for luder, klam, mongol eller lignende, ligesom tiltalte udtalte, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var grim, når hun græd, og at hun lignende en narkoman eller lignende.

2.

straffelovens § 245, stk. 1, til dels forsøg, jf. § 21, § 213 og § 260, stk. 1, nr. 1, mishandling samt forsøg herpå, vanrøgt og nedværdigende behandling samt ulovlig tvang,

ved fra Måned 2002 og frem til juni 2020, blandt andet på Adresse 5 og Adresse 2 i By 2, samt på tiltaltes

Virksomhed beliggende Adresse 6 i By 2 og i en bil, at have mis -
handlet sin datter **Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, født Dato 3 2002** ,
ligesom tiltalte udsatte Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 for vanrøgt og -
groft nedværdigende be

handling, ligesom tiltalte over for Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 ved vold eller trussel om vold tvang hende til at gøre, tåle eller undlade noget, i det tiltalte:

- a) adskillige gange, udøvede vold mod Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, idet tiltalte tog hårdt fat i Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 arme, i nogle tilfælde med mærker til følge, li -gesom tiltalte ruskede, skubbede og slog Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 med flad og knyttet hånd på kroppen og i hovedet samt under hagen, i nogle tilfælde med mærker til følge, ligesom tiltalte rev Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 i håret, slog Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 i hovedet med en hårbørste og i ét tilfælde slog Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 med en sko, ligesom tiltalte kastede en saks efter Appellant 2, tidligere Sagsøger 2,
- b) i flere tilfælde i bilen greb om Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 ben og pressede sine negle ind i huden, med mærker til følge,
- c) adskillige gange tog halsgreb på Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 med vejtrækningsbe -svær til følge,
- d) i flere tilfælde stak Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 med nåle og en cykelnøgle på krop -pen,
- e) i flere tilfælde tvang Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 til at få hudrensning i ansigtet, hvorunder tiltalte pressede huden i Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 ansigt så hårdt, at det medførte smerter og med ar til følge,
- f) i mindst ét tilfælde at have smurt sulfo i ansigtet på Appellant 2, tidligere Sagsøger 2,
- g) i flere tilfælde efterlod Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes søskende alene, idet til -talte blandt andet efterlod dem i haven eller i lejligheden på Adresse 5 uden opsyn,

h) i mindst ét tilfælde tvang Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 til at spise opkast,

- i) i flere tilfælde straffede Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes søskende ved blandt andet at hive ting ud af skabe og skuffer, hvorefter Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes søskende skulle rydde tingene op, og i nogle tilfælde kastede døtrenes ting ud af døren og ud på vejen, hvorefter de skulle rydde tingene op, og hvis tiltalte ikke mente, oprydning -gen var sket korrekt, eller hvis tiltalte mente, at døtrene ikke gjorde, som hun sagde, blev tingene hevet ud igen, og oprydning -ningen måtte gentages,
- j) gentagne gange tvang Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 til at lyve eller instruere Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 i en bestemt adfærd, idet tiltalte blandt andet tvang Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 til at lyve om sin far, Vidne 2, for eksempel om at han drak øl eller slog hende, ligesom Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 blandt andet blev instrueret i at løbe hjem fra sin far under samvær med ham, alt med henblik på at afbryde Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 relation til sin far eller for at dække over forholdene i hjemmet,
- k) gentagne gange, at have kaldt Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 for luder, klam, mongol eller lignende, ligesom tiltalte kaldte Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 for Anders Breivik,

3.

straffelovens § 243 – psykisk vold,

ved efter den 1. april 2019 og frem til juni 2020, blandt andet på

Adresse 2 i By 2, som tilhørende Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2

husstand, gentagne gange over en periode, at have udsat Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 for groft nedværdigende, forulempende og krænkende adfærd, idet tiltalte:

- a) bestemte Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 påklædning og frisure,
- b) udsatte Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 for at overvære vold begået mod sine søskende,
- c) kommenterede Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 krop og vægt, ligesom tiltalte kaldte Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 for tyk og kommenterede hendes madindtag, ligesom tiltalte bebrejdede Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, at hun ikke var høj nok, hvorefter tiltalte tvang Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 til zoneterapi med den begrundelse, at terapien ville få Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 til at vokse,

- d) udtalte til Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, at hun ønskede at Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 afdøde bror, Person 4, le -vede i stedet for Appellant 2, tidligere Sagsøger 2,
- e) over for Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes søskende gav udtryk for, at hun ville begå selvmord, idet tiltalte blandt andet satte en kniv mod sin

hals, og udtalte: ”Jeg tager livet af mig selv” , eller udtalte: ”Jeg går i kælderens og hænger mig selv” eller lignende,

- f) afskar Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 kontakt med sin nærmeste familie,
- g) instruerede Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes søskende i, hvordan de skulle lægge tøj frem til tiltalte, stryge tøjet, og stryge tøjet igen, hvis ikke det ifølge tiltalte blev gjort korrekt, ligesom Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes søskende skulle stille tiltaltes sko frem, binde snørebåndene op, pakke hendes arbejdsting, låse hendes cykel op og lægge et stykke tyggegummi frem til hende mv., og hvis opgaverne ikke ifølge tiltalte blev gjort korrekt, måtte procedureringen gentages, hvorfor Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 ofte kom for sent i skole,
- h) som straf, og i nogle tilfælde sent om aftenen, eller mens Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 havde gæster, tvang Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes søskende til at udføre huslige pligter og gøre rent og gentage den samme rengøring flere gange, og hvis ikke det ifølge tiltalte blev gjort korrekt, måtte rengøringen gentages, hvilket ofte medførte Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 kom for sent i seng eller i skole,

alt med henblik på at styre Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 utilbørligt.

4.

straffelovens § 245, stk. 1, til dels forsøg, jf. § 21, § 213 og § 260, stk. 1, nr. 1, mishandling samt forsøg herpå, vanrøgt og nedværdigende behandling samt ulovlig tvang,

ved fra Måned 2005 og frem til anholdelsen den 4. november 2020, blandt andet på Adresse 5 og Adresse 2 i By 2, samt på tiltaltes Virksomhed beliggende Adresse 6 i By 2, og på Skole 1 i By 1,

Adresse 7, samt i en bil at have mishandlet sine døtre

Appellant 3, tidligere Sagsøger 3, født Dato 4 2005 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 født Dato 5 2006, ligesom tiltalte udsatte Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 for vanrøgt og groft nedværdigende behandling, ligesom tiltalte overfor Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 ved vold eller trussel om vold tvang dem til at gøre, tåle eller undlade noget, idet tiltalte:

- a) adskillige gange, udøvede vold mod Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, idet til -talte blandt andet tog hårdt fat i deres arme, i nogle tilfælde med mærker til følge, ligesom tiltalte ruskede, skubbede og slog Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 med flad og knyttet hånd på kroppen og i hovedet samt under hagen, i nogle tilfælde med mærker til

følge, ligesom tiltalte slog dem i hovedet med en hårbørste og rev dem i håret, ligesom tiltalte rev dem i ørerne, ligesom tiltalte skubbede dem på cyklen, ligesom tiltalte spyttede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 i hovedet, og skubbede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 ned af trappen, ligesom tiltalte slog Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 i hovedet med en sko,

- b) flere gange, tog halsgreb på Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 med vejtrækningsbesvær til følge og i nogle tilfælde med mærker til følge, og i mindst ét tilfælde tog halsgreb på Appellant 4, tidligere Sagsøger 4,
- c) i flere tilfælde, tvang Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 til at modtage Udeladtbehandlinger, hvorunder tiltalte stak Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på fødderne med en saks med mærker til følge,
- d) i flere tilfælde børstede Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 tænder med blødninger til følge,
- e) i flere tilfælde, i bilen, greb om Appellant 3's, tidligere Sagsøger 3 ben og pressede sine negle ind i huden, med mærker til følge,
- f) i adskillige tilfælde, pressede sine egne negle ind under Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 negle med mærker og blødninger til følge,
- g) i flere tilfælde, tvang Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 til at få hudrensning i ansigtet, hvorunder tiltalte pressede deres hud i ansigtet så hårdt, at det medførte smerter og med ar til følge,
- h) i flere tilfælde, tvang Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 til at modtage voksbehandlinger, idet tiltalte udtalte, at Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 lignede en abe eller lignende,
- i) i flere tilfælde straffede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, ved blandt andet at hive ting ud af skabe og skuffer, hvorefter de begge skulle rydde tingene op, og i nogle tilfælde kastede deres ting ud af døren og ud på vejen, hvorefter de skulle rydde tingene op,
- j) i flere tilfælde, efterlod Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 samt deres søskende alene, idet tiltalte blandt andet efterlod dem uden for eller i lejligheden på Adresse 5 uden opsyn,

- k) i ét tilfælde tvang Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 til at slikke støv op fra gulvet,
- l) gentagne gange tvang Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 til at lyve eller instrue -rede dem i en bestemt adfærd, idet tiltalte blandt andet tvang Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 til at lyve om, at hendes far, Vidne 3, ikke tog

sig af hende ved samvær, ligesom Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev instrueret i at sige, at hun havde ondt i maven, inden samvær med sin far, ligesom Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, under samvær med sin far, blev instrueret i at løbe hjem til tiltalte, ligesom Appellant 3, tidligere Sagsøger 3, under samvær med sin far, Vidne 2, blev instrueret i at løbe hjem til tiltalte, alt med henblik på at afbryde døtrenes relation til deres fædre, el - ler for at dække over forholdene i hjemmet,

- m) gentagne gange i en periode, tvang Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 til at spise persille på deres havregrød, idet tiltalte mente, at deres hår så -ledes ville gro,
- n) gentagne gange, at have kaldt Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 for et grimt barn, luder, klam, mongol eller lignende.

5.

straffelovens § 243 – psykisk vold,

ved efter den 1. april 2019 og frem til anholdelsen den 4. november 2020, blandt andet på Adresse 2 i By 2, som tilhørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 husstand, gentagne gange over en periode, at have udsat dem begge for groft ned - værdigende, forulempende og krænkende adfærd, idet tiltalte:

- a) bestemte Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 påklædning og frisure,
- b) kommenterede Appellant 3's, tidligere Sagsøger 3 krop, idet tiltalte sagde, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 var for stor og opfordrede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 til at tabe sig,
- c) udsatte Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 for at overvære vold begået mod de -res søskende
- d) over for Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og deres søskende truede med for -skellige ulykker, idet tiltalte blandt andet gav udtryk for, at hun ville begå selvmord, idet tiltalte blandt andet satte en kniv mod sin hals, og udtalte: ”Jeg tager livet af mig selv”, el -ler udtalte: ”Jeg går i kælderens og hænger mig selv” eller lig -nende, ligesom tiltalte truede med, at hun ville blive kørt ned, hvis ikke pigerne gjorde, hvad hun sagde,

- e) i nogle tilfælde truede med at låse Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 uden for døren eller låse dem nede i kælderen, og i mindst ét tilfælde låste Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 ude for døren om natten, og i et andet tilfælde lå -ste Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 uden for døren,

- f) gav udtryk for, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 bare kunne slå hinanden ihjel,
- g) instruerede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 i, hvordan de blandt andet skulle lægge tøj frem til tiltalte, stryge tøjet, og stryge tøjet igen, hvis ikke det ifølge tiltalte blev gjort korrekt, ligesom Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 skulle stille tiltaltes sko frem, binde snørebåndene op, pakke hendes arbejdsting, låse hendes cykel op og lægge et stykke tyggegummi frem til hende mv. og hvis opgaverne ikke ifølge tiltalte blev gjort korrekt, måtte proceduren måtte gentages, hvorfor Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 ofte kom for sent i skole,
- h) som straf, og i nogle tilfælde sent om aftenen eller mens Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 havde gæster, tvang dem til at udføre huslige pligter og gøre rent og gentage den samme rengøring flere gange, hvis ikke det ifølge tiltalte blev gjort korrekt, hvilket ofte medførte Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 kom for sent i seng eller i skole,
- i) gentagne gange, at have kaldt Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 for et grimt barn, luder, klam, mongol eller lignende,

alt med henblik på at styre Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 utilbørligt.”

Af dommen fremgår følgende vedrørende byrettens begrundelse:

”Rettens begrundelse og resultat

Ad afvisningspåstanden

...

Ad forhold 1

Efter bevisførelsen er det - uanset tiltaltes benægtelse - ubetænkeligt at anse for bevist, at tiltalte er skyldig i forhold 1, dog således

at der for så vidt angår overtrædelser af straffelovens § 213, frifindes for så vidt angår perioden efter den Dato 1 2014, hvor Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 fyldte 18 år,

at der i forhold 1, litra b), frifindes for perioden forud for den 12. juni 1997, hvor revselsesretten i forbindelse med opdragelse af egne børn i hjemmet

blev afskaffet,

at der i forhold 1, litra d) frifindes for at have kastet en kniv efter Appellant 1, tidligere Sagsøger 1,

at der i forhold 1, litra n) alene sker domfældelse for ulovlig tvang ved i ét tilfælde at have forøvet ulovlig tvang overfor Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 som beskrevet,

at der i forhold 1, litra o) frifindes for at have kastet døtrenes ting ud af døren og ud på vejen i mere end ét tilfælde, og

at der i forhold 1, litra p) frifindes for at have instrueret Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i at sige, at hendes far drak øl eller slog hende.

Ad forhold 2

Efter bevisførelsen er det - uanset tiltaltes benægtelse - ubetænkeligt at anse for bevist, at tiltalte er skyldig i forhold 2, dog således

~~at~~ der i forhold 2, litra c) alene sker domfældelse for i flere tilfælde at have taget halsgreb på Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 som beskrevet,

~~at~~ der i forhold 2, litra d) frifindes for at have stukket Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 med en cykelnøgle,

~~at~~ der i forhold 2, litra g) frifindes for det deri beskrevne,

~~at~~ der i forhold 2, litra i) frifindes for at have kastet døtrenes ting ud af døren og ud på vejen i mere end ét tilfælde, og

~~at~~ der i forhold 2, litra j) frifindes for at have instrueret Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 i at sige, at hendes far drak øl eller slog hende.

Ad forhold 3

Efter bevisførelsen er det - uanset tiltaltes benægtelse - ubetænkeligt at anse for bevist, at tiltalte er skyldig i forhold 3, dog således at der i forhold 3, litra e) frifindes for, at tiltalte satte en kniv mod sin hals.

Ad forhold 4

Efter bevisførelsen er det - uanset tiltaltes benægtelse - ubetænkeligt at anse for bevist, at tiltalte er skyldig i forhold 4, dog således

~~at~~ der i forhold 4, litra a) frifindes for at have skubbet Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 ned ad trappen,

~~at~~ der i forhold 4, litra c) frifindes for, at der var mærker til følge,

at der i forhold 4, litra d) frifindes for det deri beskrevne,

at der i forhold 4, litra g) frifindes for, at der var ar til følge, men domfældes for, at der var mærker til følge,

at der i forhold 4, litra i) frifindes for at have kastet døtrenes ting ud af døren og ud på vejen i mere end ét tilfælde,

at der i forhold 4, litra j) frifindes for at have efterladt Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 alene på Adresse 1 i mere end ét tilfælde, og

at der i forhold 4, litra l) frifindes for at have instrueret Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 i at sige, at hun havde ondt i maven.

Ad forhold 5

Efter bevisførelsen er det - uanset tiltaltes benægtelse - ubetænkeligt at anse for bevist, at tiltalte er skyldig i forhold 5, dog således at der i forhold 5, litra d) frifindes for, at tiltalte satte en kniv mod sin hals, og således at der i forhold 5, litra e) frifindes for sidste led om i et andet tilfælde at have låst Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 udenfor døren, da dette skete på et tidspunkt før 1. april 2019.

Ad alle fem forhold

Retten har ved vurderingen af skyldsspørgsmålet lagt særlig vægt på de troværdige og i al væsentlighed samstemmende forklaringer, der er afgivet af Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 sammenholdt med de troværdige forklaringer, der er afgivet af disses fædre Vidne 1, Vidne 2 og Vidne 3, samt mormor Vidne 6.

De forklaringer, som disse vidner har afgivet, støttes af de underretninger, der gennem årene har været indgivet, samt i al væsentlighed også af de forklaringer, der er afgivet af de øvrige vidner i sagen.

Forklaringerne støttes tillige af, at døtrene alle har mistet kontakten med de tre forskellige fædre og deres bedsteforældre med det resultat, at børnenes eneste tilbageværende familierelation var tiltalte.

På baggrund heraf har retten lagt til grund som bevist, at tiltalte har været manipulerende fra en tidlig alder, at hun har straffet sin familie med psykisk og fysisk vold, når de ikke efterkom hendes ønsker,

og at hun har optrådt groft nedværdigende og meget grænseover -
 skridende overfor sin familie, herunder sine børn, som hun har in -
 strueret i at lyve om deres fædre og forhindret i at have samvær bl.a. ved at
 sige, at de skulle gå fra fædrenes hjem, gå fra skolen eller lave ballade, når
 de skulle hentes. Det er tillige lagt til grund som bevist, at tiltalte ved sin
 adfærd har skabt en dysfunktionel familie indadtil med en perfektionistisk
 facade udadtil.

Tiltaltes forklaring om, at der er tale om et voldsomt teenageoprør
 samt om en sammensværgelse mod hende begået af fædrene og til -
 taltes mor sammen med de ældste døtre, der for så vidt angår Appellant 1,
tidligere Sagsøger 1 også skulle være styret af dennes tidligere kæreste,
Person 23, tilsidesættes derfor i det hele som usandsynlig og utroværdig.

Det er således samlet set efter bevisførelsen ubetænkeligt at anse for
 bevist, at tiltalte er skyldig som beskrevet i forholdene med de oven -
 for anførte modifikationer.

Særligt vedrørende forholdene 1, 2 og 4 bemærkes, at tiltaltes volds -
 udøvelse har haft en sådan karakter og omfang, at der samlet set er tale om
 mishandling, jf. straffelovens § 245, stk. 1. Den i disse forhold
 beskrevne kriminalitet omfatter endvidere en række ensartede hand -
 linger, der er begået overfor flere børn kontinuerligt i en længere år -
 række fra 1996 til november 2020. Der foreligger derfor i forholdene
 1, 2 og 4 en fortsat forbrydelse, således at ingen del af overtrædel -
 serne er forældet, jf. straffelovens § 94.

Særligt vedrørende forhold 3 og 5 har retten efter bevisførelsen lagt til
 grund, at der også efter den 1. april 2019, hvor straffelovens § 243 trådte i
 kraft, var tale om, at tiltalte havde en adfærd overfor
Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3
og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, som må
 opfattes som et handlingsmønster, som disse har været underlagt, og som
 havde en sådan karakter, at handlingsmønstret må betegnes som et regime
 præget af utryghed og frygt for, at vold, trusler, tvang og andre krænkelser
 skulle fortsætte.

Disse døtre blev bestemt over og kontrolleret af tiltalte på en enevæl -
 dig og hensynsløs måde, og handlingsmønstret har haft en sådan in -
 tensitet, at deres mentale tilstand er blevet krænket, ligesom deres udvikling
 og selvopfattelse er blevet skadet.

Tiltalte har udsat disse døtre for nedværdigende og krænkende ad -
 færd, der må betegnes som grov, når henses til de gentagne gange, som
 tiltalte har udvist adfærden, som samlet set har været egnet til at

styre disse døtre. Der har således været tale om handlinger, der var egnet til at ydmyge og nedgøre døtrene, som alle er blevet omtalt nedsættende, herunder i hinandens påhør, og tvunget til gøre nedværdigende handlinger, ligesom de har overværet vold og psykisk vold begået af tiltalte overfor hinanden. Tiltalte har tillige ved sin manipulerende adfærd påvirket døtrenes tanker og adfærd, således at de har påtaget sig skyld, herunder for et muligt selvmord fra tiltaltes side, ligesom de har været udsat for kritik og hentydninger om udseende, vægt mv.

Efter bevisførelsen er det tillige ubetænkeligt at anse for bevist, at tiltalte har haft denne adfærd, for at disse døtre skulle underkaste sig hende, og for at hun kunne kontrollere dem og have magten over dem. I den forbindelse bemærkes tillige, at tiltalte ved sin adfærd overfor døtrene har isoleret dem fra andre familiemedlemmer og bestemt blandt andet påklædning og frisure.

Denne styrende adfærd, som tiltalte har haft, har klart overskredet grænserne for forældres opdragelse af børn henset til karakteren og grovheden af tiltaltes adfærd overfor døtrene, der er i det hele har været udsat for en så dominerende og kontrollerende adfærd, at de ikke har haft fornemmelsen af at kunne bestemme over sig selv og over eget liv, og således at deres selvværd er blevet nedbrudt, ligesom de er blevet isoleret og gjort afhængige af tiltalte og forhindret i at udfolde sig frit af frygt for nye krænkelse.

Samlet set har tiltaltes adfærd overfor disse tre døtre været egnet til på utilbørlig vis at styre disse.

For så vidt angår Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Person 4 har handlinger med samme karakter af psykisk vold som beskrevet i relation til deres tre søstre ikke fundet sted efter 1. april 2019, men der er som beskrevet i forhold 1 sket lignende handlinger, der må karakteriseres som vanrøgt og nedværdigende behandling, og som derfor er omfattet af straffelovens § 213. For så vidt angår Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 må der dog ske frifindelse for episoder af denne karakter, som har fundet sted, efter at hun fyldte 18 år den Dato 1 2014, når henses til ordlyden af straffelovens § 213.

For så vidt angår vanrøgt og nedværdigende behandling begået overfor Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 i perioden før 1. april 2019 er dette, som beskrevet i forhold 2, omfattet af straffelovens § 213.

Ad strafudmåling

Straffen skal herefter fastsættes i overensstemmelse med tiltalen efter straffelovens § 213, § 243, § 245, stk. 1, jf. til dels § 21, og § 260, stk. 1, nr. 1.

To voterende stemmer for at fastsætte straffen til fængsel i 2 år og én voterende stemmer for at fastsætte straffen til fængsel i 3 år.

I overensstemmelse med stemmeflertallet fastsættes straffen til fængsel i 2 år.

Såvel flertallet som mindretallet har lagt vægt på den langvarige periode, hvor børnene har været udsat for mishandling samt på omfanget og karakteren af den udøvede fysiske vold, som er begået af børnenes eneste nære familierelation. Dertil kommer omfanget og karakteren af vanrøgt, nedværdigende behandling og psykisk vold, som også er begået mod børnene af deres eneste nære familierelation.

Ad tortgodtgørelse

Efter retsformandens bestemmelse tages godtgørelsespåstandene til følge som nedenfor bestemt.

Der er herved lagt vægt på, at tiltalte er fundet skyldig i både vanrøgt og nedværdigende behandling samt mishandling og for så vidt angår Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 tillige i psykisk vold. Efter karakteren af den begåede kriminalitet er der grundlag for tortgodtgørelse efter både erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, og § 26, stk. 3. Beløbet fastsættes skønsmæssigt til 30.000 kr. til hver.”

Forklaringer

Der er afgivet supplerende forklaring af Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3, Vidne 6, Vidne 1, Vidne 3, Vidne 8, Vidne 14 og Vidne 15. Der er endvidere afgivet forklaring af Vidne 16, tidligere Person 50 og Vidne 17, tidligere Person 24.

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 har forklaret supplerende blandt andet, at det er sket, at hun har betroet sig til andre.

På et tidspunkt var der en praktikant i skolen, der trak hende og en veninde til siden, fordi hun troede, de var uvenner. Hun kan ikke huske, hvad praktikatenten hed, men hun var en tryk person, og der var en god stemning. Hun betroede sig til praktikanten og fortalte, at hun var selvskadende. Praktikanten sagde, at hun havde tavshedspligt, men at det var alvorligt, og at hun skulle fortælle det til Mor, ellers var praktikanten forpligtet til at gøre det. Hun for

talte det til Mor, der blev vred og sagde, at hun skulle sige, at hun havde en veninde, der var selvskadende.

Der var også en gymnastiklærer på efterskolen, der bemærkede mærker på den øverste del af hendes håndled. Læreren trak hende til side og sagde, at hun kunne se, at der var tale om selvskade. Hun var bange for, at Mor ville få det at vide. Hun sagde, at hun havde haft en tatovering, som hun forsøgte at fjerne. Efterskolen forsøgte at tale med hende.

Som forklaret under afhøringen hos politiet den 14. september 2020 talte hun i telefon med Person 54, en mor til en af Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 -
 klassekammerater. Person 54 udtrykte bekymring for Mors adfærd og forholdene i hjemmet. Person 54 gav udtryk for, at der var noget galt med Mor. Hun er ikke sikker på, hvor meget hun for -
 talte Person 54. Hun tog efterfølgende hen til Skole 5 for at tale med studievejlederen, og hun mødte Udeladtlæreren Person 46, som hun talte med. På det tidspunkt havde hun ikke kontakt til Mor eller sine søstre. Hun og Person 46 talte sammen. Hun var ked af det, men det var en lettelse at høre, at Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 var ved at flytte hjemmefra. Hun var meget berørt. Person 46 var klar over, at der foregik ting
 i hjemmet. Hun kontaktede ikke efterfølgende studievejlederen. Hun gav sit telefonnummer til Person 46 og sagde, at hun kunne give det til Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. Hun kunne høre på Person 46, at hun hjalp Appellant 2, tidligere Sagsøger 2.

Efter at hun var flyttet hjemmefra, mødte hun Person 30. Hun kan ikke huske, hvad de talte om, men de talte om Mor og situationen i hjemmet. De var begge berørte og kede af det. Efterfølgende skrev Person 30 på Messenger og gav udtryk for, at hendes udefinerbare anelser var blevet bekræftet, og hun må derfor have fortalt noget til Person 30.

Foreholdt afhøringsrapport af 14. september 2020 har hun forklaret, at Person 43 er en god veninde. Når de mødtes, talte de om, hvad der var sket i deres liv. Person 43 havde set Mor, som hun havde det svært med. Hun kan ikke huske, hvad hun har sagt til Person 43. -

Hun har også talt med andre veninder, herunder Person 55 i januar 2018, ca. fire måneder efter, at hun var flyttet hjemmefra. De skrev en del sammen. Person 55 fortalte, at hun havde overhørt en samtale mellem Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes lillebror, der på det tidspunkt var Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 kæreste. Person 55 var bekymret for, hvordan Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 havde det i hjemmet. Hun fortalte Person 55, at hun var bekymret for sine sø -
 skende. Hun og Person 55 mødtes også. Person 55 var ikke klar over, hvor slemt det stod til.

Hun åbnede også lidt op for sin daværende kæreste, Person 23. Det var lige efter, at hun var flyttet hjemmefra. Hun havde på det tidspunkt ingen familie, og hun

flyttede ind hos Person 23. Person 23 vidste, at hun havde haft det svært, men hun var

ikke en tryghedsperson, og hun følte ikke, at hun kunne sige alt til Person 23. Hun gik fra et forhold til Mor til et lignende forhold med Person 23. Person 23 vidste kun overordnede ting, ikke det fulde billede.

Hun var omkring 21 år, da hun flyttede hjemmefra. Hun tog ikke kontakt til sin far, Vidne 1, med det samme. Hun havde gennem opvæksten fået opbygget et had til og var meget sur på sin far. Hadet var blevet opbygget af Mor. Hun følte måske også, at han ikke havde gjort noget for hende. Hun skulle først opbygge en relation til ham. På det tidspunkt var han ikke en tryghedsperson.

I 2019 fik hun en besked fra en tidligere nabo, Person 56, der undskyldte for, at han ikke havde grebet ind og gjort noget. Hun var måske 13-15 år, da han flyttede ind ved siden af dem, og "væggene var ret tynde". Person 56 havde set det store ansvar, hun havde. Person 56 gav udtryk for, at hun var i et "parforhold" med Mor, og at han havde bemærket alle de ting, hun gjorde i hjemmet.

Hun er sikker på, at hun ville have åbnet op og sagt noget allerede i august 2018, hvis hun var blevet mødt af en tryghedsperson fra kommunen. Hun havde allerede sagt en masse til andre. Hun vidste, at hendes søstre stadig var hjemme, og hun måtte ikke tale med eller se dem.

Det tog lang tid at skrive underretningen. Hun havde fortrængt mange ting. Efterhånden kom mere og mere frem i erindringen. Hun var forvirret og havde brug for at få det ud på en eller anden måde. Det, der var foregået i hjemmet, var voldsomt og forkert, men det var hendes normalitet. For hende var det en erkendelsesproces at skrive underretningen, og hun skrev den løbende. Hun beskrev enkelte episoder for at få det ud. Der var også en hel familie, hun skulle lære at kende igen. Hun fik øjnene op for et helt andet verdensbillede. Hun søgte at finde ud af, hvem hun var, hvad hun kunne huske, og hvad hun havde fået fortalt. Hun bad Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 om at skrive ting ned. Hun er ked af, at hun ikke skrev underretningen tidligere, men hun kunne ikke gøre det.

Hun blev glad, da hun hørte, at Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 også var flyttet hjemmefra, men hun var bekymret for Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, der stadig boede hjemme. Hun var bekymret for, hvad Mor kunne finde på. Hendes bekymring blev forstærket.

Hun kan huske familierådgivningen mellem Mor og Vidne 3 vedrørende Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Vidne 8 deltog, men det var Person 57, der stod for rådgivningen. Person 57 korresponderede med Mor gennem hende. Hun var måske 16-17 år på det tidspunkt. Set i bakspejlet synes hun, det var mærkeligt.

Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 har forklaret supplerende blandt andet, at hun i 2019

gik på Skole 1. Da hun startede på skolen, var hun hjemme hver weekend,

men da hun startede i 9. klasse, var hun kun hjemme hver anden eller tredje weekend.

Under Corona-nedlukningen i marts 2020 og frem til efter sommerferien var hun hjemme hele tiden, også på grund af en forstuvet fod.

Overgrebene i hjemmet foregik også, når hun var hjemme i weekender, og da hun var hjemme i foråret og sommeren 2020. Hun er blevet slået i hovedet, og der blev kørt meget psykisk på hende. Hændelsen med slag i hovedet på kollegiet i august 2020 står tydeligt i erindringen. Mor holdt hende i et meget stramt greb, og hun ringede hver aften for at høre, om hun havde gjort de ting, hun havde sagt, hun skulle gøre. På et tidspunkt delte hun værelse med en anden elev, Person 58, og Mor fortalte hende, hvad hun skulle sige og gøre, så hun kunne få eget værelse. Hun skulle gøre, hvad Mor sagde.

Hun kan ikke huske, hvad hun tænkte om, at Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var alene i hjemmet. Mor ringede og sagde, at hun skulle ringe til Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Hun ringede til Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, der var opløst i gråd. Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var meget sur på og ville ikke tale med hende. Det var ikke godt derhjemme, og det oplevede hun selv, da hun var hjemme under Corona-nedlukningen og i sommeren 2020. Det var meget voldsomt, både fysisk og psykisk. Hun føler, at det blev voldsommere, efter at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 var flyttet hjemmefra. De voldsomme episoder foregik nærmest ugentligt, og det skete også, at hun fik mærker.

Hun kan huske børnesamtalen i oktober 2018. Hun og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 sad i spisestuen og talte med socialrådgiveren, der kiggede meget ned og skrev ting ned. Personen så ikke så meget på hende og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Hun følte det som om, at hun var til eksamen. Hun skulle huske at sige alt det, hun ifølge Mor skulle sige, og hun skulle sige det rigtigt. Der blev stillet spørgsmål til, hvordan det var i hjemmet. Det drejede sig meget om at bekræfte det, Mor havde sagt. Hun husker ikke, at Mor forlod hjemmet, mens de talte med personen, men hun kan huske nogle skygger under dørene, vist nok ud mod gangen, som om en person gik rundt tæt på dørene.

Hun kan huske samtalen med psykolog Vidne 12 i Børnehuset, efter at hun var blevet anbragt. Samtalen foregik i Vidne 12's praksis. Vidne 12 sad over for hende og kiggede hende i øjnene. Under den første samtale var hun mere sur, men under den anden samtale forklarede hun mere. Det var en anderledes oplevelse at tale med Vidne 12. Det føltes mere frit, og hun oplevede, at Vidne 12 kiggede hende i øjnene og så hende, som den hun var.

Som forklaret i byretten følte hun sig ikke tilpas, da hun kom til Institution 2. Det var kommunen, der havde besluttet, at hun skulle dertil. Hun var sur over, at

hun var blevet taget væk fra sit vante miljø i By 1. Hun tror også, det var fordi, en socialrådgiver fra kommunen var kommet med.

Vidne 1 har forklaret supplerende blandt andet, at han som anført i notatark af 27. april 2005 oplyste til kommunen, at han havde båndoptagelser af telefonsamtaler med Mor og Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Når Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var hos ham, ringede Mor for at tale med hende, og han kunne høre, at hun truede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, herunder at hun ikke måtte være sød, at hun skulle nive de andre børn, og at hun skulle komme hjem, ellers ville det gå ud over hende. Han kan ikke huske, om han på andre tidspunkter har nævnt over for kommunen, at han havde lydoptagelser. Kommunen ville ikke have lydoptagelserne, og efter mange år smed han dem ud, idet det hele fyldte for meget i hovedet på ham.

Foreholdt notatark af 25. april 2005 om, at han frygtede for Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 liv, har han forklaret, at det var ikke noget, han bare slyngede ud. Mor kunne finde på mange ting. Når han f.eks. forlod hjemmet for at spille Fritidsaktivitet 1, kunne hun finde på at åbne døren og stille Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 på trappeafsatsen. Det skete, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var på vej ud over trappen. Mor kunne også finde på at ryste Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Mor har også holdt Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 ud over altanen. Han frygtede for Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 liv.

På et tidspunkt fik han igen kontakt til Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Han fik at vide, at hun var ved at skrive en underretning. Det var efter, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var flyttet hjemmefra. Hun spurgte, om han ville være med til at skrive underretningen. Han svarede, at det skulle komme fra hendes mund. Han havde selv forsøgt med underretninger tidligere. Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 havde det ikke godt, og hun var meget berørt af situationen. Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var bekymret for sine søstre, der stadig boede hjemme. Hun havde taget orlov fra studierne, hvilket han godt kunne forstå, for hun var meget presset.

Vidne 3 har forklaret supplerende blandt andet, at han ikke havde samtaler med kommunen i forbindelse med § 50-undersøgelsen af 18. juni 2008. Han blev ikke spurgt om noget. Kommunen spurgte ham ikke, hvordan Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 havde det. Foreholdt afsnittet "Mor, Vidne 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4" forklarede han, at hvis han havde talt med kommunen, ville han på ingen måde have kunnet bekræfte Mors beskrivelse. Hans og Mors forhold var fra starten "on and off, mest off". De havde måske 3-4 gode dage, hvorefter det igen gik helt skidt. Foreholdt afsnittet "Mors forældre" forklarede han, at det er mange år siden, og at han ikke kan huske det. Foreholdt afsnittet "Forældrenes generelle oplevelse af problemet" forklarede han, at hvis han var blevet spurgt, ville han have sagt, at der var problemer med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Hun var altid ked af det og havde ondt i maven, når hun skulle være sammen med ham. På et tidspunkt fik

han en læge til at scanne Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 mave for at se, om der var noget galt, men det var der ikke.

Foreholdt fra afhøringsrapport af 16. november 2020 forklarede han, at han for -
talte til socialrådgiver Vidne 8, at han havde lydoptagelser, og at

hun kunne høre, hvordan Mor talte. Han forsøgte at aflevere dem til Vidne 8, men hun ville ikke modtage dem. Der var lydoptagelse af telefonsamtalen mellem ham og Mor, efter at han var kommet tilbage fra Hamborg. Der var også lydoptagelser af situationer med aflevering og afhentning af Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Vidne 8 var ikke interesseret i at modtage lydoptagelserne. -

Foreholdt fra afhøringsrapporten forklarede han, at han havde talrige eksempler på sms'er fra Mor, som han havde printet ud på seks A4-sider. Han kan ikke huske, om han havde printet dem ud tidligere, så han kunne have afleveret dem til Vidne 8. -

Foreholdt fra afhøringsrapport har han forklaret, at han på et tidspunkt fik kontakt til Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 storesøster Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Det er svært for ham at forklare om, hvordan hun havde det, og hvilken tilstand hun var i. Det var forfærdeligt, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 skulle bo på en hemmelig adresse for at beskytte sig mod sin egen mor. Han og Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 mødtes også og spiste sammen. Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 havde det ikke godt, og hun havde også tabt sig mærkbart. -

Foreholdt fra afhøringsrapport om en episode med Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 Hold på Skole 3 forklarede han, at Mor lavede en scene og råbte og skreg ad ham i alles påhør. Det er sket flere gange, og han valgte at trække sig.

Forespurgt hvorfor han ikke kontaktede politiet, forklarede han, at han talrige gange havde forsøgt at få kommunen til at hjælpe, uden at der var sket noget. Han havde aldrig fået nogen hjælp. Han var kørt ned psykisk og tænkte, at ingen ville hjælpe ham, heller ikke politiet. -

Vidne 6 har forklaret supplerende blandt andet, at hun har overværet flere voldsomme episoder, hvor Mor gik helt amok, herunder da Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 blev beordret til at rydde op, da Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 som 5-årig havde klippet sit hår, og da Person 4 var syg og på hospitalet. Det har efterladt hende med en stor sorg.

Hun vidste ikke, hvad hun skulle gøre. Hun valgte derfor at tale med den præst, der havde konfirmeret Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. De talte sammen 4-5 gange, inden hun besluttede sig for at sende underretningen af 22. februar 2011. Hun har også talt med en psykolog. Underretningen var et råb om hjælp. Mor havde brug for hjælp, og der var behov for, at nogen greb ind. -

Hun vidste, at der foregik noget i hjemmet. Mor kunne være meget hård, og hun havde allerede taget døtrene fra deres fædre. Der var ikke nogen diagnose på Mor, men hendes opførsel var ikke normal. Mor forandrede sig, da hun blev teenager. Hun troede, det ville blive bedre, da Mor blev gravid, men det gjorde det ikke. Det blev værre og værre. Mor brugte Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og senere de andre

børn. Det skabte en masse uro, mistro og had. Hun skrev, at kommunen gerne måtte kontakte hende for yderligere oplysninger.

Foreholdt notatark af 8. november 2005 har hun forklaret, at hun havde været hos Mor og var på vej hjem. De stod på svalegangen, da der kom to damer, som talte med Mor og Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. Damerne gik igen, og de talte ikke med hende. Efterfølgende fandt hun ud af, at de var fra kommunen.

Vidne 16, tidligere Person 50 har forklaret blandt andet, at hun har været socialrådgiver i Appelindstævnte (Kommune) ad to omgange, senest fra 2017 til 2021, hvor hun arbejdede i visitationen. Alle underretninger, både mundtlige og skriftlige, modtages i visitationen.

Hun kan ikke huske, hvornår hun blev involveret i denne sag første gang.

Foreholdt anonym underretning af 16. august 2018 forklarede hun, at hun kan genkende underretningen. Foreholdt beskrivelsen under "Andre relevante oplysninger" om Mor, har hun forklaret, at det ikke er en usædvanlig beskrivelse i en underretning. Man er altid på vagt, når man får en underretning.

Når en underretning modtages i visitationen, bliver den modtaget af lederen, der visiterer den ud til videre behandling. Det var vidnets opgave at sagsbehandle underretningen, herunder at finde ud af, hvad der skulle ske.

Foreholdt tjekliste af 22. august 2018 har hun forklaret, at underretningen blev vurderet inden for 24 timer, og der var også en *second opinion*.

Foreholdt bekymringen i den anonyme underretning forklarede hun, at hun ser på underretningen i sin helhed. Der vil altid være en mistanke om, at der foregår noget, når der kommer en underretning. Det er ikke unormalt med anonyme underretninger, men i sådanne tilfælde kan kommunen ikke kontakte den pågældende.

Hun kan ikke huske præcist hvilke skridt, der blev taget i anledning af underretningen, men det blev besluttet at tage en samtale med børnene.

Kommunen tager først kontakt til Børnehuset, når der er en anmeldelse til politiet. Der var ikke noget akut i den anonyme underretning.

Hun kan ikke huske, om hun så de tidligere underretninger, men hun kan ikke forestille sig, at hun ikke har læst det, der lå på sagen.

Der blev afholdt en afklarende samtale med Mor den 7. september 2018, men hun kan ikke huske mødet i detaljer. Hun kan huske, at Mor gæt

tede på, hvem der havde sendt underretningen. Det virkede som om, at det var vigtigere end indholdet. Mor gættede på, at det var den ældste datter, som hun var blevet uvenner med. Kommunen kunne ikke tage kontakt til Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Det ville være et brud på tavshedspligten, da underretningen ikke vedrørte Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, men hendes søskende. Foruden vidnet deltog Vidne 17, tidligere Person 24 og Person 25 i samtalen.

Vidnet havde sagen vedrørende de to yngste, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, mens Vidne 17, tidligere Person 24 havde sagen vedrørende Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, da Vidne 17, tidligere Person 24 arbejdede i ungeafdelingen. Kommunen havde pligt til at varsle Mor, da der skulle aftales et møde med de hjemmeboende børn, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Når der ikke er noget akut, kan kommunen ikke bare tage hen og snakke med folks børn på grund af en underretning. Hvis kommunen skal gøre det, skal der foreligge en mistanke om noget helt alvorligt, ellers skal kommunen have forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Der blev holdt en børnesamtale den 4. oktober 2018, hvor hun talte med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Vidne 17, tidligere Person 24 tog sig som nævnt af Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. Hun og Vidne 17, tidligere Person 24 var i hver sin afdeling, men de havde samme vurdering af underretningen, og der er tale om et fælles notat. Det er Vidne 17's, tidligere Person 24 praktikant, Person 25, der har skrevet notatet, men de var fælles om vurderingen.

Hun kan ikke huske samtalen med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 den 4. oktober 2018 i detaljer. Mor var ikke hjemme, men hun kom hjem, inden vidnet gik. Der var en nabo til stede. Naboen var der som bisidder for pigerne efter ønske fra Mor. Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 sagde ikke så meget. Der var gjort klar til, at de skulle komme på besøg, og der var sat skåle med slik og andre ting frem. Pigerne spiste ikke noget, fordi de gik på Udeladtskole, men da Mor kom hjem, tømte pigerne skålene med slik. Det sagde hende noget. Det var anderledes end noget, hun havde oplevet før. Det hele var på en måde særligt, den måde tingene var sat op på. Alt var fint, men på en måde, hun ikke havde oplevet før. Det virkede pyntet.

Foreholdt referat af samtalen har hun forklaret, at pigerne slappede mere af, da Mor kom hjem. Inden da havde de været anspændte, og de tjekkede hinanden ud, inden de svarede. De slappede først af, da Mor kom hjem. Hun havde ingen ide om, at pigerne var instruerede. Det havde hun ikke mulighed for at vide. Men der skete noget, da Mor kom hjem. Hun tror ikke, hun kunne have gjort noget for at afdække situationen, og hun tror ikke, at pigerne ville have svaret på noget, ligegyldig hvad hun havde spurgt om. Hun tror ikke, at pi

gerne ville have sagt mere. Hun kan ikke huske, om de kontaktede personer, der kendte pigerne, herunder skole, men det er normalt, at kommunen gør det.

Foreholdt opmærksomhedsskemaer fra Skole 4 har hun forklaret, at det er rigtigt, at kommunen modtog disse, og at det fremgik, at pigerne havde det godt. Det indgik i kommunens overvejelser.

Foreholdt orienteringsbrev af 25. oktober 2018 fra Vidne 17, tidligere Person 24 til Mor har hun forklaret, at hun ikke kan huske, om de talte med Mor efter den underretning.

Hun kan ikke huske, om det blev drøftet, om der skulle indhentes en børnefaglig undersøgelse, men hun har drøftet med sin leder, om de havde noget, de kunne gå videre med. Der var tale om en anonym underretning, og skolen gav udtryk for, at alt var fint. -

De anonyme underretninger af 16. august 2018 og 15. oktober 2018 var indgået i sagsbehandlingen, da det den 12. november 2018 blev besluttet at give afslag på en børnefaglig undersøgelse af Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4.

Foreholdt mail af 2. juli 2020 fra vidnet har hun forklaret, at Vidne 9 må have haft vagten i visitationen den dag. Hun kan huske, at det drejede sig om en underretning fra en mor til en pige, der var veninder med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. Hun kan ikke huske, hvordan der blev reageret på underretningen. Som hun husker det, vurderede hun, at hun ville have en samtale med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, men at det skulle foregå på skolen, da hun ikke havde fået noget ud af den tidligere samtale, der var foregået i hjemmet. -

Foreholdt mail af 2. juli 2020 om fysisk og psykisk vold, mistrivsel, råben, skrig og kvælertag har hun forklaret, at underretningen var anderledes derved, at den ikke var anonym, ligesom den var mere detaljeret. Der var ikke noget i underretningen, der var så alvorligt og akut, at der skulle handles her og nu, men de var nødt til at gøre noget. Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 var på det tidspunkt taget til By 1, og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var alene i hjemmet med Mor. -

Foreholdt notat af 14. august 2020 har hun forklaret, at hun forsøgte at få kontakt til Skole 4. Det var frustrerende, at skolen ikke ville hjælpe hende med at få gennemført en børnesamtale. Hun er ikke vant til, at en skole reagerer på den måde, og at det er nødvendigt at ringe så mange gange, uden at der sker noget. -

Foreholdt referat af børnesamtale med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 den 18. august 2020 har hun forklaret, at hun kan huske, at hun kom til skolen, og at personalet vidste, hvorfor hun var der. Det var ikke almindeligt. Da hun trådte ind i lokalet, sad Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 sam -

men med en lærer. Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 græd. Det er ikke sædvanligt. -

Vidnet fremlagde un

derretningen for Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, der sagde, at det ikke var rigtigt. Hun spurgte Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, hvorfor hun græd, og hun svarede, at det var fordi, vidnet var der. Samtalen

blev holdt, uden at mor var til stede eller underrettet, idet de var nødt til at forsøge at gøre noget andet end tidligere. -

Foreholdt fra børnefaglig undersøgelse af 22. december 2020 vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 har hun forklaret, at hun ikke kan huske, om der var noget på Appellant 3, tidligere Sagsøger 3.

Hun kan ikke huske, om hun talte med Mor om underretningen. Hun tror, at hun orienterede mor og far efterfølgende, men hun kan ikke huske det. Foreholdt notat om opringning til mor den 18. august 2020 kan hun bekræfte, at opringningen fandt sted. -

Hun kan huske, at hun talte med Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 far, idet han havde del i forældremyndigheden. De andre fædre havde ikke del i forældremyndigheden, eller også var pigerne over 18. Foreholdt notat af 20. august 2020 om opringning til Vidne 3 har hun forklaret, at hun har svært ved at huske samtalen. -

Underretningen fra Vidne 9 den 2. juli 2020 var den anden underretning, vidnet var involveret i. -

Hun kan huske, at kommunen modtog en underretning fra Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Det blev vurderet, at den ikke var tung nok til, at der var tale om en akut sag, men den blev skrevet vold. Underretningen blev drøftet i kommunen, der ringede til og rådførte sig med politiet, hvilket er helt normalt, når der er tvivl. Det blev drøftet, om der var nok til at foretage en politianmeldelse. Foreholdt opstartsskema til Børnehus Syd af 27. august 2020 kan hun bekræfte, at sagen blev drøftet med Person 59, og at det endte med en politianmeldelse. -

Hun mener ikke, det blev overvejet at rådføre sig med Børnehuset i anledning af underretningen fra Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Så skulle tyngden i underretningen have været anderledes. Børnehuset arbejder med behandling af børn, der har været udsat for vold eller overgreb. Det er ikke normalt, at kommunen rådfører sig med Børnehuset i sager, der ikke er henvist til Børnehuset. -

Det var ikke muligt at fjerne pigerne fra hjemmet på det tidspunkt og på det grundlag. Politiet skulle vurdere, om pigerne havde været udsat for vold.

Sagen blev anmeldt til politiet og henvist til Børnehus Syd, ligesom der blev iværksat en børnefaglig undersøgelse. Som husker det, var hun også med til børnesamtalen i Børnehuset.

Foreholdt politianmeldelse af 26. august 2020, herunder beskrivelsen af Mor og risiko for instruering af børnene, har hun forklaret, at Mor ikke var varslet om samtalen med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på skolen, fordi kommunen

tidligere havde forsøgt at tale med børnene i hjemmet, uden at de havde fået noget ud af det.

Det er svært for hende at sige, om denne sag var anderledes end andre sager. Underretningen og tyngden i underretningen var ikke anderledes end mange andre sager, men der er ting ved Mors måde at reagere på, der gør, at hun kan huske denne sag bedre end andre sager. Hun var også frustreret over Skole 4's manglende samarbejde.

Vidne 17, tidligere Person 24 har forklaret blandt andet, at hun er socialrådgiver og har været ansat i Appelindstævnte (Kommune) siden marts 2008, hvor hun beskæftiger sig med børn og unge.

Hun blev involveret i denne sag, da kommunen modtog en anonym underretning den 16. august 2018.

Underretningen blev vurderet inden for 24 timer, som den skal. Der blev også foretaget en *second opinion* af en kollega, Person 60. Hun talte også med Vidne 16, tidligere Person 50, der sad i en anden afdeling. Det blev vurderet, om de skulle handle akut på underretningen. Det blev vurderet, at der ikke var tale om en akut sag, men hun kan ikke huske hvorfor. Der stod ikke noget konkret om skader på børnene for nylig, og det er nok derfor, de har vurderet, at sagen ikke var akut. Akutte sager kan f.eks. være sager, hvor der for nylig er foregået fysisk vold eller seksuelle overgreb, og hvor der er tale om konkrete oplysninger. En underretning kan være ledsaget af anmeldelser til politiet og lægelige undersøgelser, men er det ikke nødvendigvis.

Foreholdt dokument af 7. september 2018 om afklarende samtale med mor har hun forklaret, at Vidne 16, tidligere Person 50, Person 25 og vidnet deltog i samtalen med Mor. Person 25 var vidnets praktikant. Det er helt normalt, at Person 25

står som underskriver, idet det er hende, der har oprettet dokumentet i systemet, men vidnet har været inde over. Da der var tale om en søskendesag, talte hun med Vidne 16, tidligere Person 50 om sagen. Det er normalt, at der afholdes et fælles møde, hvor de gennemgår underretningen. Hun kan huske, at Mor virkede nervøs, hvilket er

meget normalt. Underretningen blev gennemgået med Mor. Mor havde fokus på, hvem der havde lavet underretningen. Vidnet kan ikke i øvrigt huske mødet. Mor blev kontaktet, idet der skulle være en børnesamtale. Kommunen har pligt til at varsle mor, medmindre der er tale om en akut sag, hvor der er mistanke om noget konkret, herunder vold eller seksuelle overgreb.

Foreholdt dokument af 12. september 2018 om samtale med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 forklarede hun, at Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 på det tidspunkt var over 15 år. Samtalen foregik på kommunen, hvilket er meget normalt.

Der blev ikke iværksat en børnefaglig undersøgelse, idet der ikke var grundlag herfor ud fra de oplysninger, de fik fra Mor og Appellant 2, tidligere Sagsøger 2.

Det blev ikke overvejet at kontakte Børnehuset, idet der ikke var grundlag for at iværksætte en børnefaglig undersøgelse.

Hun var ikke involveret i den samtale med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, der blev foretaget i hjemmet, idet sagen lå i en anden del af forvaltningen.

Hvis Vidne 16, tidligere Person 50 var i tvivl om eller bekymret for noget, ville hun have kontaktet vidnet; vidnet kan ikke huske, om Vidne 16, tidligere Person 50 gjorde dette.

Hun mener ikke, at sagen skilte sig ud fra så mange andre sager, hun har haft.

Vidne 14 har forklaret supplerende blandt andet, at hun i 2007-2008 var 29-30 år. Dette var hendes første praktikforløb som socialrådgiverstuderende. Inden da havde hun taget en bachelor i tysk og engelsk erhvervssprog på universitetet. -

Der kan ofte opstå en højkonflikt sag, når der er tale om ressourcestærke forældre fra helt almindelige familier, hvor forældrene ikke kan samarbejde og kommer med gensidige beskyldninger. I almindelige sager er mindre indgribende midler ofte tilstrækkelige, herunder samtaler, for at få parterne tilbage på sporet. I sager med et højt konfliktniveau afhænger kommunens sagsbehandling af de oplysninger, der foreligger, og børnenes kontekst. Kommunen har fokus på børnene, hvordan de har det. Hvis der er et højt konfliktniveau, kan det gå ud over børnene, og det har kommunen fokus på. -

Samarbejdet mellem kommunen og statsforvaltningen foregik anderledes den gang. Statsforvaltningen tog sig af spørgsmål om samvær m.m. Det var forskelligt, om kommunen blev involveret. Det skete, når der var behov for oplysninger. Samværssagerne ligger nu i Familieretshuset, hvor der er mere samarbejde med kommuner. -

Antallet af underretninger er ikke afgørende for en sag. Det kommer an på indholdet af underretningen. I sager med højt konfliktniveau kan der være mange underretninger og gensidige beskyldninger. Omvendt kan kommunen modtage en enkelt underretning, der er så alvorlig, at det giver anledning til at handle. Det er ikke afgørende, om en underretning er anonym, idet modtagne underretninger skal undersøges. -

Foreholdt notat af 18. juni 2008 om en § 50-undersøgelse forklarede hun, at hun kan huske, at der blev talt med Vidne 2, der havde henvendt sig til kommunen. Hun kan ikke huske, om fædrene til de andre børn blev involveret. Foreholdt at det fremgår, at Vidne 2 var til møde, forklarede hun, at det nok -

ville være blevet skrevet ned, hvis kommunen havde talt med de øvrige fædre.
Hun ved ikke, om Person 6 har talt med de øvrige fædre.

Hun mener ikke, at denne sag adskilte sig fra andre sager, hun havde beskæftiget sig med. Sagen skilte sig ikke ud som anderledes. -

Vidne 15 har forklaret supplerende blandt andet, at hun var ansat i Appelindstævnte (Kommune) til udgangen af oktober 2025, hvor hun blev leder af familieafdelingen i Kommune 2. -

Hun var leder for de socialrådgivere, der var sagsbehandlere på underretninger. Hun var ikke selv sagsbehandler, men hun kunne deltage i møder og tage med ud på besøg som en backup. Vidne 8 var faglig koordinator. Vidne 10 var den primære sagsbehandler. Der blev afholdt ugentlige møder, hvor de drøftede sager, og hun sparrede også med medarbejderne, når der var behov for det. -

Hun mener ikke, at denne sag skilte sig ud fra andre sager, hun har beskæftiget sig med. Der var intet unormalt i denne sag.

Foreholdt underretning af 20. august 2018 fra Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 har hun forklaret, at den blev visiteret til hende. Alle underretninger på ikke kendte sager modtages i visitationen, hvor de vurderes, og de første sagsskridt bliver taget. Hvis der blev truffet afgørelse om børnefaglige undersøgelser, blev sagen sendt til hendes afdeling. -

Den indledende vurdering af underretninger, herunder om sagen er akut, om der skal foretages politianmeldelse, og om sagen skal visiteres til Børnehus Syd, blev foretaget i visitationen, ikke i hendes afdeling. Beslutningen om politianmeldelse og henvisning til Børnehus Syd var således foretaget, inden sagen landede i hendes afdeling. -

Foreholdt underretning af 2. juli 2020 fra Vidne 9 har hun forklaret, at den blev vurderet i visitationen.

Foreholdt at der først blev truffet beslutning om anbringelse af Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 den 4. november 2020 har hun forklaret, at underretningerne var blevet vurderet i visitationen, og børnesamtalerne havde fundet sted, inden sagen kom til hendes afdeling, der modtog den i starten af september 2020, efter at der var indgivet politianmeldelse. Kommunen var i dialog med politiet, der stod for den strafferetlige efterforskning. Der skulle foretages en afvejning, idet kommunens sagsskridt ikke måtte ødelægge politiets efterforskning, og det skulle samtidig vurderes, hvornår kommunen skulle handle. -

Der indgår flere parametre ved vurdering af risiko. Der havde været børnesamtale, der ikke bekræftede en mistanke om vold. Pigerne afviste indholdet i undersøgelsen. Kommunen skal finde ud af, hvad der er op og ned, og der skal indhentes oplysninger fra skole, hvilket også skete i denne sag. Der var også samrådsmøder, hvor der foregik socialfaglige drøftelser, herunder om sagen var tilstrækkelig belyst, og om kommunen havde de nødvendige oplysninger, så der var grundlag for at træffe den rigtige beslutning. Da sagen var henvist til Børnehus Syd, indgik deres vurdering også i kommunens overvejelser. -

Hun mener, det tog den tid, der var nødvendig, for at nå frem til det bedste resultat. -

Hun kan huske, at hun var til stede, da der blev afholdt en samtale med Mor i arresten. Foreholdt oplysninger om, at Mor kunne være manipulerende, har hun forklaret, at hun ikke er lægefagligt uddannet. De talte med Mor i forhold til mistanken og oplysningerne i sagen. Mor svarede på spørgsmål. Hun var meget berørt, græd og var uforstående.

Foreholdt notat af samtale med Mor den 16. december 2020, herunder observationer, har hun forklaret, at det var Vidne 10, der var socialrådgiver på sagen og skrev referatet, men det var sådan, de oplevede Mor, der prøvede at please og var indsmigrende for at påvirke sagen i hendes retning. -

Der havde også været en samtale med Mor umiddelbart efter anholdelsen den 4. november 2020, men ved den anledning var Mor mere i chok, og hun græd og var fortvivlet og sagde ”hjælp mig, hjælp mig”. -

Hun har haft lignende samtaler med andre forældre, og hun ser af og til forældre i en lignende situation, hvor de er følelsesmæssigt udsat og forsøger at påvirke sagen med det, de har. -

En sag kan være akut, hvis der er åbenbar risiko for, at et barns sundhed lider skade. Der kan være tale om et barn med mærker efter vold. Der kan være tale om akut opståede situationer og akut fare. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis et barn møder op i børnehaven med blå mærker. Det kan også være tilfældet, hvis et barn er efterladt alene, fordi mor er gået på druk.

Det er ikke afgørende, om en underretning er navngiven eller anonym, idet alle underretninger tages alvorligt. Hvis en underretning kommer fra en fagperson, f.eks. en læge eller pædagog, er den valid.

Vidne 8 har forklaret supplerende blandt andet, at hun ikke har forklaret som anført i dommen, at kommunen tager kontakt til Børnehuset, hvis den modtager en underretning, der beskriver vold. Det sker ikke automatisk. -

Kommunen har altid en børnesamtale, med eller uden samtykke, inden der rettes henvendelse til Børnehuset. Kommunen foretager en vurdering, inden sagen sendes i Børnehuset, og der har typisk også været en sparring med politiet. Børnehuset kontaktes f.eks. i sager, hvor der er en begrundet mistanke om vold. Der kan være tale om en underretning, der beskriver aktuelle og konkrete episoder med vold. Børnesamtaler kan også bekræfte eller afkræfte oplysninger om vold. Hvis der er grundlag for at sende sagen i Børnehuset, sker det, uanset om der er sket en anmeldelse til politiet. -

Foreholdt Vidne 3's forklaring for byretten om en samtale med vidnet, hvor han skulle have forklaret, at der tegnede sig et klart mønster, har hun forklaret, at hun ikke er enig i beskrivelsen. Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 sag fra 2014 handlede om en skilsmissekonflikt. Det handlede om Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 mistrivsel. Der var ikke bekymringer for de andre piger. Samværssagen lå i statsforvaltningen, mens spørgsmålet om mistrivsel lå i kommunen. Der var ikke noget i underretninger, der gav anledning til at tro, at sagen handlede om andet end en konflikt mellem forældrene om Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. -

Foreholdt at Vidne 3 har forklaret i landsretten, at han fortalte vidnet, at han havde lydoptagelser, at hun på dem kunne høre, hvordan Mor talte, og at han forsøgte at aflevere dem til vidnet, har hun forklaret, at hun ikke kan huske, at hun har drøftet lydfiler med ham. Hvis en borger sender en lydfil i forbindelse med en underretning, vil den blive gennemlyttet og lagt på sagen, men set fra kommunens perspektiv er forældrenes konflikter ikke særlig interessante, idet kommunen har fokus på barnets interesser. Konflikten mellem forældrene indgår i statsforvaltningens sag. Det er meget almindeligt i skilsmis sesager, at der er mange beskyldninger mellem forældrene, og det er ikke særlig brugbart i en sag, der handler om barnets trivsel. Det sker, at kommunen modtager lydfiler, men når borgere ringer for at underrette noget, er det ikke sådan, at kommunen beder dem om at sende lydfiler, da sådanne ofte vedrører forældrenes konflikter. -

Foreholdt rapport af 16. november 2020 med afhøring af Vidne 3 med omtale af en lydoptagelse af en samtale mellem Vidne 3 og Mor har hun forklaret, at en sådan lydfil ikke ville have interesse, da den handler om forældrenes konflikter, ikke barnet.

Hun var ikke på nogen måde ”på Mors side”, men varetog Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 interesser.

Foreholdt Vidne 1's forklaring i byretten om en samtale mellem Vidne 3 og kommunen, hvor han deltog over telefonen, har hun forklaret, at hun ikke kan huske, at hun skulle have talt med Vidne 1 i telefonen om det, der er anført. Hun kan huske, at der var flere personer sammen med Vidne 3, men hun kan ikke huske en sådan samtale. Når der er indgivet en underretning

til kommunen, kan anmelderen ikke trække underretningen tilbage, idet kommunen har pligt til at handle på en underretning. -

Foreholdt notatark af 27. april 2005 om en underretning fra Vidne 1 med omtale af et samtaleforløb i statsamtet med en psykolog Person 5, Vidne 1's forklaring i byretten med omtale af en psykolog Person 5, plan for underretning dateret 13. juni 2014, og børnefaglig undersøgelse dateret 7. januar 2015, punkt 4, har hun forklaret, at spørgsmål om bopæl, forældre myndighed og samvær henhører under statsforvaltningen, nu Familieretshuset, og spørgsmål om barnets trivsel henhører under kommunen. Hvis der er spørgsmål om samvær, kan kommunen vejlede forældre til at henvende sig til statsforvaltningen, nu Familieretshuset. Hvis barnet mistrives, er kommunen forpligtet til at iværksætte støtte i den kontekst, som statsforvaltningen har besluttet om bopæl, forældremyndighed og samvær. Det er meget normalt, at en psykolog eller en børnesagkyndig taler med barnet, men psykologen er ikke kommunens fagperson, men kommunen kan rekvirere oplysninger. -

Da kommunen modtog underretningerne i 2020, blev sagen visiteret til Vidne 10, som hun var faglig koordinator for. Vidne 10 var sagsbehandler og sparrede med hende som faglig koordinator. Der var indgivet anmeldelse til politiet, og kommunen kontaktede Børnehuset. -

Foreholdt det tidsrum, der gik fra underretningerne den 2. juli og 20. august 2020, til Mor blev anholdt, og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev anbragt uden for hjemmet den 4. november 2020, har hun forklaret, at Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning var meget beskrivende, og kommunen kontaktede derfor politiet, der så på sagen med stor alvor. Politiet ønskede at afhøre Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 to gange.

Kommunen drøftede

sagen med politiet og med Børnehuset. Der skulle foretages en afvejning. Politiet skulle tage sig af den strafferetlige efterforskning, og samtidig skulle Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 sikres. Der var en dialog om, hvorvidt der skulle handles akut, eller -

om kommunen skulle afvente, at politiet havde gjort sagen klar. Det var på anbefaling af politiet, at kommunen afventede, at politiet havde gjort sagen klar til anholdelse og varetægtsfængsling. Familiens historik og det forhold, at to af pigerne var flyttet hjemmefra, at den ene kun var hjemme i weekender, og at alene en af pigerne boede hjemme, indgik i overvejelserne. Der havde været børnesamtaler, men ingen af pigerne havde fortalt om vold. Politiet ville sikre sig, at mor var anholdt og varetægtsfængslet, så man kunne få pigerne til at afgive en forklaring. Politiet gjorde derfor sagen klar til anholdelse og varetægtsfængsling. Pigerne var store, og de tidligere samtaler med dem havde på intet tidspunkt beskrevet vold eller bekymringer. Dette ville også være blevet lagt til grund af en dommer, hvis pigerne skulle anbringes uden for hjemmet uden samtykke fra Mor. Det var derfor ikke muligt at anbringe pigerne uden for hjemmet med det samme. -

Spurgt til de to perioder, hun har været involveret i sagen, har hun forklaret, at det er hendes opfattelse, at henvendelserne er blevet sagsbehandlet, som de skulle. I den første periode var der tale om en skilsmissekonflikt. Den anden periode var anderledes, idet der forelå tydelige beviser, og kommunen var opmærksom på sagens alvor. Kommunen var i dialog med politiet og arbejdede på at sikre pigerne.

Anbringender

Appellanterne har i påstandsdokument af 11. maj 2026 anført (henvisninger til ekstrakt udeladt):

”ANBRINGENDER

I perioden fra deres fødsel og frem til de enten fraflyttede eller blev fjernet fra Mors hjem har appellanterne kontinuerligt været udsat for nedværdigende behandling/psykisk vold, vanrøgt, trusler og vold i et omfang som kan beskrives som grov mishandling, jf. Retten i Odenses dom i straffesagen af 17. februar 2021.

Det gøres overordnet gældende, at Appelindstævnte (Kommune) har krænket appellanternes ret til beskyttelse mod umenneskelig og nedværdigende behandling efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 3, idet kommunen – på trods af oplysninger og underretninger om blandt andet misstrivsel, nedværdigende behandling/ psykisk vold, fysisk vold, trusler, vanrøgt, omsorgssvigt samt psykisk ustabil og karakterafvigende samt kontrolrende adfærd fra Mor – ikke iværksatte tilstrækkeligt effektive og meningsfulde undersøgelsesforanstaltninger for at afdække de reelle forhold i hjemmet samt rimelige bestræbelige for at hindre yderligere overgreb.

1. ANSVARSGRUNDLAGET

Appelindstævnte (Kommune) er som myndighed selvstændigt ansvarlig for overholdelse af EMRK. Heri ligger også, at staten/Appelindstævnte (Kommune) er ansvarlig for handlinger og forsømmelser begået af offentligt ansatte som led i deres ansættelse efter EMRK. Der skal i den forbindelse ske identifikation mellem den statsansattes handlinger/undladelser som led i ansættelsen og statens handlinger/undladelser, jf. fx. *A mod Frankrig* (sagsnr. 14838/89), præmis 36.

Det er ikke en forudsætning for ansvar for tilsidesættelse af Appelindstævnte (Kommune)s handepligt efter EMRK artikel 3, at kommunen har handlet culpøst, eller at kommunen har handlet i strid med national lovgivning, herunder ved at begå sagsbehandlingsfejl eller tilsidesætte servicelovens bestemmelser. Dette fremgår specifikt for denne type af sager i fx Østre Landsrets dom i “

Sag”, U.2017.3272 Ø, og det følger mere generelt af Højesterets dom i

U.2017.2929 H, der fastslår, at der i overensstemmelse med Menneskerettighedsdomstolens (EMD) praksis gælder en objektiv ansvarsnorm for brud på menneskerettighedskonventionen. -

Det er således de retlige standarder, som følger af EMD's praksis, som er afgørende, og dermed om kommunen vidste eller burde have vidst, at der var risiko for, at appellanterne blev udsat for krænkelse, og om kommunen i givet fald har udfoldet rimelige og effektive bestræbelser for at undgå (yderligere) krænkelse, jf. nedenfor. -

Selvom det således ikke er afgørende for kommunens ansvar, om der er handlet i strid med serviceloven, er det dog appellanternes opfattelse, at Appelindstævnte (Kommune) også har tilsidesat sine forpligtelser efter en række af de dagældende bestemmelser i serviceloven.

2. APPELLANTERNE VAR UDSAT FOR BEHANDLING OMFATTET AF EMRK ARTIKEL 3

I forhold til minimumskravene for krænkelse efter artikel 3, i tilfælde af om sorgssvigt, vanrøgt og vold mod børn, stilles der ikke høje krav til karakteren af krænkelse, henset til at børn er særligt sårbare og har et særligt krav på beskyttelse. -

Der er således umiddelbart også enighed mellem parterne om, at Mors behandling af appellanterne er omfattet af EMRK artikel 3, hvilket Retten i Odense også lagde til grund i sin dom af 5. februar 2024 (herefter "Byrettens Dom").

Umenneskelig og nedværdigende behandling kan omfatte såvel fysisk og psykisk vold, som omsorgssvigt og vanrøgt af børn, jf. fx *A mod Storbritannien* (sagsnr. 100/1997/884/1096), præmis 20-21, *Tyrer mod Storbritannien* (sagsnr. 5856/72), præmis 28-35 og *Z m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 29392/95), præmis 11-40) samt *Bouyid mod Belgien* (sagsnr. 23380/092), hvor en lussing mod en mindreårig var omfattet af EMRK artikel 3.

I sagen *M og M mod Kroatien* (sagsnr. 10161/13), hvor klageren påstod, at hendes far over en længere periode havde talt nedværdigende og ubehageligt til hende og havde anmeldt en enkelt episode med et slag med flad hånd, fandt EMD, at de beskrevne forhold var omfattet af forbuddet mod nedværdigende behandling i artikel 3, idet EMD tog udgangspunkt i den kumulative effekt af farens påståede handlinger over en knap treårig periode. -

Det følger desuden af EMD's praksis, at artikel 3-krænkelser omfatter om sorgssvigt og vanrøgt, jf. fx *Z m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 29392/95). I -

U.2021.2254 Ø opsummerede Østre Landsret minimumskravet i artikel 3 i denne type sager på følgende vis:

Det følger af praksis fra EMD, at en behandling er umenneskelig, så fremt den ud fra en konkret vurdering af de foreliggende omstændigheder har medført intens fysisk eller psykisk lidelse hos offeret, og at behandlingen er nedværdigende, såfremt den har medført en følelse af frygt, angst eller mindreværd, som var egnet til at ydmyge eller nedbryde vedkommende. Hvis offeret er sårbart, herunder på grund af ung alder, følger det af praksis fra EMD, at der alt andet lige skal mindre til at anse en behandling for umenneskelig eller nedværdigende.

Kjølbro opsummerer kravet til minimumstærsklen på følgende vis, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 6. udgave, s. 354:

Ved vurderingen af, om der er tale om forhold omfattet af artikel 3, lægges der både vægt på fysisk vold og psykisk mishandling, herunder voldens karakter, omfang og varighed, og der skal ikke nødvendigvis meget til, før forholdet anses for omfattet af artikel 3.

[understregning tilføjet]

Samtlige af appellerne har været udsat for både mishandling, vanrøgt, fysisk vold, samt psykisk vold i et omfang, som er omfattet af EMRK artikel 3.

I alle årene har dette medført daglige følelser af frygt, angst eller mindre værd, og som har været egnet til ydmyge eller nedbryde appellerne som på det tidspunkt var børn. Dette har blandt andet været i form af trusler, øgede navne ("luder", "mongol" og "Anders Breivik"), tvangsfodring, kontrollerende adfærd for at styre appellerne adfærd over for blandt andet deres fædre samt ydmygende afstraffelser.

At Mors psykiske vold mod appellerne er omfattet af EMRK artikel 3, understøttes af retten i Odenses præmisser i dom af februar 2021 fra straffesagen, hvoraf følgende blandt andet fremgår:

På baggrund heraf har retten lagt til grund som bevist, at tiltalte har været manipulerende fra en tidlig alder, at hun har straffet sin familie med psykisk og fysisk vold, når de ikke efterkom hendes ønsker, og at hun har optrådt groft nedværdigende og meget grænseoverskridende over for sin familie, herunder sine børn, som hun har instrueret i at lyve om deres fædre og forhindret i at have samvær bl.a. ved at sige, at de skulle gå fra fædrenes hjem, gå fra skolen eller lave ballade, når de skulle hentes [...]

Tiltalte har udsat disse døtre for nedværdigende og krænkende adfærd, der må betegnes som grov, når henses til de gentagne gange, som tiltalte har udvist adfærden, som samlet set har været egnet til at styre disse døtre. Der har således været tale om handlinger, der var egnet til at ydmyge og nedgøre døtrene, som alle er blevet omtalt nedsættende, herunder i hinandens påhør og tvunget til at gøre nedværdigende handlinger, ligesom de har overværet vold og psykisk vold begået af tiltalte overfor hinanden.

[...]

[G]rovheden af tiltaltes adfærd overfor døtrene, der er i det hele har været udsat for en så dominerende og kontrollerende adfærd, at de ikke har haft fornemmelsen af at kunne bestemme over sig selv og over eget liv, således at deres selvværd er blevet nedbrudt, ligesom de er blevet isoleret og gjort afhængige af tiltalte og forhindret i at udfolde sig frit af frygt for nye krænkelse.

[understregning tilføjet]

Af rettens præmisser fremgår yderligere, at der var begået lignende handlinger mod Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Person 4, hvilket Mor blev dømt for efter straffelovens § 213 om nedværdigende behandling og vanrøgt, idet straffelovens § 243 endnu ikke var trådt i kraft.

På den baggrund må det lægges til grund, at appellanterne kontinuerligt – siden de hver især blev født – har været udsat for krænkelse i et omfang og af en beskaffenhed, som klart er omfattet af EMRK artikel 3.

3. HANDLEPLIGTEN EFTER EMRK ARTIKEL 3

Det følger af EMD's praksis, at forbuddet mod umenneskelig og nedværdigende behandling efter EMRK artikel 3 indebærer en positiv forpligtelse til at forhindre, at personer, der er under statens jurisdiktion, bliver udsat for handlinger, der er forbudt efter artikel 3, herunder fra privatpersoner, jf. fx *m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 33218/96), *Z m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 29392/95), *O'Keeffe mod Irland* (sagsnr. 35810/09) og *M og M mod Kroatien* (sagsnr. 10161/13).

I sager om overgreb mod børn har EMD og de danske domstole fastslået, at undladelse af at træffe positive beskyttelsesforanstaltninger kan udgøre en krænkelse af EMRK artikel 3, hvis myndighederne vidste eller burde vide, at der var risiko for, at barnet vil blive udsat for overgreb eller misbrug, jf.

m.fl. mod Storbritannien (sagsnr. 29392/95), præmis 73, *E m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 33218/96), præmis 96, og fra dansk retspraksis bl.a. U.2017.3272Ø, U.2018.2013 H (forudsætningsvis) og U.2021.2254Ø.

Det er således ikke en betingelse, at myndighederne har positiv viden om krænkelse af barnet, idet det er tilstrækkeligt til at udløse den positive handling -
lepligt, at myndighederne var eller burde have været bekendt med *risikoen*
for, at barnet kunne blive udsat for krænkelse omfattet af artikel 3.

Omfanget af den positive forpligtelse skal fortolkes på en måde, der ikke på -
lægger myndighederne en umulig eller uforholdsmæssig byrde, jf. fx *O'Keeffe*
mod Irland (35810/09), præmis 144.

Testen, som Retten i Odense anlagde i sin dom af 5. februar 2024 i nærvæ -
rende sag, fremstår mere stringent end den test, som EMD i sin praksis an -
lægger. Byretten stillede således umiddelbart krav om, at myndighederne skal
have ”*modtaget konkrete oplysninger*” om de specifikke overgreb, som
burde have givet myndighederne ”*en rimeligt begrundet mistanke om, at der fo*
relå en påregnelig risiko for”, at den pågældende forælder begik eller ville
begå overgreb mod sine børn ”*af den karakter, som de blev udsat for*”, jf.
Byrettens Dom, s. 221.

EMD har udtalt, at der ved spørgsmålet om, hvorvidt myndighederne havde en
tilstrækkelig burdeviden om en risiko for overgreb også må vurderes,
hvorvidt myndighedernes reaktion på bekymrende oplysninger var pas -
sende, jf. afsnit 3.1 og 3.2 nedenfor.

Dette skal navnlig ses i lyset af det generelle princip om, at beskyttelsen efter
konventionen har til formål at være praktisk og effektiv, navnlig når det handler
om beskyttelsen af børn, jf. fx *E m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 33218/96),
præmis 88; *O'Keeffe mod Irland* (35810/09), præmis 144; og *Association*
Innocence en Danger and Association Enfance et Partage mod
Frankrig (15343/15 og 16806/15), præmis 135.

Som der redegøres nærmere for nedenfor, har EMD også i praksis sat en lav
barre for, hvornår myndighederne må anses for at have tilstrækkelig burde-
viden til at skulle foretage effektive undersøgelser og afdække de reelle for -
hold i hjemmet for ikke at ifalde ansvar for en materiel krænkelse af EMRK
artikel 3.

3.1 Pligten til at undersøge og afdække de reelle forhold i hjemmet som led i handlepligten

Børn nyder en særlig beskyttelse i medfør af artikel 3, hvorfor myndighederne behørigt (“appropriately”) skal undersøge alle indberetninger og en hver mistanke om overgreb mod børn, jf. *M og M mod Kroatien* (sagsnr. 10161/13), præmis 146. -

Undersøgelsen skal i den forbindelse have fokus på at afdække og herefter potentielt forhindre yderligere overgreb, jf. fx *E m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 33218/96), samt fra dansk retspraksis U.2021.2254 Ø og den utrykte dom af 10. januar 2019 i sag nr. BS 42B-2929/2017 fra Københavns Byret.

I *E m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 33218/96) problematiserede EMD således også, at myndighederne havde undladt at træffe foranstaltninger, der kunne afsløre problemets omfang og forhindre yderligere overgreb, jf. præmis 97:

Yet the social services failed to take steps which would have enabled them to discover the exact extent of the problem and, potentially, to prevent further abuse taking place. The Government have accepted that after the initial disclosures the social services should have worked with both E. and L. who had shown significant distress at the situation at home which could have led to further understanding of family dynamics [...] -

Der stilles efter EMD’s praksis særligt strenge krav til myndigheders tilsyns pligt overfor børn, da de kan tøve med at fortælle om overgreb eller beskrive dem, jf. *C.A.S. og C.S. mod Rumænien* (sagsnr. 26692/05), præmis 78 og 81: -

[T]he Court is particularly concerned that the authorities did not try to weigh up the conflicting evidence and made no consistent efforts to establish the facts by engaging in a context-sensitive assessment. The Court emphasises that investigation has to be rigorous and child-sensitive in case involving violence against a minor. -

[...]

Concerning notably the weight attached to the victim’s reaction, the Court considers that the authorities were not mindful of the particular vulnerability of young people and the special psychological factors involved in cases concerning violent sexual abuse of minors, particularities which could have explained the victim’s hesitations both in reporting the abuse and in his descriptions of the facts. -

På lignende vis udtalte EMD i *M og M mod Kroatien* (sagsnr. 10161/13), at det er velkendt, at børn i konfliktprægede hjem ofte bliver manipuleret, jf. præmis 140: -

The Court, being fully aware that the manipulation of children and false accusations of child abuse are common occurrences in highly conflictual relationships between separated parents, considers that this evidence is sufficient to render the applicants' claim brought before the domestic authorities that the first applicant had been abused by her father "arguable". It was thus capable of triggering the State's (procedural) positive obligation under Article 3 of the Convention to investigate.

[understregning tilføjet]

Domstolen har også gentagne gange understreget, at myndigheder i sager om vold i hjemmet ikke kan forlade sig på offerets egne beskrivelser, men i stedet er forpligtet til at foretage en selvstændig vurdering ved at stille relevante spørgsmål og inddrage alle relevante risikofaktorer, jf. bl.a. *Kurt mod Østrig* (sagsnr. 62903/15), præmis 169:

Indeed, owing to the exceptional psychological situation in which victims of domestic violence find themselves, there is a duty on the part of the authorities examining the case to ask relevant questions in order to obtain all the relevant information, including from other State agencies, rather than relying on the victim to give all the relevant details [...]

I overensstemmelse hermed udtalte Domstolen i *Juppala mod Finland* (sagsnr. 18620/03), at der i vurderingen af, om det bør rejses spørgsmål om overgreb mod børn i hjemmet, må lægges vægt på, at små børn ofte er ude af stand til selv at fortælle om overgreb, og at større børn ofte er for bange, jf. præmis 42:

If the source of the abuse is the parent, the child is at risk from his primary and natural protector within the privacy of his home. Child abuse is indeed a hard form of criminal conduct to combat, because its existence is difficult to uncover. Babies and young children are unable to tell, older children are often too frightened.

I vurderingen af, om myndigheder har foretaget en tilstrækkelig tilbundsgående vurdering af risikoen for vold i hjemmet, lægger EMD blandt andet vægt på, om myndighedspersoner har den relevante uddannelse, om de benytter relevante tjeklister, om de identificerer og afhører de relevante ofre og vidner, om de foretager passende dokumentation og udveksler information mellem relevante myndigheder, jf. *Kurt mod Østrig* (sagsnr. 62903/15), præmis 171-174.

I *Association Innocence en Danger and Association Enfance et Partage mod Frankrig* (15343/15 og 16806/15) fra 2020 statuerede EMD for første gang en kræn-

kelse af EMRK artikel 3 med den begrundelse, at de skridt, som myndighederne havde foretaget for at afdække bekymrende forhold i hjemmet, ikke var tilstrækkelig effektive, og at manglerne tilsammen i væsentlig grad havde reduceret muligheden for at afdække overgreb i hjemmet. -

Sagen drejede sig om en 8-årig pige, som blev mishandlet af sine forældre, og hvor myndighederne igennem to år ikke på tilstrækkelig effektiv vis formåede at afdække forholdene i familiens hjem. -

De første bekymringer om pigen opstod i september 2007, da pigens lærere havde lagt mærke til, at pigen ofte kom i skole med mærker på kroppen. Pigen -
 klasselærer kontaktede herefter en læge, der var tilknyttet skolen, og fortalte om sine bekymringer. Lægen konkluderede imidlertid efter en undersøgelse af pigen, at mærkerne ikke gav anledning til bekymring (*were “no thing to worry about”*), men anbefalede fortsat opmærksomhed på pigen, jf. præmis 9. -

Familien flyttede efterfølgende til en anden kommune og i juni 2008 skiftede pigen skole. Tre dage efter skoleskiftet indleverede pigens nye klasselærer en ny underretning, fordi pigen endnu ikke var mødt i skole.

EMD fandt, at denne underretning på tilstrækkelig vis gjorde myndighederne opmærksomme på, at pigen muligvis havde været udsat for mishandling, og at der var en potentiel risiko for, at dette kunne gentage sig, jf. præmis 161: -

The Court considers that the “child-protection alert (suspected ill-treatment)” , submitted by the headteacher and dated 19 June 2008 drew the authorities’ attention to the possibility that M. had been subjected to ill-treatment and that there was a potential risk that this might reoccur. -
 This alert thus triggered the State’s positive obligation to conduct an investigation in order to assess the possibility of ill-treatment and, if necessary, to identify the perpetrator and to protect the child from future ill-treatment. -

[understregninger tilføjet]

Statens/myndighedernes selvstændige pligt til at undersøge/efterforske forholdene nærmere efter EMRK artikel 3 indtrådte således fra dette tidspunkt. -

Underretningen fra pigens nye klasselærer fik anklagemyndigheden til at iværksætte en efterforskning af forholdene i hjemmet, herunder ved en retsmedicinsk undersøgelse og en børnesamtale, som forældrene blev informeret om på forhånd, jf. præmis 11-15. Den retsmedicinske undersøgelse – som pi -

gens far deltog i – påviste et betydeligt antal skader, som hver for sig kunne forklares ved hverdagsuheld, men som samlet blev vurderet som mistænkelige, jf. præmis 16. Under børnesamtalen – hvor faren ikke var til stede i lokalet, men ventede udenfor i et ventelokale – fremstod pigen forberedt og benægtede vold fra forældrene, jf. præmis 17. -

Familien flyttede herefter igen bopæl og børnene skiftede på ny skole. Lærerne på pigens nye skole blev også i denne forbindelse instrueret i at være opmærksomme på pigen, jf. præmis 18. -

En måned senere i september 2008 foretog politiet et hjemmebesøg hos familien. Her forklarede moren, at skaderne på pigens krop rigtig nok skyldtes forskellige uheld, og at forældrene ikke var voldelige over for deres børn. Politibetjenten noterede sig efterfølgende, *at pigen virkede glad og smilende; at hun ikke nævnte nogen problemer med forældrene; at mærkerne på hendes krop skyldtes små uheld, som hun havde klare og præcise forklaringer for, og skænderier med sine søskende; at huset var rent og velholdt; og at børnene fremstod raske og høflige og uden mangel på noget. På den baggrund konkluderede politibetjenten, at der ikke var nogen grund til at antage, at pigen var udsat for mishandling. Notatet er gengivet på følgende måde i dommen, jf. præmis 19-20:* -

“[M.] did not strike us as being at risk within her family. She was smiling all the time and even began laughing in front of us. She did not mention any problems, either with her parents or with her brothers and sisters. The interview indicated that her various injuries were due to minor accidents, for which she gave clear and precise explanations, or to bickering with her brothers and sisters.” When he had visited the family home on 17 September 2008, the mother had “been unable to give any other explanation concerning [M.’s] injuries” and had “stated that everything was going well with her husband and that there had never been any instances of domestic violence or violence against her children”. The police officer stated that “the [two] houses [visited] were well maintained and clean” and that “the children ... always appeared healthy and polite, and lacked for nothing”. He concluded: “... the investigation has not brought to light any evidence for presuming that [M.] has been or is the victim of abuse” . -

[Understregninger tilføjet]

Herefter blev sagen henlagt i oktober 2008, jf. præmis 23.

I foråret 2009 opstod der på ny bekymring fra skolens og sundhedsfaglig side som følge af fortsat fravær og nye skader, herunder en alvorlig fodskade

med efterfølgende hospitalsindlæggelse, jf. præmis 26-27. Hospitalet anførte, at mishandling ikke kunne udelukkes, og efterspurgte oplysninger om familiens forhold, jf. præmis 28-29. Disse oplysninger blev ikke videregivet til anklagemyndigheden, da der ikke var tale om påviste tilfælde af mishandling eller forsømmelse, jf. præmis 32. -

Kommunen foretog herefter et nyt hjemmebesøg hos familien i juni 2009. Ingen af de to deltagende socialrådgivere fandt imidlertid forhold, der gav anledning til særlig bekymring. Den ene noterede sig, at pigen fremstod smilende, talte flydende og spontant og oplyste, at hun var glad for skolen og havde fået venner, jf. præmis 33-36. Kort tid efter døde pigen i hjemmet, jf. præmis 39. -

Staten gjorde under sagen for EMD følgende anbringender gældende, at myndighedernes positive forpligtelser ikke kunne vurderes retrospektivt i lyset af de begivenheder, der havde fundet sted, uanset hvor tragiske de måtte være; at der indledningsvis alene var tale om en mild bekymring, herunder fordi skolelægen efter den første underretning ikke bemærkede ”noget alarmerende”; at hverken efterforskerne eller retsmedicinen havde kunnet bekræfte, at der faktisk var udøvet vold mod barnet; at pigen på intet tidspunkt havde klaget over vold i hjemmet, at hun havde givet plausible og spontane forklaringer på hvert af de blå mærker under børnesamtalen, og at det ikke var muligt at gennemskue, at pigen var instrueret hjemmefra; at myndighederne efter anklagemyndighedens henlæggelse af sagen havde fulgt op på en ny underretning ved at aflægge hjemmebesøg hos familien ved to socialrådgivere, som igen konkluderede, at der ikke var grund til bekymring, jf. præmis 147-155. -

EMD anerkendte indledningsvis, at myndighederne havde iværksat flere foranstaltninger med henblik på at afdække potentielle overgreb, herunder ved at have taget underretningerne fra skolen alvorligt og hurtigt indkalde til en retsmedicinsk undersøgelse og børnesamtale, jf. præmis 163. -

På trods heraf fandt Domstolen imidlertid, at følgende forhold havde begrænset myndighedernes muligheder for at afdække forholdene i hjemmet og beskytte pigen: -

1. At myndighederne havde modtaget flere uddybende underretninger, som der ikke blev fulgt ordentligt op på. EMD kritiserede i den forbindelse navnlig, at pigens lærere – som havde lavet de første underretninger – aldrig blev kontaktet og spurgt nærmere ind til deres bekymringer, jf. præmis 166-167. EMD bemærkede samtidig, at det ville have været nyttigt at iværksætte efterforskningsforanstaltninger for at kaste lys over pigens familiemæssige forhold, herunder navnlig i lyset af familiens hyp -

- pige adresseændringer. Det var i den forbindelse utilstrækkeligt, at politiet alene foretog et hjemmebesøg og havde en overfladisk samtale med moren, jf. præmis 168-169. -
2. At faren havde deltaget i den retsmedicinske undersøgelse af pigen, og at børnesamtalerne, hvor pigen forklarede, at hun ikke var udsat for vold i hjemmet, blev udført uden en eksperts tilstedeværelse, jf. præmis 170 og 172. EMD bemærkede i den forbindelse, at tilstedeværelsen af en børnesykolog kunne have medvirket til at fjerne tvivlen om de spørgsmål, der tidligere var blev rejst i sagen, jf. præmis 172. -
3. At beslutningen om at henlægge/passivere sagen ikke blev ledsaget af visse basale forholdsregler eller instrukser, men i stedet blot blev betragtet som afsluttet. EMD understregede i den forbindelse betydningen af selv en uformel oplysning om det fortsatte behov for at holde tilsyn med pigen, idet en sådan ville have øget sandsynligheden for en passende reaktion fra myndighederne på et senere tidspunkt, jf. præmis 173. EMD lagde samtidig vægt på, at oplysninger fra forskellige myndigheder ikke blev samkørt, og at myndighederne dermed på intet tidspunkt havde det fulde billede af sagen, jf. præmis 173. -
4. At det gik 13 dage fra anklagemyndighedens umiddelbare hurtige reaktion på underretningen fra pigens nye skole, om at hun ikke var mødt i skole, til en politibetjent blev tildelt sagen, jf. præmis 165. -

På baggrund af disse forhold konkluderede EMD, at der var sket en krænkelse af EMRK artikel 3, idet myndighederne ikke havde truet ” *de meningsfulde foranstaltninger, der ville have gjort det muligt for dem at identificere barnets reelle situation* ”, jf. præmis 174-176. -

At myndighederne kan have en forpligtelse til at træffe meningsfulde foranstaltninger for at afdække forholdene i hjemmet nærmere og følge tilstrækkeligt op på underretninger, følger også af dansk retspraksis. -

Som eksempel lagde Østre Landsret i U.2021.2254 Ø blandt andet vægt på, at ”*sagsbehandlingen manglede fokus og opfølgning, og at de tiltag, som kommunen foretog, var for få og utilstrækkelige* ”, da den fandt, at Kommune 3 ifaldt ansvar for tilsidesættelsen af sin handlepligt efter EMRK artikel 3. -

På lignende vis lagde Østre Landsret i sin utrykte af dom af 23. maj 2019 (sagsnr. BS-8600/2017- OLR) vægt på, at Kommune 4 ”*ikke på no get tidspunkt [tog] skridt til at undersøge forholdene hos plejefamilien nærmere, f.eks. ved at høre plejebørnene eller de personer og offentlige institutioner, der foretog indberetningerne, om de oplysninger, der var kommet frem* ”.

Der henvises ligeledes til Københavns Byrets utrykte dom af 10. januar 2019 i sag nr. BS 42B- 2929/2017, hvori byretten fandt, at Kommune 1 burde have vidst, at der var en risiko for, at appellanterne var udsat for behandling i strid med EMRK artikel 3 i hjemmet som følge af de sociale myndigheders generelle kendskab til familiens forhold samt en række indberetninger og underretninger, der ”burde have givet kommunen anledning til at foretage nærmere undersøgelser”. Dette selvom, Kommune 1 iværksatte forskellige foranstaltninger til imødegåelse af de vanskeligheder, børnene havde, herunder ved flere hjemmebesøg, møder mellem forskellige aktører i børnenes liv samt forskellige støtteforanstaltninger til familien og børnene.

Samlet følger det både af retspraksis fra EMD og danske domstole, at staten kan ifalde ansvar efter den materielle del af EMRK artikel 3, når der er tilstrækkelig mange mangler ved statens undersøgelser af de reelle forhold i hjemmet, og disse mangler tilsammen i væsentlig grad har reduceret muligheden for at afdække overgreb i hjemmet, som myndighederne herefter burde have vidst, at der var en risiko for, at barnet blev udsat for.

3.2 Betydningen af, at nationale regler ikke bliver efterlevet efter EMRK artikel 3

I tillæg til den generelle forpligtelse til at træffe meningsfulde foranstaltninger for at afdække de reelle forhold i hjemmet, følger det ligeledes af EMD's praksis, at en manglende overholdelse af national lovgivning kan have betydning for, om myndighederne havde en tilstrækkelig burdeviden, som de burde have handlet på.

I *Loste mod Frankrig* (sagsnr. 59227/12) fandt EMD således, at franske myndigheder havde handlet i strid med EMRK artikel 3 ved at have forsømt at føre et effektivt tilsyn med en pige i plejefamilie, som foreskrevet efter national lovgivning.

Sagen drejede sig om en pige, der blev anbragt i en plejefamilie, hvor plejefaren udsatte hende for seksuelle overgreb. Pigen betroede sig som 14-årig om overgrebene til lederen af den menighed i Jehovas Vidner, som det viste sig, at plejefamilien var en del af, og tre år senere forsøgte hun at begå selvmord i en bil, som resulterede i en voldsom ulykke, jf. præmis 11-13.

Selvom de franske myndigheder på intet tidspunkt havde konkret viden om overgrebene, havde myndighederne en lovbestemt forpligtelse til blandt andet at aflægge hjemmebesøg og gennemføre regelmæssige samtaler med pigen; at holde kontakt med skoleledere og institutioner; samt at udarbejde periodiske rapporter om barnets situation. I årenes løb foretog myndighederne imidlertid alene enkelte hjemmebesøg, og der var ikke tilstrækkelig doku-

mentation for børnesamtalerne, selvom myndighederne i et enkelt tilfælde havde bemærket, at pigen virkede nervøs under et besøg, jf. præmis 96.

På den baggrund afviste EMD statens argument om, at myndighederne ikke kunne have fået kendskab til overgrebene, og statuerede en materiel krænkelse af EMRK artikel 3, fordi den manglende efterlevelse af national ret måtte antages at have væsentlig betydning for det samlede forløb, og for om pigen ville have åbnet op om overgrebene over for myndighederne, jf. præmis 101-104:

Indeed, the Court has already found that the national authorities failed to implement the preventive measures for detecting the risks of ill-treatment provided for by the legislation in force. It notes in particular that had these measures been effectively implemented, they would have enabled the child welfare service staff to establish a relationship of trust with the applicant and to listen to her properly. These measures would

have been all the more crucial given that in 1985, the applicant, then aged fourteen, had confided in a member of the Jehovah's Witnesses congregation about the sexual abuse she was suffering at the hands of Mr. B. within the foster family.

[...]

In these circumstances, the Court considers that the lack of regular monitoring by the ASE services, combined with a lack of communication and cooperation between the relevant competent authorities, must be regarded as having had a significant influence on the course of events. It adds that the implementation of the rules applicable under domestic law to ensure the applicant's protection would not have constituted an excessive burden on the competent authorities.

In view of the foregoing, the Court concludes that, in the particular circumstances of the case, the French authorities failed in their duty to protect the applicant from the ill-treatment she suffered at the hands of Mr. B. during her placement.

[Egen oversættelse fra fransk med tilføjede understregninger]

En eventuel tilsidesættelse af nationale regler, herunder som fastsat i service loven, bør således også indgå i den samlede vurdering af, om myndighederne

I den forbindelse skal det bemærkes som anført ovenfor bemærkes, at det ikke er en forudsætning for ansvar for tilsidesættelse af Appelindstævnte (Kommune)s

handeptigt efter EMRK artikel 3, at kommunen har handlet i strid med national lovgivning, herunder ved at begå sagsbehandlingsfejl eller tilsidesætte servicelovens bestemmelser. Dette fremgår specifikt af Østre Landsrets dom i UfR 2017.3272 Ø, hvor landsrettens udtalte, at der ved bedømmelsen af Kommune 5's ansvar efter EMRK artikel 3 måtte ”*henses til reglerne i den dagældende servicelov, men [at] det ikke [er] en forudsætning for det offentlige selv stændige ansvar for tilsidesættelse af handlepligten, at der er handlet i strid med national lovgivning*” .

Det er således alene de retlige standarder, som følger af EMD's praksis, der er afgørende for vurderingen, mens tilsidesættelsen af national ret kan tale for, at der er sket en krænkelse.

3.3 Kravene til årsagssammenhæng efter EMRK artikel 3

Der stilles efter EMD's praksis om artikel 3, ikke krav om, at appellanterne kan bevise, at kommunen faktisk ville have forhindret overgreb ved iværksættelse af rimelige og nødvendige foranstaltninger. Der fremgår i den forbindelse følgende af *E m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 33218/96), præmis 99:

The test under Article 3 however does not require it to be shown that “but for” the failing or omission of the public authority ill-treatment would not have happened. A failure to take reasonably available measures which could have had a real prospect of altering the outcome or mitigating the harm is sufficient to engage the responsibility of the State.

Tilsvarende udtalte EMD i *Loste mod Frankrig* (sagsnr. 59227/12), at der alene kan stilles krav om, at iværksættelsen af foranstaltninger havde ” *en reel chance for at ændre hændelsesforløbet* ” (“*a real chance of altering the course of events* ”). Dette selvom staten argumenterede for, at øvrige foranstaltninger ikke kunne forventes at have fået pigen til at fortælle om overgrebene, jf. præmis 100 og 101:

[T]he Court points out that the test set out in Article 3 does not require proof that, had it not been for the failure of the public authority, the inhuman or degrading treatment would not have occurred. The mere fact that the national authorities failed to take reasonably available measures which would have had a real chance of altering the course of events and mitigating the harm caused to the applicant is sufficient to engage the State's liability.

[...]

The Government cannot rely on the fact that it could not have been aware of the sexual abuse to which the applicant was being subjected, since she had never lodged any complaint about her foster family with ASE staff, given that there was a manifest failure to carry out regular monitoring of the applicant as required by the legal provisions then in force.

[understregning tilføjet]

Dette må anses som en lav barre, som er svær at forene med byrettens konklusion om, at det må have ”*formodningen imod sig*”, at Appelindstævnte (Kommune) ved øvrige foranstaltninger ville have afsløret Mors overgreb”, jf. Byrettens Dom, s. 221. -

Appellanterne skal således ikke bevise, at Appelindstævnte (Kommune) kunne have forhindret overgreb ved de rimelige og nødvendige foranstaltninger, de havde til rådighed. Manglende iværksættelse af sådanne foranstaltninger vil derimod være tilstrækkeligt til, at der kan statueres krænkelse af EMRK artikel 3. -

3.4 Myndigheders pligt til at træffe positive foranstaltninger, efter de bliver bekendt med vold i hjemmet efter EMRK artikel 3 -

Hvis staten ved (eller burde vide), at der er ”*reel og overhængende risiko*” (”*real and immediate*”) for, at et barn eller sårbart individ udsættes for overgreb, har staten pligt til at træffe ”*alle rimelige foranstaltninger*” (”*all reasonable measures*”) for at beskytte barnet, jf. fx *V.C. mod Italien* (sagsnr. 54227/14), præmis 102.

Statens pligt til at træffe foranstaltninger til beskyttelse af børn er samtidig et spørgsmål om midler og ikke om resultat. Det er derfor ikke afgørende, om skaden indtræffer, men om staten har gjort, hvad der med rimelighed kan forventes i den pågældende situation, jf. fx *Kurt mod Østrig*, (sagsnr. 62903/15), præmis 159-160.

I *V.C. mod Italien* (sagsnr. 54227/14) udgjorde det en krænkelse af EMRK artikel 3, at nationale myndigheder ikke foretog ”*øjeblikkelige beskyttelsesforanstaltninger*” (”*immediate protective measures*”) for at beskytte en pige, som det viste sig var en del af en prostitutionsring, hvor hun blev udsat for overgreb, jf. præmis 111-113. Domstolen lagde i den forbindelse vægt på, at der gik fire måneder, dvs. omkring 120 dage, fra forældrene til pigen havde henvendt sig til myndighederne med bekymringer om, at pigen tog stoffer, stjal penge, viste tegn på psykisk sygdom, og var blevet kontaktet af en fotograf på Facebook med henblik på at posere til pornografiske fotografier, før myndighe -

derne traf afgørelse om at anbringe pigen på en institution, jf. præmis 107-108:

The Court considers that in assessing the State's compliance with its positive obligations under Articles 3 and 8 of the Convention, considerable weight should be attached to the social services' and/or child protection authorities' efforts to protect the minor in question. -

In the present case the Court observes that it took the Youth Court four months, from the date on which it became aware of the applicant's difficult and dangerous situation, to adopt the protective measures provided for by law and requested by the public prosecutor, despite the fact that the applicant faced a known risk of sexual exploitation, given that a criminal investigation was under way and her parents had informed the authorities. -

I sager om vold i hjemmet har Domstolen understreget, at nationale myndigheder har en særlig forpligtelse til at reagere omgående ("*an immediate response*") på anmeldelser om vold i hjemmet, og at myndigheder, der ikke handler straks efter, bidrager til gentagelse af voldshandlinger, *Kurt mod Østrig*, (sagsnr. 62903/15), præmis 165: -

The Court reiterates at the outset that an immediate response to allegations of domestic violence is required from the authorities. Where it has found that the authorities failed to act promptly after receiving a complaint of domestic violence, it has held that this failure to act deprived such complaint of any effectiveness, creating a situation of impunity conducive to the recurrence of acts of violence. -

Testen for, hvornår risikoen for yderligere overgreb er "*overhængende*" i sager om gentagen vold i hjemmet adskiller sig fra sager, der drejer sig om konkrete hændelse. I sager om vold i hjemmet omfatter "*overhængende*" også de situationer, hvor vold "*allerede har fundet sted og sandsynligvis vil ske igen*" ("*has already materialised and is likely to happen again*") I overensstemmelse med definitionen i Istanbulkonventionen, jf. *Kurt mod Østrig*, (sagsnr. 62903/15), præmis 175: -

Turning to the interpretation of the term "immediate" in the *Osman* test, the Court considers that the application of the immediacy standard in this context should take into account the specific features of domestic violence cases, and the ways in which they differ from incident-based.

[...]

The Explanatory Report to Article 52 of the Istanbul Convention clarifies that the term “immediate danger” in that provision refers to any situations of domestic violence in which harm is imminent or has already materialised and is likely to happen again. The Court has observed in

numerous other cases that a perpetrator with a record of domestic violence posed a significant risk of further and possibly deadly violence [...] This general knowledge of domestic violence and the comprehensive research available in this area must duly be taken into account by the authorities when they assess the risk of a further escalation of violence, even after the issuance of a barring and protection order.

[understregninger tilføjet]

EMD har således også i flere sager statueret en krænkelse af EMRK i tilfælde, hvor myndighederne rent faktisk handlede, men ikke forhindrede gerningspersonen i at udøve yderligere vold mod o]eret, jf. *Kurt mod Østrig*, (sagsnr. 62903/15), præmis 178:

The Court has found in several cases that even when the authorities did not remain totally passive, they still failed to discharge their obligations under the Convention if the measures they had taken had not stopped the abuser from perpetrating further violence against the victim.

Indgreb i hjemmet for at beskytte børn mod deres forældre vil altid indebære en afvejning af barnets ret til beskyttelse mod mishandling efter EMRK artikel 3 over for forældrenes ret til privatliv og familieliv efter EMRK artikel 8. I den forbindelse vil arten og alvoren af den vurderede risiko have afgørende betydning, jf. *Kurt mod Østrig*, (sagsnr. 62903/15), præmis 183.

Domstolen har dog gentagne gange udtalt, at barnets tarv skal respekteres, og at dette hensyn vejer tungere end et eventuelt indgreb i familielivet efter artikel 8, jf. fx *C.A.S og C.S. mod Rumænien* (sagsnr. 26692/05), præmis. Dette gælder også selvom indgrebet kan betyde, at en forælder anklages for misrøgt eller overgreb, som det senere viser sig, at forælderen ikke har begået, jf. fx *Opuz mod Tyrkiet* (sagsnr. 33401/02), præmis 144 og 147:

[T]he Court would underline that in domestic violence cases perpetrators’ rights cannot supersede victims’ human rights to life and to physical and mental integrity.

Domstolen udtalte tilsvarende i *Juppala mod Finland* (sagsnr. 18620/03), at selvom der er en hårfin og vanskelig balancegang mellem at gribe ind for tidligt og ikke at gribe ind hurtigt nok, må pligten over for barnet aldrig over

skygges af risikoen for efterfølgende klager fra den pågældende forælder, hvis mistanken viser sig at være ubegrundet, jf. præmis 42:

There is a delicate and difficult line to tread between taking action too soon and not taking it soon enough. The duty to the child in making these decisions should not be clouded by a risk of exposure to claims by a distressed parent if the suspicion of abuse proves unfounded.

Tilsvarende følger også af dansk ret. Som eksempel kan nævnes Østre Landsrets dom af 31. januar 2008 trykt i FED 2008.61, hvor landsretten tiltrådte byrettens vurdering af, at en tvangsfjernelse af to børn som følge af en mistanke om overgreb i hjemmet, mens politiets efterforskning stod på, var i strid med servicelovens bestemmelser eller ansvarspådragende. Dette selvom det senere viste sig, at datterens oplysninger ikke var troværdige, og at der derfor ikke var grundlag for en tvangsfjernelse:

Herefter, og da tvangsfjernelse af børn på grund af mistanke om vold i hjemmet af hensyn til børnene nødvendigvis må træffes forholdsvis hurtigt og på et grundlag, der efter sagens karakter ofte alene kan have en foreløbig karakter, finder retten, at der intet er at bebrejde formanden for børn og ungeudvalget for at have truffet afgørelsen om tvangsfjernelse, kontaktafbrydelse og hemmeligholdelse af anbringelsessted eller børn og unge-udvalget for senere at have godkendt formandens foreløbige afgørelse om på det grundlag, der forelå fra politiet den 31. januar 2001, at tvangsfjerne børnene, at afbryde forbindelsen mellem børnene og forældrene samt at hemmeligholde anbringelsesstedet, jf. herved lov om social service § 45, stk. 1 og 3, jf. § 42, stk. 1, nr. 2 og § 57, stk. 3.

I det foreliggende tilfælde findes sagsøgte ikke at have udvist noget erstatningsforpligtende forhold over for sagsøgeren ved på det foreliggende grundlag at træffe de omhandlede afgørelser og herunder af hensyn til politiets efterforskning at have undladt at foretage undersøgelser af forholdene i sagsøgerens familie frem til den 31. januar 2001.

I sager, hvor der er viden eller konkret mistanke om vold i hjemmet, og hvor volden allerede har fundet sted og sandsynligvis vil ske igen, er myndighederne således forpligtet til at træffe alle rimelige foranstaltninger for at beskytte børn efter EMRK artikel 3. Også selvom en eventuel tvangsfjernelse – og dermed et indgreb i forældrenes rettigheder efter EMRK artikel 8 – på et forholdsvis spinkelt mistankegrundlag senere måtte vise sig at være forkert.

4. KOMMUNEN HAVDE EN BURDE-VIDEN OG FORSØMTE AT TAGE TILSTRÆKKELIGT EFFEKTIVE SKRIDT FOR AT AFDÆKKE DE RE -ELLE FORHOLD I HJEMMET

Appelindstævnte (Kommune) modtog gennem en årrække et betydeligt antal alvorlige

og indbyrdes samstemmende oplysninger om vold, psykisk vold, omsorgssvigt og mistrivsel i hjemmet, som i sig selv var tilstrækkeligt til at etablere en burde-viden i EMRK artikel 3's forstand. -

I lyset af den i afsnit 3 gennemgåede retspraksis fra EMD gøres det samtidig gældende, at de sagsbehandlingsskridt, som Appelindstævnte (Kommune) foretog med henblik på at afdække forholdene i hjemmet, samlet set var så mangelfulde, at kommunen ikke har levet op til sin positive handlepligt efter EMRK artikel 3.

Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling var gennemgående præget af en enøjet tilgang til sagen, hvor kommunen anså forløbet som en konflikt om samvær og forældresamarbejde frem for som en sag om mulige overgreb mod børn i hjemmet. Denne grundlæggende fejlbedømmelse kom til at præge hele kommunens tilgang til sagen og fordrejede vurderingen af de oplysninger, kommunen løbende modtog og samtalerne med børnene. -

Farvet af denne fejlbedømmelse undlod kommunen at iværksætte tilstrækkeligt effektive og konsekvente undersøgelser af forholdene i hjemmet og reagerede samtidig gennemgående langsomt og passivt på alvorlige oplysninger om vold, omsorgssvigt og mistrivsel. Appelindstævnte (Kommune) forsøgte samtidig det første og mest grundlæggende sagsbehandlingsskridt i sager om mulige overgreb mod børn: at følge systematisk op på underretningerne og undersøge familiens forhold nærmere. -

Hver gang sagen blev passiveret, blev kommunens enøjede tilgang yderligere forstærket. Nye underretninger og oplysninger blev ikke vurderet i sammenhæng med de mange tidligere bekymringer om vold, omsorgssvigt og manipulation. I stedet fokuserede kommunen ensidigt på samværsproblemerne mellem forældrene og behandlede underretningerne som enkeltstående hændelser uden tilstrækkelig inddragelse af sagens historik og advarsel om, at børnene blev instrueret og kontrolleret af Mor. Dette selvom, at Appelindstævnte (Kommune) selv nærerede mistanke om, at Mor instruerede og manipulerede appellerne. -

Sagsforløbet bærer således samlet præg af, at kommunen tidligt låste sig fast på en bestemt forståelse af sagen og herefter fortolkede nye oplysninger inden for denne ramme i stedet for løbende at revurdere, om der var tegn på -

overgreb mod børnene, som krævede inddragelse af andre myndigheder og børnesagkyndig ekspertise.

Det gøres gældende, at følgende forhold på afgørende vis begrænsede Appelindstævnte (Kommune)s muligheder for at afdække de reelle forhold i hjemmet og beskytte appellanterne i strid med EMRK artikel 3:

1. At Appelindstævnte (Kommune) modtog flere bekymrende underretninger, som der

- aldrig blev fulgt op på. Det er i den forbindelse særligt bemærkelsesværdigt, at Appelindstævnte (Kommune) aldrig fik uddybet fædrenes underretninger el -
- ler henvendte sig til Mors egen mor, efter hun underrettede om, at appellanterne blev udsat for “*psykiske krænkelser*” af hendes datter, som hun beskrev som “*karakterafvigende* “. Appelindstævnte (Kommune) overså sam -tidig en række oplagte undersøgelsesforanstaltninger, som kunne kaste -
- lys over de reelle forhold i hjemmet, herunder f.eks. at kontakte Appellant 1, -
- tidligere Sagsøger 1, ef -
- ter hun flyttede ud af hjemmet. Manglen på opfølgninger og iværksættelse af relevante undersøgelser af familieforholdene behandles nærmere i afsnit 4.1 -

2. At Mor blev underrettet forud for hjemmebesøg og børnesamtaler og var til stede eller i nærheden under afviklingen af samtalerne. Mor har således kunnet forberede børnene forud for samtalerne, og appellanterne har ikke følt, at de har kunnet tale frit med sagsbehandlerne fra kommunen. Hertil kommer, at børnesamtalerne blev afholdt uden tilstedeværelsen af en børnepsykolog eller børnesagkyndig, ligesom kommunen tilsidesatte flere af de beskyttelsesgarantier i service loven, der netop har til formål at sikre en effektiv afdækning af mulige overgreb mod børn. De mangelfulde børnesamtaler mv. behandles nærmere i afsnit 4.2. -

3. At Appelindstævnte (Kommune) gennemgående behandlede nye underretninger

- isoleret fra det øvrige sagsforløb uden at skele tilbage til tidligere underretninger og advarselstegn. Kommunen passiverede gentagne gange sagen uden at sikre fortsat opmærksomhed på familien og undlod i væsentligt omfang at inddrage tidligere oplysninger, samarbejde med øvrige myndigheder eller etablere et samlet overblik over sagen. Denne mangel på helhedsorientering og basale forholdsregler uddybes nærmere i afsnit 4.3. -

4. At Appelindstævnte (Kommune) igennem hele forløbet handlede med unødigt forsin -

- kelse. Der nåede således blandt andet at (i) gå to måneder fra modtagelsen af de første underretninger i april 2005 til kommunen foretog det første varslede hjemmebesøg; (ii) næsten ét år fra de første underretninger i 2005 til kommunen gennemførte en børnesamtale med Appellant 1, tidligere Sagsøger 1; (iii) 47 dage fra modtagelsen af den anonyme underretning af 16. august 2018 med op -

lysninger om fysisk og psykisk vold, før kommunen gennemførte børne
- samtaler med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere
Sagsøger 3; og (iv) 49 dage fra modtagelsen af

Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 med oplysninger om yderligere overgreb i hjemmet, før kommunen gennemførte en børnesamtale med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Kommunens langsomme reaktioner og passive tilgang behandles nærmere i afsnit 4.4.

Disse forhold og oplagte mangler i Appelindstævnte (Kommune)s undersøgelser reducerede i væsentlig grad Appelindstævnte (Kommune)s muligheder for at afdække overgreb mod appellanterne. -

Forholdene svarer samtidig indholdsmæssigt til de forhold, som EMD statuere krænkelser af EMRK artikel 3 over i *Association Innocence en Danger and Association Enfance et Partage mod Frankrig* (15343/15 og 16806/15), jf. afsnit 3.1 ovenfor. -

Manglerne i nærværende sag fremstår imidlertid endnu mere mangfoldige, hvilket også understøttes af, at der har været tale om overgreb begået mod børn i en periode på over 24 år (Dato 1 1996 – 4. november 2020), hvor kommunen i 15 og et halvt år (og muligvis før) løbende er blevet underrettet om overgreb og mistrivsel, uden at overgrebene blev tilstrækkeligt undersøgt og forhindret.

Nærværende sag drejer sig således også om en betydelig længere periode end i *Association Innocence en Danger and Association Enfance et Partage mod Frankrig* (15343/15 og 16806/15), hvor det samlede forløb strakte sig over 1 år og 11 måneder. Det samme gælder i forhold til danske sager, hvor kommuner er blevet dømt efter EMRK artikel 3 for ikke at have grebet ind overfor overgreb mod børn over en bestemt tidsperiode, jf. fx U.2017.3272Ø (henholdsvis 3 og 6 år), U.2018.3631 (et halvt år) og U.2021.2254 Ø (3 og et halvt år). -

4.1 Manglende opfølgning på underretninger og øvrige bekymrende forhold -

Det første forhold, der væsentligt reducerede Appelindstævnte (Kommune)s mulighed for at blive bekendt med overgrebene i hjemmet, var kommunens manglende effektive opfølgning på bekymrende underretninger og øvrige mistænkelige forhold. -

Appelindstævnte (Kommune) modtog løbende fra 2005 og frem til, at appellanterne flyttede hjemmefra eller blev fjernet fra hjemmet, underretninger, som burde have ført til grundige undersøgelser af forholdene i hjemmet og til foranstaltninger, der kunne have afdækket og forhindret fortsatte krænkelser. -

Allerede efter de første underretninger i april og maj 2005 fra Vidne 1 og Vidne 2 burde Appelindstævnte (Kommune) have iværksat en grundig og ufortøvet undersøgelse. Underretningerne indeholdt blandt andet oplysninger om fædrenes frygt for alvorligt omsorgssvigt, psykisk vold, trusler og vanrøgt:

- At Vidne 1 ”frygter for pigens liv”, ligesom Vidne 2 beskrev, at ”frygter der kan ske ulykke på børnene, hvis ikke der sker radikale ændringer nu”;
- At Mor ”kører psykisk på Appellant 2, tidligere Sagsøger 2”, er ”nedladende overfor sine børn”, lader ”hendes frustrationer [gå] ud over børnene”, og at hun ofte ”truer med at lade det gå udover børnene såfremt hun ikke får sin vilje”;
- At Mor gentagne gange havde sat børnene ud i trappeopgang -gen og lukket døren bag sig, så fædrene blev tvunget til at gå tilbage for at hente dem, før de kom til skade. Inden fædrene nåede op til det græ -dende barn, tog Mor det ind i lejligheden igen. Når enten Vidne 1 eller Vidne 2 på ny var gået, satte Mor igen et af børnene ud på trappen. Vidne 2 beskrev, hvordan han efterfølgende ”står på gaden [og] frygter for min datter, idet døren til altanen står åben, og jeg kan høre der er meget uro der”;
- At Vidne 1 havde oplevet en episode, hvor Mor ringede ham hjem fra arbejde, hvorefter hun truede med ikke at give deres søn Person 4 mad. Da Vidne 1 fem timer senere kom hjem sad Person 4 fastspændt i en autostol og sov. Mor sad opløst af gråd i soveværelset og fortalte, at Person 4 havde siddet i stolen i de 5 timer uden mad. Da Vidne 1 vækkede Person 4, skreg han højlydt og var nærmest utrøstelig;
- At Mor gentagne gange havde efterladt sine små børn alene hjemme uden opsyn;
- At Mor ”gentagne gange har forsøgt at tage sit eget liv”, at Vidne 1 derfor frygtede for Mors reaktion på hans underretninger.

Fædrene beskrev i øvrigt, at der kun var tale om ”et udpluk af de episoder, der er forekommet

”, og de ønskede begge at uddybe deres underretninger; Vidne 1 i ni år havde kæmpet for, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 skulle få det bedre, og at begge fædre havde haft et langt sagsforløb i blandt andet statsamtet, hvor Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 havde et kortvarigt samtaleforløb hos en psykolog; og at Mors egen familie kunne understøtte forklaringerne. Samtidig gav begge fædre udtryk for, at det vigtigste for dem var, at børnene fik det bedre. Dette er blandt andet udtrykt i vendinger som: ”Vidne 1 giver udtryk for, at han er ”med” på alt – bare Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 får det bedre”.

På trods af dette og fædrenes eksplicitte ønske om at blive kontaktet for at uddybe underretningerne, fulgte Appelindstævnte (Kommune) aldrig op på disse.

Det skete heller ikke, selv om Appelindstævnte (Kommune) oplyste Vidne 2, at -
kommu
nen ville ”indhente oplysninger fra andre, der har kendskab til barnet ” og
”mulig vis ” vende tilbage med henblik på en ”yderligere uddybning af
oplysningerne ” i hans underretning. Kommunen noterede desuden selv i
forbindelse med de børnefaglige undersøgelser i april 2008, at der var ”brug for
en dybere undersø gelse af forholdene ”.

Havde Appelindstævnte (Kommune) kontaktet Vidne 1 og Vidne 2
tilbage i 2005 og haft en uddybende samtale om deres oplevelser, må det for -
ventes, at de begge havde forklaret, som de gjorde til under politiets senere
efterforskning og straffesagen mod Mor i begyndelsen af 2021.
Ud over at præcisere de hændelser, der allerede var beskrevet i underretnin -
gerne, kunne fædrene have forklaret om følgende:

- At Mor satte en 2-3 år gammel Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 af ved træningsbanerne,
mens Vidne 1 var til Fritidsaktivitet 1, og kørte væk igen uden at tage
kontakt til ham inden;
- At Mor sent om aftenen tog over til Vidne 1's lejlighed
og fortalte, at børnene var alene derhjemme, og at hun ikke ville tage
hjem, før Vidne 1 tog med. Person 4 var ca. 1 år på tidspunktet. Herefter be -
gyndte Vidne 1 at holde øje med Mors lejlighed og sneg sig op for at passe
børnene, når hun efterlod dem alene hjemme. Dette fandt sted op imod 40-
50 gange over en længere periode;
- At Mor ofte tog fat i børnenes arme, så de fik mærker, ruskede
dem, slog dem, tvangsfodrede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og trykkede
sine negle ind under Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 negle, så hun
begyndte at græde;
- At Mor på et tidspunkt truede Vidne 1 med at hun ville sætte
Person 4 på jorden, hvis han ikke gik en tur med dem, hvorefter hun ” satte
Person 4 hårdt på jorden ” så han ”skreg og skreg ”. På dette tidspunkt
havde læ -
gerne oplyst forældrene om, at det ville føles som at gå på ” et brækket ben
og have glasskår under fødderne ”, hvis Person 4 støttede på sine ben;
- At Vidne 2 tilsvarende havde oplevet, at Mor havde sat Person 4 hårdt ned
på trappen, og at det var ”tydeligt, at Person 4 var i panik, og at det gjorde
meget ondt ”;
- At Mor havde truet med ikke at lade Vidne 1 tage Person 4 på hos-
pitalet for at få sin livsnødvendige medicin, hvis ikke hun måtte komme
med imod lægernes anvisninger. Mor udtalte i den forbindelse, at hun var
”fuldstændig ligeglad med, om Person 4 dør”, hvilket Person 4 var gammel
nok til at forstå;
- At Mor havde spyttet sin mormor i hovedet og gået hende en
lussing, fordi mormoren ikke mente, det kunne lade sig gøre at sy en kjole
om. Mor gik herefter ned i sin mormors kælder og klippede kjoler hendes
kjoler i stykker;

- At Mor gav Person 4 besked på ”ikke at skabe sig”, når han gav udtryk for, hvor dårligt han havde det i sit sygdomsforløb; og
- At Vidne 2 havde oplevet at komme hjem til to børn, der var bange og ikke havde fået mad, fordi Mor grædende havde låst sig inde på sit badeværelse.

Alle tre fædre har under strafansvar i straffesagen mod Mor ud -
talt, at de har set Mor udsætte appellanterne for overgreb omfattet af EMRK
artikel 3 (vold, omsorgssvigt, psykisk vold/nedværdigende behandling, van -
røgt mv.). Retten i Odense fandt fædrenes vidneforklaringer troværdige.

Udover Vidne 1 og Vidne 2's underretninger sendte Vidne 6 også en
underretning til Appelindstævnte (Kommune) i februar 2011, hvori det blev
beskrevet, at Mor ”*krænker sine børn psykisk*”, og at hun kontrollerede dem og
isolerede dem fra deres fædre og resten af familien.

Som appellanternes mormor og i lyset af hendes kendskab til sin datter og gode
kontakt med alle tre fædre, var det oplagt, at Vidne 6 kunne give et helt
afgørende indblik i baggrunden for de bekymrende underretninger.

Appelindstævnte (Kommune) fulgte imidlertid aldrig op på underretningen.
Den ses heller ikke på noget tidspunkt at være indgået i kommunens
sagsbehandling. Det gælder, selv om Vidne 6 udtrykkeligt oplyste, at hun
havde flere eksempler på traumatiske oplevelser, og at hun ønskede at blive
kontaktet.

Det fremgår således også af dommen i straffesagen, at Vidne 6 har be -
vidnet, at Mor har rusket i sine døtre og udsat dem for psykisk vold, hvilket
Retten i Odense også fandt troværdigt. Det må derfor ligeledes antages, at disse
oplysninger havde set dagens lys, hvis Appelindstævnte (Kommune) havde
kontaktet Vidne 6 og fulgt op på hendes underretning.

Udover underretningen fra Mors egen mormor fremgår det hel -
ler ikke af sagen, om og i givet fald hvordan Appelindstævnte (Kommune)
fulgte op på
underretningen af 25. oktober 2007, hvor der blev beskrevet ” *mange belastende
faktorer om familien* ”.

Sagens øvrige underretninger førte heller ikke til en reel undersøgelse af de
familiemæssige forhold før sommeren 2020.

Da Vidne 2 sendte en ny skriftlig underretning i februar 2008, re -
agerede Appelindstævnte (Kommune) således alene ved at varsle et nyt
hjemmebesøg hos Mor en måned senere, indhente opmærksomhedsskemaer fra
skolen samt holde et møde med Vidne 2 og få en studentermedhjælper til at

gennemføre børnesamtaler i hjemmet med fokus på samværet med deres fædre.

Efter Statsforvaltningen underrettede Appelindstævnte (Kommune) den 25. maj 2011 og oplyste om, at Vidne 2 ”gav udtryk for stor bekymring for børnenes hjemmefor hold”, og at han var ”bange for, at børnenes mor kan finde på at tage livet af børnene og sig selv”, hvis han rejste en bopæls sag blev løsningen igen blot at

holde et nyt møde med Mor og indhente et opmærksomhedsskema fra skolen. Herefter blev sagen afsluttet. -

Selv børnenes egne udsagn om overgreb begået af Vidne 2 og Skole 3's underretninger herom den 29. januar 2009 og den 21. februar 2011 blev ikke afdækket på anden vis, end ved at spørge Mor ind til dem og holde en overfladisk samtale med Vidne 2 og hans samlever. -

Håndteringen af ovenstående underretninger er svær at forene med de krav, som EMD opstiller i sin praksis, jf. afsnit 3.1 ovenfor. Den er samtidig udtryk for den mangelfulde tilgang i mange kommuner, som lå til grund for nyaffattelsen af servicelovens § 155 i lov nr. 496 af 21. maj 2013 om, hvorefter der fremover i alle tilfælde skulle iværksættes ”en rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger”, jf. Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 181 som frem -sat, side 14: -

Underretninger om udsatte børn og unge er et vigtigt redskab i kommunernes tidlige og forebyggende indsats i relation til nødvendigheden af at få iværksat en given indsats over for et udsat barn eller en ung, in den problemerne vokser sig store og vanskeligere at håndtere. -

Underretninger har herunder afgørende betydning i forbindelse med opsporing og indsats over for overgreb mod børn og unge. Ankestyrelsen har i undersøgelsen »Inddragelse af børn og forældre i sager om fri villige foranstaltninger« fra 2011 påpeget, at kommunernes behandling af underretninger ikke altid gennemføres på systematisk og faglig for svarlig vis. -

Dette har i flere tilfælde haft alvorlige konsekvenser for den indsats, der blev givet, og for de børn og unge, der, som følge heraf, ikke fik den hjælp, de havde behov for. I forlængelse heraf viser Ankestyrelsens ku legravning, at der i de undersøgte sager i flere tilfælde ikke har været reageret rettidigt på en underretning om, at et barn eller en ung har behov for støtte og i flere tilfælde ved underretninger om overgreb, har kommunerne ikke foretaget en vurdering af, om der skulle iværksættes en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Der har således -

ikke været fulgt tilstrækkeligt op på underretningens indhold, og der har ikke været indsamlet tilstrækkelig information til belysning af bekymringens karakter og omfang, såvel som der heller ikke efterfølgende har været iværksat tilstrækkelig støtte m.v. = -

[understregninger tilføjet]

Tilsvarende fulgte det allerede af vejledning nr. 4 om særlig støtte til børn og unge af 16. januar 2002, at Appelindstævnte (Kommune) var forpligtet til at foretage ”en grundig indledende undersøgelse” for ”på så tidligt et tidspunkt som muligt at få en kvalificeret afdækning af, om der foreligger problemer, der bør resultere i iværksættelse af hjælpeforanstaltninger”, jf. vejledningens pkt. 36:

Det må tillægges stor betydning, at kommunen foretager en grundig indledende undersøgelse. Det gælder om på så tidligt et tidspunkt som muligt at få en kvalificeret afdækning af, om der foreligger problemer, der bør resultere i iværksættelse af hjælpeforanstaltninger, og i bekræftende fald at få et grundlag for at kunne vurdere, hvilke foranstaltninger der vil være formålstjenlige ud fra karakteren af problemerne. -

Ud over underretningerne burde de øvrige mistænkelige forhold i sagen have givet Appelindstævnte (Kommune) anledning til grundigere undersøgelser.

Det gælder blandt andet det forhold, at tre fædre og Mors egen mor gav udtryk for de samme bekymringer om behandlingen af børnene; at Mor udeblev fra adskillige møder og hjemmebesøg og i et tilfælde sendte Appelindstævnte (Kommune) urigtige oplysninger vedrørende et adres seskift; at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i 7. eller 8. klasse oplyste Skole 3, om at hun var selvskadende; at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 ”fremstod stivnede og gav indtryk af at være instruerede” under flere børnesamtaler; og at kommunen flere gange var blevet advaret om, at Mor var manipulerende og kontrollerende, og at pigerne var instruerede. -

Appellanterne gør desuden gældende, at de anonyme underretninger i august og oktober 2018 – hvor det blev beskrevet, at Mor flere gange havde ”gjort skade på børnene” med ”mærker” til følge – burde have givet kommunen anledning til at kontakte Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, der på dette tidspunkt var flyttet hjemmefra. Det gælder navnlig, fordi Appelindstævnte (Kommune) i den anonyme underretning af 16. august 2018 udtrykkeligt blev opfordret til at kontakte hende. -

Dette sagsskridt blev kun mere relevant og nærliggende efter den afklarende samtale om den anonyme underretning med Mor den 7. september 2018, hvor kommunen bemærkede følgende: -

Mor fortæller kort, at hendes ældste datter på 22 år er flyttet hjemmefra og ikke længere har kontakt til familien pga. uoverensstemmelser imellem mor og ældste datter. Det er uklart, hvad der er årsag til denne konflikt, som har gjort, at der ikke længere er kontakt. Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og hendes to yngre søskende har ikke længere kontakt til hverken far, storesøster eller mormor.

[understregning tilføjet]

Hvis Appelindstævnte (Kommune) i august 2018 havde talt med Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, fædrene og Mors mor, må det formodes, at kommunen var kommet i besiddelse af afgørende oplysninger og afdækket vold, vanrøgt og andre overgreb i hjemmet. Kommunen ville dermed også have kunnet forhindre, at overgrebene fortsatte i yderligere to år.

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 forklarede således også for byretten, at hun på dette tidspunkt var begyndt at arbejde på sin underretning, og at hun var klar til at fortælle om overgrebene, jf. Byrettens Dom, s. 129-130:

Hvis hun i 2018 var blevet kontaktet, tror hun, at hun ville have fortalt, hvad der foregik hjemme hos Mor. Hun ville ikke have beskyttet Mor.

Et års tid efter, at hun i sommeren 2017 var flyttet hjemmefra, begyndte hun at nedskrive forskellige episoder, der var foregået i hjemmet, og det var hendes hensigt at indgive en underretning for at hjælpe sine to yngste søskende. Hun var således allerede i gang med en proces om kring erkendelse af, at det, der var foregået i hendes barndom, var helt forkert.

[understregninger tilføjet]

Som tidligere socialrådgiver Vidne 5 forklarede under byrets sagen, var det Appelindstævnte (Kommune)s opfattelse, at de slet ikke måtte kontakte Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og den øvrige familie på grund af kommunens tavshedspligt, jf. Byrettens Dom, s. 152:

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var ikke part i sagen, og kommunen kontaktede derfor ikke Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i anledning af underretningen. Kommunen kunne i øvrigt heller ikke kontakte Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, idet kommunen havde tavshedspligt. Kommunen

tog heller ikke kontakt til Museum eller til Mors familie. Kommunen kunne ikke inddrage andre end parterne i afklaringsfasen.

Appelindstævnte (Kommune) afsluttede således på ny sagen uden at foretage yderligere undersøgelser den 19. september 2018, ligesom Appelindstævnte (Kommune) -
ikke foretog sig yderligere efter modtagelsen af den nye anonyme underretning af 13. oktober 2018.

Samlet viser sagsforløbet, at Appelindstævnte (Kommune) gennem en årrække modtog et betydeligt antal alvorlige og indbyrdes samstemmende oplysninger om vold, psykisk vold, omsorgssvigt og mistrivsel i hjemmet, hvilket i sig selv var tilstrækkeligt til at etablere en burde-viden i EMRK artikel 3's forstand. Kommunen undlod imidlertid at følge op på centrale underretninger, kon -
taktede oplagte vidner og indhente oplysninger fra personer med indgående kendskab til familien. Herved forringede kommunen også sine egne mulig -
heder for effektivt at afdække de reelle forhold i hjemmet og forhindre fort -
satte overgreb mod appellanterne.

4.2 Fejlbehæftede børnesamtaler

Det andet forhold, der væsentligt svækkede Appelindstævnte (Kommune)s muligheder for at få et retvisende indblik i forholdene i hjemmet, var måden, kommunen tilrettelagde og gennemførte børnesamtalerne på. Herved skabte kommunen selv rammer, hvor appellanterne ikke kunne tale frit om overgrebene og ikke havde tiltro til, at kommunen ville beskytte dem.

Frem til sommeren 2020 blev Mor forud for samtlige samtaler med børnene varslet herom lang tid i forvejen. Hun fik dermed mulighed for at forberede appellanterne på, hvad de skulle sige under samtalerne, selvom Appelindstævnte (Kommune) flere gange undervejs i forløbet blev advaret herom. Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 -
beskrev tiden fra varslingen til hjemmebesøget på følgende i sin vidneforkla -
ring i byretten, jf. Byrettens Dom s. 129:

[...] Person 28 [havde] forinden bestemt, hvad der skulle siges under samta -
len. Forud for sådanne samtaler var det almindeligt, at hun og Mor in -
døvede hendes svar til medarbejderen fra kommunen. Hvis Mor ikke var tilfreds med hendes svar, gennemspillede de situationen flere gange, indtil Mor var tilfreds med hendes præstation.

Alle samtaler frem til sommeren 2020 – bortset fra samtalen med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 den 12. september 2018 – blev desuden gennemført i familiens hjem, mens Mor enten var til stede eller opholdt sig i nærheden. Som Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 forklarede til Fyns Politi efter anholdelsen af Mor, kunne Mor høre, hvad der blev talt om under børnesamtalerne, og det var derfor ikke muligt at tale frit.

Under sådanne rammer kan det ikke forventes, at børn frit og trygt fortæller om belastende og loyalitetskonfliktfyldte forhold. Kommunens fremgangs måde gjorde det tværtimod forudsigeligt, at børnene ville afholde sig fra at fortælle om overgrebene af frygt for konsekvenserne. -

Temaerne for børnesamtalerne var samtidig ikke rettet mod at afdække mulige overgreb i hjemmet. Fokus var i stedet på forældrenes samværsproblemer og børnenes forhold til fædrene. Appellanterne blev derfor aldrig spurgt konkret ind til de hændelser og bekymringer, som fædrene, mormoren og Skole 3 havde beskrevet i deres underretninger. -

Kommunens håndtering af de tidlige samtaler bidrog samtidig til, at pigerne mistede tilliden til, at oplysninger til kommunen kunne føre til reel beskyttelse eller forandring. Dette vanskeliggjorde yderligere en senere afdækning af forholdene i hjemmet. -

Appelindstævnte (Kommune) har under sagen gjort gældende, at det ikke kan lægges til grund, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 ville have fortalt om overgrebene, hvis kommunen havde kontaktet hende i forbindelse med den anonyme underretning af 16. august

2018, jf. blandt andet ankesvarskriftet, s. 15. Synspunkt overser en række forhold, der tværtimod viser, at både Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 på et tidligere tidspunkt – og under de rette rammer – var klar til at åbne op om overgrebene. -

Som anført ovenfor i afsnit 4.1 forklarede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 under byretssagen, at hun ”*tror hun, at hun ville have fortalt, hvad der foregik hjemme hos Mor*”, hvis de havde kontaktet hende efter den første anonyme underretning i august 2018.

Dette understøttes af, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i 7. eller 8. klasse betroede sig til en praktikant på Skole 3, om at hun var selvskadende, hvilket Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 lærer efterfølgende blev orienteret og havde en samtale med Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 om. -

Udover at dette i sig selv bør tillægges vægt i vurderingen af, om Appelindstævnte (Kommune) havde en tilstrækkelig burde-viden om risiko for mishandling i hjemmet, vidner det også om, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var villig til at betro sig til voksne om forholdene i hjemmet. Også selvom hun ikke i den efterfølgende samtale med sin lærer fortalte, hvorfor hun var selvskadende.

Derudover fremgår det af Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 afhøringsrapport fra politiet, at hun fortalte sin veninde Person 43 ”*om det passerede i hjemmet*”, og at hun udtrykte lettelse over for Appellant 2's, tidligere Sagsøger

2 Udeladtlærer, Person 46, da hun viderebragte nyheden om, at hun ville hjælpe Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 med at flytte ud af hjemmet.

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 forklarede også under byretssagen, at hun på et tidspunkt kontaktede Person 30 og ”*fortalte nogen ting*”, hvilket også understøttes af Person 30's vidneforklaring under straffesagen, hvor hun udtalte følgende:

Vidnet talte løbende med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. Det var nok da pigerne gik i 7.-8. klasse. Vidnet havde en form for beskyttertrang. Hun fandt ud af, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var flyttet hjemmefra, og at tiltalte ikke ville se hende. For 2 ½ år siden mødte vidnet tilfældigt Appellant 1, tidligere Sagsøger 1. Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 spurgte, om hun vidste, om Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 var videre i By 1. Det viste sig, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 ikke talte med sin mor og

sine søstre. Det var noget med, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var lesbisk, og at hun var blevet beskyldt for at stjæle. De græd begge. Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 fortalte forskellige ting.

Vidnet blev meget berørt og voldsomt bekymret. Det med Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 havde nok ødelagt hele glansbilledet for tiltalte. Hun inviterede Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 over for at snakke med hende om, hvad der foregik.

[understregning tilføjet]

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 rakte sågar også ud til Appelindstævnte (Kommune) ”*et halvt til et helt år*” inden, at hun sendte sin underretning, for at høre, hvordan de håndterer sådanne sager, jf. Byrettens Dom, s. 130.

Forløbet viser således ikke, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var uvillig til at fortælle om overgrebene.

Tværtimod viser det, at hun gradvist forsøgte at række ud til voksne om kring sig, men uden tillid til, at kommunen kunne eller ville beskytte hendes søskende.

Det samme gælder for Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. I 7. klasse betroede hun sig til sin klasselærer og fortalte, at hun savnede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, og at hendes mor ”*kunne være ret voldsom*”, jf. Byrettens Dom, s. 131-132:

En dag i 7. klasse spurgte hun sin klasselærer, hvordan man skulle håndtere at miste en nær veninde. Hendes lærer spurgte, hvem hun havde mistet. Hun svarede, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var flyttet, fordi der var problemer mellem Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og deres mor. Hun fortalte også, at hun ikke var en særlig stor fan af sin mor, som kunne være ret voldsom. Hendes lærer påpegede, at læreren havde pligt til at indberette dette, men hun, Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, sva

rede, at hun i så fald ville benægte alt. Hun vidste godt selv, at det, der foregik i hjemmet, ikke var i orden, men hun stolede ikke på nogen fag personer. -

Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 fortalte senere om overgrebene til sine veninder, der kontaktede studie -

vejlederen på deres gymnasie, og efterfølgende åbnede Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 op om overgrebene over for studievejlederen, jf. Byrettens Dom, s. 132: -

I gymnasiet betroede [Appellant 2, tidligere Sagsøger 2] sig også til to veninder, Person 44 og Person 45, hvilket førte til, at hun blev kaldt til samtale med studievejlederen. Hun

fortalte studievejlederen, at hun ikke kunne lide sin mor. Hun fortalte også, at hun havde set deres mor udsætte Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 for vold, og at hun selv var blevet udsat for kvælertag. Hun fortalte også sin Udeladtlærer, Person 46,

om forholdene derhjemme. Det endte med, at studievejlederen hjalp hende med at finde en lejlighed, så hun kunne flytte hjemmefra, når hun fyldte 18 år. Hun flyttede hjemmefra to dage efter sin 18-års fødselsdag. Hun aftalte med "Person 46", at Person 46 ville være til stede på Restaurant 3, når hun, Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, fortalte Mor, at hun flyttede hjemmefra. De lod som om, at det var tilfældigt, at Person 46 var til stede.

[understregning tilføjet]

Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 fortalte ligeledes til deres tidligere nabo, Person 26,

at der var skænderier i hjemmet, at hun indimellem fik blå mærker, når "hun ikke gjorde, som hun skulle"; og at det kun "var det mindste".

Der var således adskillige tegn på, at både Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 ville have åbnet op på et tidligere tidspunkt – og i hvert fald efter, at de var flyttet hjemmefra – hvis de havde haft kontakt til en myndighedsperson, som de havde tillid til ville tage oplysningerne alvorligt og sikre deres beskyttelse.

Netop derfor var det afgørende, at kommunen tidligt i forløbet inddrog en børnepsykolog eller anden børnesagkyndig med erfaring i samtaler med potentielt traumatiserede og instruerede børn. Behovet for børnefaglig ekspertise i samtalerne med pigerne blev kun mere presserende, efter Appelindstævnte (Kommune) konkluderede, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 virkede instruerede, afstemmende og stivnede under børnesamtalen i hjemmet den 23. oktober 2018.

I stedet overlod kommunen centrale sagsbehandlingsskridt til en studentermedhjælper, herunder børnesamtalerne med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 i hjemmet i forbindelse med de børnefaglige undersøgelser af 22. april 2008. Dette svækkede yderligere mulighederne for en reel og effektiv afdækning af forholdene i hjemmet.

Det faktum, at både Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 lærer og studievejleder undlod at underrette kommunen, indikerer i øvrigt samtidig, at de heller ikke havde tillid til, at kom

munen ville håndtere bekymringerne på den rette måde.

Udover at kommunens sagsbehandlere i deres fremgangsmåde gjorde det svært for dem selv, handlede kommunen også i flere tilfælde i strid med na

-

tional lovgivning og de særlige beskyttelsesmekanismer i serviceloven, som har til formål at sikre en effektiv afdækning af mulige overgreb mod børn.

Det følger således af den dagældende servicelovs § 155, stk. 2, sidste pkt., at der ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung fra barnets eller den unges forældres side, skulle finde en samtale sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse.

Det var derfor i strid med serviceloven, at Appelindstævnte (Kommune) havde to samtaler med Mor den 7. og 10. september 2018, hvor kommunen indgik aftaler med hende om afholdelse af børnesamtaler med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på baggrund af underretningen, ligesom det var det i strid med servicelovens § 155 a, stk. 2, sidste pkt., at Mor var til stede under dele af børnesamtalen med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 afholdt den 4. oktober 2018.

På baggrund af oplysningerne i underretningen om, at børnene tidligere havde været instrueret, var det netop helt afgørende, at samtalerne blev afholdt uden Mors tilstedeværelse og forudgående samtykke.

Denne manglende overholdelse af servicelovens regler bør også indgå i landsrettens vurdering efter EMRK artikel 3, jf. *Loste mod Frankrig* (sagsnr. 59227/12) som gennemgået ovenfor i afsnit 3.2.

4.3 Manglen på et samlet overblik over sagen og basale forholdsregler i forbindelse med de løbende passiveringer af sagen

Det tredje forhold, der yderligere svækkede Appelindstævnte (Kommune)s muligheder for at afdække de reelle forhold i hjemmet, var kommunens mangel på samlet overblik og den isolerede behandling af nye bekymrende oplysninger uden at skele til tidligere underretninger og talrige advarselstegn.

Efter Appelindstævnte (Kommune) første gang passiverede sagen den 27. juni 2007 og noterede, at Vidne 1 og Vidne 2's ageren "*lugtede lidt af chikane*", blev centrale sagsbehandlingsskridt i vidt omfang overladt til studentermedhjælperen Vidne 14. Hun stod blandt andet for det varslede hjemmebesøg den 27. marts 2008, det eneste møde med Vidne 2 den 17. april 2008 samt børnesamtalerne med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 i familiens hjem som led i den børnefaglige undersøgelse af 22. april 2008.

Kommunens forståelse af sagen på dette stadie tydeliggøres i Vidne 14's
konklusion om Vidne 2 i den børnefaglige undersøgelse vedrørende Appellant
2, tidligere Sagsøger 2:

Vidne 2 har udvist megen bekymring om sine børn. Dog ønsker han ikke at samarbejde med Mor og formår at gøre dagligdagen svær for hende ved gentagne gange at trække Statsforvaltningen ind i billedet.

Kommunen passiverede på den baggrund sagen gentagne gange uden at efterlade en uformel bemærkning om det fortsatte behov for opmærksomhed på familien og risikoen for overgreb. Ligesom tilfældet var i *Association Innocence en Danger and Association Enfance et Partage mod Frankrig* (15343/15 og 16806/15), må en simpel bemærkning om øget årvågenhed forventes at have forøget sandsynligheden for en passende reaktion fra myndighederne på et senere tidspunkt. -

Samtidig blev nye underretninger behandlet isoleret og overfladisk, uden at kommunen inddrog det samlede sagsforløb og de mange tidligere bekymringer. Herved forringede kommunen sine egne muligheder for effektivt at afdekke de reelle forhold i hjemmet og forhindre fortsatte overgreb mod appellanterne. -

Dette ses blandt andet ved, at kommunen aktivt afviste at inddrage oplysninger om Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 søstre ved vurderingen af Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 trivsel. Vidne 3 forklarede således under byretssagen, at han gentagne gange opfordrede kommunen til at se på helheden, jf. Byrettens Dom, s. 139: -

[Vidne 3] påpegede flere gange over for kommunens sagsbehandler, Vidne 8, at han var den tredje far i rækken, og at kommunen burde se på helheden, idet der tegnede sig et klart mønster. Vidne 8 svarede, at det kunne han godt glemme, og at kommunen ikke inddrog andre sager, men isoleret så på Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 trivsel.

Dette understøttes af den børnefaglige undersøgelse af Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 af 26. januar 2015, hvoraf følgende fremgår:

Det at Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 tre ældre søskende ikke har fast samvær med deres fædre – er ikke en aktuel bekymring for forvaltningen. Vidne 3 Mener dog dette er et mønstre for Mor. Forvaltningen går ikke yderligere ind i årsagen _____
til, hvorfor de andre piger ikke har samvær med deres fædre, da der isoleret ses på Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 trivsel.

[understregning tilføjet]

Tilsvarende forklarede Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 under byretssagen, at kommunen også oplyste hende om, at de ikke ville se på ”gamle, lukkede sager på familien”, jf. Byrettens Dom, s. 130:

Inden hun sendte underretningen, ringede hun til kommunen, som oplyste, at der ikke ville blive set på gamle, lukkede sager på familien. Kommunen sagde, at når en sag var lukket, blev den ikke genbesøgt. Hun husker ikke, hvornår hun ringede til kommunen, men det var nok ca. et halvt til et helt år, før underretningen blev sendt i 2020. Hun ved ikke, hvem hun talte med, men det var en kvinde. -

Netop det forhold, der burde have skærpet mistanken – nemlig at tre fædre, pigernes mormor, skolen m.fl. gennem en lang årrække beskrev de samme mønstre af vold, kontrol, psykisk vold og mistriksel – blev i praksis aldrig til lagt betydning ved kommunens vurdering af nye underretninger. -

Hertil kommer, at Kommunen ikke overvejede at inddrage en børnepsykolog, andre børnesagkyndige eller at søge vejledning hos børnehuset i overensstemmelse med servicelovens § 50 b i lov nr. 496 af 21. maj 2013, jf. Folketingsstemmende 2012-13, tillæg A, L 181 som fremsat, side 36: -

I de tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt det i en konkret sag er relevant at lade barnet eller den unge blive undersøgt i børnehuset, eksempelvis fordi der er tale om en yderst vag mistanke, kan kommunalbestyrelsen kontakte børnehuset med henblik på at vurdere sagen sammen med børnehusets faste personale og modtage rådgivning og vejledning fra personalet i forhold til, om barnet eller den unge bør undersøges i børnehuset. -

Appelindstævnte (Kommune) ses heller ikke i tilstrækkeligt omfang at have samarbejdet med øvrige myndigheder, selvom kommunen var bekendt med de parallelle sager i Statsforvaltningen, som også sendte en underretning til kommunen

den 25. maj 2011. Dette på trods af, at kommunen selv tidligt i forløbet bemærkede, at der burde *"samarbejdes i videst muligt omfang med Statsamtet i denne sag"*, ligesom kommunen i sin visitation af underretningen af 25. oktober 2007 noterede sig, at der burde *"overvejes et evt. familiehus-forløb"*. -

I den forbindelse skal det også bemærkes, at flere af sagens akter indikerer, at der mangler materiale i sagen. Blot som eksempler kan nævnes oplysningen om en *"passiv sag, hvoraf det fremgår, at moderen har konflikter med børnenes fædre"* af 26. april 2005 og *"udtalelser fra skole og dagpleje vedrørende Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Appellant 2, tidligere Sagsøger 2"*, der ikke fremgår af sagen.

Sagsbehandlingen bærer således samlet præg af, at kommunen aldrig etablerede et reelt samlet overblik over sagen. Dette medførte, at underretninger og øvrige oplysninger ikke blev vurderet i deres rette kontekst, og at kommunen dermed også svækkede sine egne muligheder for rettidigt og effektivt at afdække overgrebene mod appellanterne. -

4.4 Kommunens langsomme reaktioner og haltende tilgang

Det fjerde forhold, der medvirkede til, at Appelindstævnte (Kommune) ikke effektivt af -
dækkede de reelle forhold i hjemmet på et tidligere tidspunkt, var kommunens gennemgående langsomme og passive reaktioner på underretningerne i sagen. -

Efter de første underretninger i april 2005 gik der en måned, før kommunen foretog det første sagsbehandlingsskridt ved at varsle et hjemmebesøg hos Mor den 23. maj 2005. Hjemmebesøget blev først gennemført den 20. juni 2005, dvs. næsten to måneder efter underretningerne.

Først omkring ét år efter de første underretninger fra fædrene – hvor Vidne 1 som bekendt blandt andet gav udtryk for, at han ” *frygtede for pigernes liv* ” – gennemførte Appelindstævnte (Kommune) en børnesamtale med Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, og da alene med fokus på hendes opfattelse af samværet med Vidne 1. Appelindstævnte (Kommune) undersøgte ikke sagen yderligere, og der blev ikke oprettet sager på Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3.

Efter sagens genåbning ved underretningen om Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 den 25. oktober 2007 gik der mere end fem måneder, før kommunen varslede et nyt hjemmebesøg hos Mor den 18. marts 2008. I mellemtiden modtog kommunen
endnu en underretning fra Vidne 2, hvilket først førte til de børnefaglige undersøgelser i april 2008. -

Efter modtagelsen af underretningen fra Skole 3 den 17. marts 2009, hvor skolen oplyste, at Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 havde fortalt, at hendes far slog hende og engang havde ”*kvalt hende*”, gik der to måneder, før kommunen foretog det
første sagsbehandlingsskridt ved at indkalde Vidne 2 til møde. Der gik samtidig tre måneder, før kommunen kontaktede Mor og efterfølgende på ny passiverede sagen. -

Efter modtagelsen af underretningen fra appellanternes mormor den 22. februar 2011 og Statsforvaltningens underretning den 25. maj 2011 gik der mere end tre måneder, før kommunen den 9. august 2011 indhentede et opmærksomhedsskema fra Skole 3 og herefter lukkede sagen igen. -

Efter modtagelsen af den anonyme underretning den 16. august 2018 – som indeholdt oplysninger om både vold, psykisk vold og nedværdigende behandling – gik der 47 dage, før kommunen gennemførte børnesamtaler med Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3.
Tilsvarende gik der 49 dage fra modtagelsen af -

Vidne 9's underretning den 2. juli 2020 med oplysninger om yderligere over -
greb i hjemmet, før kommunen gennemførte en børnesamtale med Appellant 4,
tidligere Sagsøger 4.

Derudover gik der hele otte dage fra Appelindstævnte (Kommune) modtog underretningen fra Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, hvor hun beskrev omfattende fysisk og psykisk vold og vanrøgt, til kommunen politianmeldte forholdet. -

Sagsforløbet viser således et gennemgående mønster, hvor Appelindstævnte (Kommune) reagerede langsomt, selv i situationer med alvorlige oplysninger om vold, omsorgssvigt og risiko for fortsatte overgreb mod børn. Der ses samtidig ikke at foreligge nogen saglig eller praktisk forklaring på de gentagne forsinkelser i sagsbehandlingen. -

I den forbindelse bør landsretten også lægge vægt på den unødige forsinkelse fra modtagelsen af Vidne 9's underretning den 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning den 20. august 2020 til Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev fjernet fra hjemmet den 4. november 2020, jf. også afsnit 5 nedenfor. -

5. DEN SELVSTÆNDIGE KRÆNKELSE AF Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 OG Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 RET TIL BESKYTTELSE EFTER EMRK ARTIKEL 3

I tillæg til krænkelsen af samtlige appellanternes ret til beskyttelse efter EMRK artikel 3 gøres det selvstændigt gældende, at Appelindstævnte (Kommune) krænkede Appellant 3's, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 ret til beskyttelse ved ikke at tvangsanbringe dem uden for hjemmet, før den 4. november 2020.

Som gennemgået ovenfor i afsnit 3.4 følger det af EMD's praksis, at nationale myndigheder fra det tidspunkt, hvor de får viden eller konkret mistanke om vold i hjemmet – og hvor volden allerede har fundet sted og sandsynligvis vil ske igen – er forpligtet til at træffe alle rimelige foranstaltninger for at beskytte barnet efter EMRK artikel 3. Også selvom en eventuel tvangsfjernelse – og dermed et indgreb i forældrenes rettigheder efter EMRK artikel 8 – på et forholdsvis spinkelt mistankegrundlag senere måtte vise sig at være forkert. -

Vidne 9's underretning den 2. juli 2020, indeholdt graverende oplysninger om overgreb i hjemmet, som burde have ført til, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på det foreliggende grundlag straks blev anbragt uden for hjemmet. -

Udover beskrivelser om fysisk og psykisk vold, beskrev Vidne 9 også i sin underretning, at Mor havde taget kvælertag på Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, og at Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var bange for sin mor.

Som EMD-dommerne Turković, Lemmens, Harutyunyan, Elósegui, Felici, Pavli og Yüksel bemærkede i deres samstemmende udtalelser i *Kurt mod*

Østrig (sagsnr. 62903/15), udgør det et særligt faresignal, når der udøves vold i hjemmet ved kvælertag, jf. udtalelsens punkt 20:

The authorities also appear to have missed or underplayed the significance of the applicant being strangled by her husband. There is strong empirical evidence that attempted strangulation is a significant red flag. In some jurisdictions it has been found that the risks of homicide increase sevenfold among individuals who have experienced strangulation at the hands of their intimate partner, and 43 per cent of women who are murdered in domestic assaults had been strangled by their partner within the previous year.

Som EMD også udtalte i *Kurt mod Østrig* (sagsnr. 62903/15), er nationale myndigheder forpligtet til at tage højde for forhold, der eventuelt kan fremkalde en eskalation i volden, jf. bl.a. præmis 175 og 176.

Det akutte behov for anbringelse blev kun mere udtalt, efter Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 frem sendte sin underretning den 20. august 2020 med yderst detaljerede beskrivelser af overgreb i hjemmet, som havde stået på siden Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev født.

Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning indeholdt udover psykisk vold, vanrøgt og massivt omsorgssvigt også oplysninger om fysisk vold, og at Mor havde kastet med sakse og truet med at slå sig selv ihjel med en kniv, som hun holdt op imod sin hals.

Af referatet fra sagssamrådsmødet mellem Appellinstævnte (Kommune), Fyns Politi og Børnehus Syd den 8. september 2020 – 19 dage efter modtagelsen af Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning – fremgår det således også, at alle vurderede, at sagen gav anledning til ”*alvorlig bekymring for pigernes både fysiske og psykiske sikkerhed*”.

Der gik næsten en måned, før Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 blev afhørt af politiet. Under afhøringen blev politiet blandt andet yderligere oplyst, at Mor havde kastet ”*en køkkenkniv i mellemstørrelse*” efter Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, ligesom Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 forklarede, at Mor havde taget kvælertag på alle appellanterne, og at det første gang skete, da Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var fyldt 18 år.

Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 oplyste ligeledes politiet om, at hun frem til hun flyttede ud var ”*hyppigt var udsat for halsgreb/kvælertag*”, og at det gennemsnitlig var sket ”*ugentligt frem til, hun flyttede*”. Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 forklarede således også under straffesagen mod Mor, at volden blev værre med tiden:

Som hun husker det, tog det til gennem årene, særlig efter at de flyttede i huset. Det blev langt mere fysisk, når de ”triggede” tiltalte [...]

Det blev værre på Adresse 2 og ugentligt. Det blev især værre med kvælertag og slag med knytnæve under hagen, hvis hun ikke rettede ryggen nok op. Det skete ofte [...]

Vedrørende kvælertag har vidnet forklaret, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 ikke nåede at bo så længe på Adresse 2. Volden tog til, efter Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 flyttede. Kvælertag skete måske fire gange om ugen og efterlod rødme eller håndaftryk.

Der var således også klare indikationer på, at volden i hjemmet var eskaleret, og i hvert fald tegn på, at den risikerede at gøre det.

Dette må også ses i lyset af, at Mor på dette tidspunkt og som følge af konflikterne med Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 og Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, underretningen fra Vidne 9 og samtalen med Appelindstævnte (Kommune) den 20. august 2020 må have følt sig presset op i et hjørne og gradvist have indset, at det kontrol- og manipulationsregime, som hun gennem årene havde opretholdt over for både børnene og myndighederne, var ved at falde sammen. Netop i en sådan situation var der en nærliggende risiko for, at volden og kontrollen i hjemmet ville eskalere yderligere.

Myndighederne ses ikke at have fokus på denne oplagte risiko for eskalation af volden.

Appelindstævnte (Kommune) blev yderligere oplyst om, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 havde fortalt, at hun frygtede for Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 liv i den anonyme underretning af 2. oktober 2020. Vidne 3 oplyste ligeledes politiet om, at ”*decideret [var] be kymret for Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 liv, hvis Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på et tidspunkt skulle tilbage til Mor*”, idet han var bange for, at ”*Mor kunne finde på at tage Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 med i faldet og gøre et eller andet*”. En oplysning, som Appelindstævnte (Kommune) også tidligere var blevet gjort bekendt med frygten for Statsforvaltningens underretning tilbage i 2011.

Selv efter, at Fyns Politi den 20. oktober 2020 appellerede til, at Appelindstævnte (Kommune) tvangsfjernede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 fra hjemmet, mens politiets efterforskning stod på, gik der yderligere 15 dage, før Appelindstævnte (Kommune) handlede herpå.

På baggrund af ovenstående gør appelleranterne gældende, at byrettens konklusion om, at der ”*ikke var en åbenbar og akut risiko for, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 sundhed eller udvikling led alvorlig skade under fortsat ophold i hjemmet*”, idet der blandt

andet måtte lægges, at ”*underretningerne i det væsentligste drejede sig om overgreb af ældre dato*”, er forfejlet. Ikke kun, fordi byretten anlagde en forkert test, som ikke kan forenes med EMD’s praksis, men også fordi konklusionen er i grundlæggende uoverensstemmelse med sagens faktum.

Der gik samlet 125 dage fra Vidne 9's underretning til, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev anbragt uden for hjemmet den 4. november 2020, og 76 dage fra Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning til afgørelsen om anbringelse uden for hjemmet.

I lyset af sagens karakter, omfanget af volden og de oplysninger, som Kommunen og de øvrige myndigheder havde til rådighed og uden besvære kunne få uddybet hurtigere, end de gjorde, er det appellanternes synspunkt, at Appelindstævnte (Kommune) handlede med unødigt forsinkelse og risikerede at ud

sætte Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 for yderligere og tiltagene overgreb i perioden fra den 2. juli 2020 – og i hvert fald fra den 20. august 2020 – indtil tvangsfjernelsen den 4. november 2020.

Af den grund bør landsretten også nå frem til, at der er sket en selvstændig krænkelse af Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 menneskerettigheder efter EMRK artikel 3.

6. GODTGØRELSEN

Det gøres gældende, at Appelindstævnte (Kommune)s tilsidesættelse af sin positive forpligtelser efter EMRK artikel 3, udgør en retsstridig krænkelse.

Det følger af EMRK artikel 13 sammenholdt med princippet i erstatningsansvarslovens § 26, at der skal tilkendes godtgørelse af de danske domstole, når en person i henhold til Menneskerettighedsdomstolens praksis efter konventionens artikel 41, ville have ret til godtgørelse, jf. U.2017.2929H.

Retten til godtgørelse for en konventionskrænkelse, når der er tale om krænkelse af en fundamental rettighed som artikel 3, skal således ske efter princippet i § 26, men med udgangspunkt i det niveau for godtgørelse, som er fastlagt i EMD's praksis, jf. bl.a. U.2017.3272Ø og U.2018.3631Ø.

Det følger af EMD's praksis, at udmålingen af godtgørelse skal tage udgangspunkt i den smerte og lidelse, som krænkelsen har medført, jf. blandt andet *Z m.fl. mod Storbritannien* (sagsnr. 29392/95) præmis 130, hvor fire børn igennem fire et halvt år havde været udsat for massive omsorgssvigt, uden at de britiske myndigheder havde grebet ind. EMD udmålte godtgørelsen for ikke-økonomisk tab i sagen til 32.000 GBP. Dommen blev afsagt i 2001, hvor kursen på det britiske pund var lidt over 12 danske kroner, hvorfor godtgørelsen svarede til ca. 385.000 kr.

I *Loste mod Frankrig* (sagsnr. 59227/12) fra 2022 blev klager på tilsvarende vis tildelt 55.000 euro, svarende til ca. 425.000 kr., jf. præmis 123.

I de domme, der indtil er afsagt ved danske domstole om kommuners tilside

sættelse af forpligtelsen til at gribe ind og forhindre overgreb på børn, har

danske domstole i alle tilfælde tilkendt 300.000 kr. i godtgørelse i overensstemmelse med de nedlagte påstande, jf. U.2017.3272 Ø, U.2018.3631 Ø; utrykt dom af 23. maj 2019 i sag nr. BS-8600/2017-OLR fra Østre Landsret; utrykt dom af 10. januar 2019 i sag nr. BS 42B-2929/2017 fra Københavns Byret; og U.2021.2254 Ø.

Det gælder både for individer, der har været udsat for grov mishandling og længerevarende vold eller voldtægt, og for individer, der i kortere perioder har været udsat for en relativt mindre alvorlig vold og/eller omsorgssvigt.

Det bemærkes, at appellanterne i løbet af en periode på mellem 14 til 20 år har været udsat for overgreb, som har været af en sådan karakter, at appellanterne mor blandt andet blev dømt for at have mishandlet dem.

Mors overgreb har haft en sådan intensitet, at appellanterne mentalt tilstand er blevet krænket, ligesom appellanternes udvikling og selvopfattelse er blevet alvorligt skadet.

Den tortgodtgørelse, som appellanterne blev tilkendt efter straffesagen mod Mor, har i den forbindelse ikke betydning for udmålingen af godtgørelsen efter EMRK artikel 3, jf. U.2018.3631 Ø.”

Appelindstævnte (Kommune) har i påstandsdokument af 11. maj 2026 anført (henvisninger til bilagsnumre udeladt):

”3. Anbringender

[...]

3.1 EMRK artikel 3 og serviceloven

3.1.1 Overordnet

Kommunen påberåber sig byrettens begrundelse og resultat til støtte for Kommunens påstand i denne ankesag.

Sagen blev henover fem retsdage behandlet af tre byretsdommere, jf. retsplejelovens § 12, stk. 3, og byrettens retsbog af 29. november 2022.

Den skriftlige og mundtlige bevisførelse for byretten var omfattende. Der blev for byretten afgivet hele 19 parts- og vidneforklaringer, herunder forklaringer fra bl.a. appellanterne, appellanternes fædre, psykologer, skolelærere og fra de tidligere såvel som nuværende sagsbehandlere i Kommunen, som behandlede sagen i perioden fra 2005-2020.

De tre byretsdommere kom enstemmigt - efter en grundig gennemgang af sagens bevisligheder i en 226 sider lang dom - frem til, at der ikke var grundlag for at kritisere Kommunens adfærd under sagsforløbet, hvorfor Kommunen blev frifundet. -

Der skal efter praksis overordentlig meget til, før landsretten bør nå frem til et andet resultat end byretten i denne sag, der primært handler om de offentlige myndigheders, herunder Kommunens, skønsudøvelse, som domstolene notorisk er tilbageholdende med at efterprøve, endsige tilsidesætte. -

Appellanterne har ikke med deres ankestævning godtgjort, at byrettens særdeles grundige dom indeholder fejl, som bør føre til, at landsretten skal ændre byrettens dom. -

Den overordentligt grundige bevisvurdering i byretten peger ikke på, at der er grundlag for at nå til en anden bevisvurdering i landsretten, navnlig når henses til, at appellanterne påberåber sig de samme beviser som for byretten.

Mor blev i straffesagen tiltalt for forhold helt tilbage fra Måned 1996. Den første underretning til Kommunen indløb imidlertid først næsten 10 år senere, den 25. april 2005. Dette er ubestridt.

Kommunen har således ikke før den 25. april 2005 modtaget nogen underretninger eller andre oplysninger i relation til appellanterne, som skulle eller burde kunne have udløst handling fra Kommunens side. -

Kommunen ville have registreret eventuelle mundtlige underretninger fra før denne dato, såfremt de var indgivet til Kommunen, jf. Kommunens almindelige forvaltningsretlige notat- og journaliseringspligt. -

Det må derfor lægges til grund, at denne sag "starter" den 25. april 2005. Hvad der måtte være sket før dette tidspunkt, har ingen betydning for vurderingen af Kommunens ansvar i denne sag. -

Kommunen har ikke handlet i strid med EMRK artikel 3 og/eller service-loven i forhold til appellanterne. -

Det følger ikke af U 2017 .3272 Ø, at en tilsidesættelse af Kommunens forpligtelser efter serviceloven taler i retning af, at Kommunen *også* har tilsidesat sine positive pligter efter EMRK artikel 3. -

Der kan ikke laves en sådan slutning - *tværtimod*, jf. landsrettens præmisser i U 2018.2013 H, som blev tiltrådt af Højesteret, hvor landsretten udtalte, at

se/vom en kommunes forsømmelser af tilsynsbestemmelserne i serviceloven i forhold til en familie kan bevirke, at overgreb på børn ikke afdækkes eller forhindres, er dette *ikke i sig selv* nok til at udgøre en krænkelse af EMRK artikel 3 i forhold til børnene.

Der stilles således endnu *strengere* krav til appellanterne i forhold til at løfte bevisbyrden for, at Kommunen har tilsidesat EMRK artikel 3.

Den nationale lovgivning, herunder serviceloven, er vedtaget under iagttagelse af statens pligter efter EMRK. -

Der kan ikke forekomme en myndighedskrænkelser af EMRK artikel 3, uden at der samtidig også foreligger en klar tilsidesættelse af reglerne i national lovgivning, herunder reglerne i serviceloven.

Ansvarsbedømmelsen efter serviceloven er lempelig. Et myndighedsansvar kan alene foreligge i tilfælde, hvor myndigheden har udvist klare fejl ved sit tilsyn.

Appellanterne har ikke løftet bevisbyrden for, at Kommunen har begået klare fejl ved Kommunens tilsyn.

Både de nationale domstole og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er tilbageholdende med at gribe ind i myndighedernes beslutninger på områder, hvor myndighederne er tillagt et bredt skøn, hvilket netop er tilfældet indenfor servicelovens anvendelsesområde. -

landsretten skal derfor foretage en lempelig prøvelse af Kommunens myndighedsudøvelse med henblik på at vurdere retmæssigheden. -

Det kan - i modsætning til det af appellanterne anførte - *ikke* udledes af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom i Association Innocence en Danger and Association Enfance et Partage v. France (15343/15 og 16806/15), at Kommunens ansvar i denne sag skal bedømmes strengt. Selv hvis en sådan streng vurdering skal anlægges, gør Kommunen gældende, at Kommunen *har* iagttaget en standard, som opfylder sådanne strenge krav til myndigheders ageren i sager som den foreliggende. -

I sager om børn kan det udgøre en krænkelse af EMRK artikel 3, hvis myndighederne undlader at træffe positive beskyttelsesforanstaltninger i tilfælde, hvor myndighederne *vidste eller burde* vide, at der var risiko for, at barnet ville blive udsat for overgreb. En sådan viden eller burde viden hos myndigheden foreligger, når der er en *begrundet mistanke* om overgrebene (»arguable claim of ill-treatment«), jf. U 2018.2013 H. -

Der skal således foreligge en tilstrækkelig grad af "skyld" hos Kommunen, før der kan statueres en krænkelse af Kommunens positive forpligtelser efter EMRK artikel 3 i forhold til appellanterne. Der er tale om en slags culpavurdering, og det må således afvises, at Kommunen efter EMRK kan blive ansvarlig på baggrund af en slags "objektivt ansvar", som appellanterne ellers gjorde gældende i byretten. -

Det påhviler appellanterne at bevise, at Kommunen har overtrådt EMRK artikel 3 og serviceloven i forhold til dem, ligesom det påhviler appellanterne at bevise, at Kommunen vidste eller burde have vidst, at der var en risiko for, at appellanterne blev udsat for de forhold, som Mor blev dømt for i straffedommen, og at Kommunen som følge heraf burde have grebet ind overfor Mors overgreb på appellanterne på et tidligere tidspunkt end sket. -

Appellanterne har ikke løftet denne bevisbyrde.

Kommunen var ikke i tiden før Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020 - der må ansues som et samlet forløb - i besiddelse af oplysninger, som gav anledning til nogen rimeligt begrundet mistanke om, at der forelå en påregnelig risiko for sådanne overgreb mod appellanterne, som Mor blev dømt for i straffesagen. -

Kommunen indgav politianmeldelse til Fyns Politi allerede henholdsvis den 26. august 2020 og den 28. august 2020. Kommunen reagerede således effektivt og hurtigt, da Kommunen - på baggrund af Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020 - fik en begrundet mistanke om, at appellanterne blev udsat for overgreb af Mor. Underretningen af 2. oktober 2020 blev indgivet efter Kommunens politianmeldelse, men indgik som en del af den samlede sagshåndtering med henblik på at sikre appellanternes sikkerhed. -

Kommunen kunne ikke "bare" tidligere have anmeldt sagen til politiet, idet der ikke på et tidligere tidspunkt, end det ovenfor anførte, var en begrundet mistanke om, at Mor udsatte appellanterne for de overgreb, som hun senere blev dømt for.

Hvis det på et langt tidligere tidspunkt var "soleklart", at Mor udsatte appellanterne for de overgreb, som Mor er dømt for i straffesagen, kunne og burde appellanternes fædre selv og/eller andre, som havde dette kendskab, herunder naboer, familie og pårørende, have anmeldt Mor til Fyns Politi, men det er - så vidt ses - aldrig sket. -

At appellanternes fædre - som stod appellanterne nærmest - aldrig anmeldte Mor til politiet viser tværtimod, at sagen på ingen måde var så "lige til", som appellanterne synes at argumentere for, at den var. Heller ikke andre - herunder fx naboer mv. - tog et sådant skridt, jf. hermed også byret - tens præmisser i dommen på side 221 om de mulige aktører som værende "*de personer, der kom i hjemmet eller i øvrigt havde løbende kontakt med Mor*", som ikke "*var klar over de virkelige forhold i hjemmet.*"

Selv hvis landsretten måtte finde, at Kommunen har tilsidesat serviceloven, vil dette under alle omstændigheder ikke være nok til at statuere en krænkelse af EMRK artikel 3 som følge af Kommunens ringe grad af skyld. -

Kommunen gør på den baggrund gældende, at appellanterne ikke har krav på nogen godtgørelse for ikke- økonomisk skade, idet Kommunen i øvrigt til støtte herfor gør følgende gældende:

3.1.2 Afgrænsning af Kommunen som ansvarssubjekt i forhold til de indkomne oplysninger

Appellanterne har gjort gældende, at der generelt skal ske *identifikation* mellem eventuelle fejl begået af offentligt ansatte i Kommunen og Kommunen som sådan.

Det er Kommunen ikke enig i.

De oplysninger, som eventuelle lærere, pædagoger, psykologer mv., der måtte være ansat i kommunalt regi, og private borgere mv. måtte have modtaget om appellanterne, kan ikke anses for også at være modtaget af *Kommunen* som det sagsbehandlende, faktiske forvaltningsorgan i servicelovens forstand og i forhold til appellanterne. -

Afgørende for denne sag er ikke, hvad disse personer vidste, men derimod hvad Kommunen vidste eller burde vide.

Af kommunestyrelseslovens § 2, stk. 2, fremgår det, at de nærmere regler om kommuners styrelse fastsættes i en styrelsesvedtægt.

Af Kommunens historiske styrelsesvedtægt af 1. januar 2006 og historiske kompetencefordelingsplan for Børn- og Ungeudvalget fra 2005 [...], fremgår det, at det var Børn- og Ungeudvalget, der varetog den umiddelbare forvaltning af Kommunens opgaver på børn- og ungeområdet, herunder bl.a. opgaver i henhold til servicelovgivningen, ligesom det fremgår, at disse opgaver blev videredelegeret til Børn- og Ungeforvaltningen, der således var den -

rette forvaltningsgren i forhold til indsatser i henhold til serviceloven, herunder vedrørende behandling af indkomne underretninger. -

Kommunen var på socialområdet for børn også under byretssagen indrettet på den samme måde, idet det dog af Kommunens styrelsesvedtægt af 1. februar 2023 [...], fremgår, at Beskæftigelses- og Socialudvalget varetog indsatsen på det sociale område for så vidt angår unge, der havde afsluttet grundskolen fra 15. år. Den kompetence overtog Beskæftigelses- og Socialudvalget i 2013, og indsatsen på serviceområdet blev fra Beskæftigelses- og Socialudvalget videregivet til Beskæftigelses- og Socialforvaltningen under den såkaldte "Ungeenhed", [...]. -

En oplysning kunne således ikke siges at være tilgået Kommunen, blot fordi der et eller andet sted i Kommunen sad en offentligt ansat, der havde en særlig viden, jf. også de offentligt ansattes selvstændige og skærpede underretningspligt i servicelovens § 153, som var gældende under hele sagsforløbet, men som dog tidligere var reguleret i § 1 i bekendtgørelse nr. 875 af 27. november 1997. -

At offentligt ansatte på skoler, daginstitutioner mv. havde en underretningspligt til den rette forvaltningsgren i Kommunen - som defineret ovenfor - er et udtryk for, at der netop *ikke* kan ske *identifikation* mellem den eventuelle relevante viden som skolelærere, pædagoger mv. eventuelt havde om appellerne og den viden, som Kommunen eventuelt havde haft, eftersom det ikke giver mening at tale om underretningspligt i relation til en oplysning, som Kommunen i givet fald forudsætningsvist ud fra "identifikationstanken" allerede måtte anses for at være i besiddelse af. -

Kommunens tilsynspligt er hverken efter EMRK eller serviceloven aktiv.

Tilsynspligtens aktivering forudsatte således, at Kommunen modtog relevant information fra bl.a. såkaldte "primæraktører" i skoler, daginstitutioner mv. og private borgere.

Kommunen modtog imidlertid ingen relevant information om forholdene i hjemmet hos Mor, som indebærer, at Kommunen kunne have af dækket, herunder forhindret, overgrebene på appellerne på et tidligere tidspunkt end sket. -

3.1.3 "Skuespillet" - "glansbilledet" og de "perfekte prinsesser" samt det konfliktfyldte forhold mellem appellanternes fædre og Mor

Denne sag er særegen i forhold til andre sager om (påstået) myndigheds -
 svigt, *dels* fordi Mors formål med overgrebene var at få appellan -
 terne til at fremstå som de - hvilket appellanterne med egne ord i
Dokumentar, der blev vist henover to afsnit Dato 9 og Dato 10 2023, kalder -
 "perfekte prinsesser" udadtil, der
 havde et velfungerende forhold til deres mor, og *dels* fordi appellanterne rent
 faktisk formåede at opretholde dette glansbillede.

Der henvises også til byrettens præmisser på side 221 i byrettens dom, hvoraf
 følgende fremgår bl.a.:

*"Det lægges efter bevisførelsen. herunder navnlig sagsøgernes
 forklaringer. til
 grund. at Mor nøje havde instrueret sagsøgerne i at udvise mod
 stand mod samvær med deres fædre. Det fremgår af sagen. at Mor
 var i stand til at manipulere andre. herunder skolen og kommunen. til at tro. at
 hun var en god og omsorgsfuld mor. og at sagsøgernes periodevis tegn på mi
 strivsel i det væsentlige skyldtes samværet og kontakten med deres fædre. Hun
 var således i stand til at opretholde en perfektionistisk facade omkring sig selv
 og sagsøgerne. samtidig med at hun - helt grundløst - beskyldte fædrene for at
 påvirke sagsøgernes trivsel negativt. Hun opnåede derved den fulde forældre
 myndighed over alle børnene. ligesom hun fik fædrene til at opgive samværet
 med deres døtre. Hverken familien eller de personer. der kom i hjemmet eller i
 øvrigt havde løbende kontakt med Mor og/eller sagsøgerne. var klar
 over de virkelige forhold i hjemmet.*

*Det er under de anførte omstændigheder ikke godtgjort, at kommunen på de
 ovenfor nævnte tidspunkter havde modtaget konkrete oplysninger om sådanne
 forhold, som burde have givet kommunen en rimelig begrundet mistanke om,
 at der forelå en påregnelig risiko for, at Mor begik eller ville begå
 overgreb mod sagsøgerne af den karakter, som de blev udsat for."*
 (understreget her).

Mor dikterede fra et tidligt tidspunkt et "ideelt" visuelt udtryk,
 som appellanterne skulle efterleve, herunder i form af tøj, hår og negle, lige -
 som Mor nøje instruerede appellanterne i, hvorledes appellan -
 terne i bred forstand skulle agere overfor deres omgivelser, herunder over
 for appellanternes fædre, naboer, uddannelsesinstitutioner, osv.

Dette bekræftede appellanterne også under deres forklaringer for byretten.
Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 forklarede følgende bl.a., jf. side 128 i byrettens dom:

*"Hun husker en situation i gangen derhjemme. hvor det blev indøvet. hvordan
 hun skulle reagere. når hun skulle på samvær. Det blev planlagt meget
 præcist.*

hvad hun skulle sige. Mor spillede far. og hun spillede sig selv. Hun skulle græde og sige. at hun havde ondt i maven og ikke ville med [. . .].

Hun plejede altid at øve sine svar med mor. uanset om det var en situation med far eller en børnesamtale med kommunen"(understreget her).

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 forklarede følgende bl.a., jf. side 129 i byrettens dom:

"Forud for sådanne samtaler var det almindeligt. at hun og Mor indøvede hendes svar til medarbejderen fra kommunen"(understreget her).

Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 forklarede følgende bl.a., jf. side 131 i byrettens dom:

"Hun kan ikke huske. om hun var blevet instrueret i disse svar. men hun husker. at hun fra en tidlig alder blev instrueret i, hvilke svar hun skulle give andre voksne" (understreget her).

I samme stil forklarede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 følgende bl.a., jf. side 134 i byrettens dom:

"Hun husker, at hun og Mor flere gange har siddet overfor hinanden ved familiens runde spisebord gennem flere timer og terpet, hvad hun skulle sige" (understreget her).

Mor instruerede således nøje appellanterne i, hvad de skulle sige, og - navnlig - hvad de ikke skulle sige til bl.a. myndighederne, jf. også appellanternes forklaringer under straffesagen mod Mor, hvor de også forklarede, at de kunne beskrives som Mors "marionetdukke" og "små soldater", der var "terpet i alf".

Appellanterne fremstod som velplejede, velklædte og hjælpsomme børn med sunde interesser i form af navnlig Fritidsaktivitet 4 og deltagelse i lokalmiljøets aktiviteter, jf. fx byretsdommens side 132 [...]og Dokumentaren. Hertil kommer, at alle appellanterne løbende blev beskrevet som fagligt stærke af deres skiftende uddannelsesinstitutioner. Kommunens tidligere socialrådgiver, Vidne 14, udtalte eksempelvis på side 145 i byrettens dom, at hun huskede Mors hjem som "meget rent og pænt, og hun blev mødt af en veloplagt mor og nogle søde og imødekommende børn".

Selv personer, som i dagligdagen var i nær kontakt med appellanterne og familien som sådan, havde ikke mistanke om de forhold, som appellanterne levede under, jf. fx appellanternes tidligere nabo, Person 52's, forklaring under straffesagen og Mors (tidligere) veninde,

Vidne 9's, forklaring under straffesagen og byretssagen mod Kommunen, jf. side 135-136 i byrettens dom.

Udadtil fremstod Mor således som en mor, der *"havde styr på sine fire små prinsesser"*, og som kunne holde overgrebene på appellanterne skjult, fordi Mor var *"helt vildt god til at manipulere"*, jf. Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 udtalelser i Dokumentaren.

Selv appellanternes uddannelsesinstitutioner blev bibragt opfattelsen af, at indberetningerne om appellanternes mistvivl hidrørte fra de vedvarende samværskonflikter mellem Mor og appellanternes fædre. En opfattelse, som appellanterne gentagne gange selv bekræftede i forbindelse med de afholdte børnesamtaler. Dette var desuden også observationen fra flere af de omsorgspersoner, som dagligt havde kontakt til appellanterne, og det har i øvrigt også været det tema, der har været genstand for flere af underretningerne i sagen.

Det forhold, at Mor og appellanterne evnede at fremstille appellanternes fædre som det egentlige problem i sagen, kombineret med, at fædrene selv distancerede sig fra appellanterne ved fx at fraskrive sig samværet med appellanterne og ved at undlade at deltage i møder med Kommunen i relation til appellanternes trivsel mv., var således også medvirkende til, at det var ganske umuligt for Kommunen at afdække sagens rette sammenhæng.

Kommunen (og det daværende statsamt) havde ikke - også i lyset af appellanternes fortsatte negative omtale af fædrene - mulighed for at efterprøve sandhedsværdien af de mange beskyldninger, som appellanternes fædre og Mor fremsatte mod hinanden, herunder fædrenes beskyldninger om, at Mor havde en manipulerende adfærd. Det var ikke muligt for Kommunen at afdække, om Mor rent faktisk var manipulerende, endelige om disse manipulationsevner blev brugt til at dække over overgreb.

Flere af underretningerne til Kommunen er indgivet af appellanternes fædre under samværskonflikterne med Mor, som verserede i det daværende statsamt og i fogedretten. Kommunen havde som led i sine undersøgelser i forbindelse med disse underretninger også et samarbejde med statssamtet. Det fremgår også af flere af disse underretninger, at appellanterne ikke var trygge ved at have samvær med deres fædre.

Når appellanterne kunne få deres *egne fædre* - der burde kende appellanterne bedst, og som burde være dem, som appellanterne kunne betro sig til - til at tro, at de var uønskede i appellanternes liv og samtidig over for fædrene dække over Mors overgreb, er det ikke bebrejdelsesværdigt, at

Kommunen heller ikke kunne afdække sagens rette sammenhæng på et tidligere tidspunkt end sket. -

Sagens rette detaljer kunne kun være kommet frem på et tidligere tidspunkt, hvis Kommunen havde etableret overvågning i Mors hjem, hvilket Kommunen dog ikke havde hjemmel til og hypotetisk set aldrig ville have fundet anledning til at etablere, da Kommunen ikke før tidspunktet for Vidne 9's og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning kunne have fået mistanke om, at der skete noget så alvorligt i hjemmet. Disse to underretninger udgjorde da netop også de underretninger, der førte frem til Kommunens anmeldelse af Mor til Fyns Politi den 26. august 2020. -

Appellanternes skuespil og det konfliktfyldte forhold mellem appellanternes fædre og Mor var således en helt central årsag til, at Kommunen ikke kunne afdække sagens rette sammenhæng på et tidligere tidspunkt.

3.1.4 Underretningerne til Kommunen

3.1.4.1 Overordnet

Kommunen iværksatte tilstrækkelige, relevante og rettidige tiltag i anledning af alle de modtagne underretninger med henblik på at afdække sagens rette sammenhæng, herunder uanset om underretningerne blev indgivet af familiemedlemmer, offentlige institutioner, anonyme personer eller andre aktører i øvrigt. -

Kommunen havde ved hver enkelt underretning løbende og kontinuerligt taget skridt til at undersøge forholdene i familien, herunder i form af børnesamtaler, indhentelse af opmærksomhedsskemaer fra de institutioner, som appellerne på tidspunktet var tilknyttet, udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser og afholdelse af familierådslagning. -

Kommunen behandlede ikke underretningerne som "skilsmisssager". En sag kan slet ikke - som insinueret af appellerne - blive visiteret til en "forkert kasse eller afdeling" i Kommunen, som herefter behandler sagen ud fra et forudbestemt perspektiv. -

Kommunen undersøgte under hele sagsforløbet alle relevante forhold i sagen i overensstemmelse med den sædvanlige fremgangsmåde - herunder ikke mindst gennem iagttagelse af reglerne i serviceloven.

Appellerne har ikke løftet bevisbyrden for, at Kommunens undersøgelser af familieforholdene var utilstrækkelige, og at Kommunen ikke iværksatte

tilstrækkeligt effektive, adækvate, relevante og rettidige foranstaltninger i takt med, at underretningerne blev indsendt til Kommunen.

I det følgende vil Kommunen fremkomme med uddybende bemærkninger til nogle af de indkomne underretninger:

3.1.4.2 Særligt om underretningerne fra appellanternes fædre

Det er ikke korrekt, når appellanterne anfører, at appellanternes fædre alle sammen fortalte om overgrebene til Kommunen. Det har fædrene endog selv afvist, jf. nedenfor.

Vidne 1 (Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 far) - indgav en underretning til Kommunen den 25. og 27. april 2005.

Vidne 2 (Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 og Appellant 3's, tidligere Sagsøger 3 far) indgav en underretning til Kommunen den 26. april 2005, den 4. maj 2005 og den 28. februar 2008. -

Vidne 3 (Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 far) forklarede under sin vidneforklaring for byretten, at han ikke indgav nogen underretninger til Kommunen om vold i hjemmet, jf. byretsdommens side 140.

Vidne 3 deltog i familierådslagning vedrørende Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, der blev gennemført under deltagelse af en række personer i familien og familiens netværk. Kommunen gennemførte desuden en samtale med Vidne 3 den 24. april 2015 i anledning af henholdsvis Person 13's underretning den 5. juni 2014 og af Skole 3's underretning den 14. juni 2014. Vidne 3 italesatte imidlertid heller ikke under disse samtaler noget om vold i hjemmet. -

Kommunen er ikke enig med appellanterne i, at de ovenfor nævnte underretninger indeholder oplysninger, som etablerede en "burde viden" hos Kommunen om, at der var en risiko for, at Mor udsatte appellanterne for overgreb, jf. også byretsdommens side 217-220. -

Kommunen er heller ikke enig med appellanterne i, at Kommunen forsøgte at spørge de respektive fædre nærmere ind til de forhold, der er beskrevet i deres underretninger til Kommunen.

Fædrenes underretninger indeholdt *ingen* konkrete oplysninger om vold men indeholdt - som anført af byretten, jf. byretsdommens side 217-220 - *alene* oplysninger om, at fædrene var bekymrede for appellanternes trivsel i hjemmet hos Mor, og at der mellem forældrene var en række samværskonflikter i relation til samværet med appellanterne. -

Vidne 2 udtalte følgende under byretssagen, jf. dommens side 138:

"Foreholdt ekstrakten side 222, side 229, side 263 og side 948, underretninger af henholdsvis 26. april 2005, 4. maj 2005 og 29. januar 2009 samt hans forklaring for byretten i dom af 17. februar 2021, har han forklaret, at han ikke kan svare på, hvorfor han ikke over for kommunen eller andre myndigheder gjorde opmærksom på, at han havde været vidne til flere episoder, hvor Mor havde udsat pigerne for vold [. . .]. Han kan heller ikke svare på, hvorfor han ikke meldte nogen af voldsepisoderne til politiet"(understreget her).

Vidne 2 bekræftede således selv, at hans underretninger til Kommunen ikke handlede om vold i hjemmet, hvilket socialrådgiver Vidne 14, der var ansat i Kommunen i perioden fra 2007-2008 som praktikant, studentermedhjælper og vikar, også kunne bekræfte, idet hun om sine samtaler med Vidne 2 udtalte følgende under byretssagen, jf. dommens side 145:

"Han fortalte ikke om vold, men derimod om hans bekymringer i anledning af forældrenes meget dårlige samarbejde omkring børnene"(understreget her).

Kommunen afholdt også samtale med Vidne 2 den 12. maj 2009.

Vidne 2 oplyste (heller) ikke i den forbindelse noget om vold i hjemmet.

Den 26. maj 2011 indkaldte Kommunen også Vidne 2 til et møde, hvor Vidne 2 dog ikke mødte op, fordi han ikke ønskede at deltage i et møde med Mor, og fordi han havde frasagt sig samværet med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2.

Kommunen bemærker i fortsættelse heraf, at det i øvrigt ikke er korrekt, når appellanterne anfører, at Vidne 14 havde ansvaret for væsentlige dele af sagsbehandlingen i den tid, hun var ansat i Kommunen, jf. hendes forklaring på side 144 i byrettens dom, hvoraf fremgår, at alt, hvad hun foretog sig, foretog sig efter drøftelse og i samarbejde med Kommunens erfarne socialrådgiver Person 6, der havde det overordnede ansvar for Vidne 14 på daværende tidspunkt, idet Vidne 14 i øvrigt også bemærkede, at: *"Det var meget almindeligt at arbejde på denne måde"*.

Vidne 1 udtalte følgende under byretssagen, jf. dommens side 149:

"Han oplyste i sine mundtlige underretninger om volden i hjemmet hos Mor. Baggrunden for, at han ikke nævnte volden i underretningerne i 2005, var, at

han vidste, at kommunen allerede var bekendt med oplysningerne" (under -
streget her).

Vidne 1 bekræftede således også, at hans underretninger til Kommu -
nen fra 2005, ikke indeholdt oplysninger om vold, om end han dog - helt udo -
kumenteret- påstod, at Kommunen på en eller anden måde alligevel havde
modtaget oplysningerne om volden i hjemmet, hvilket kommune bestrider
skulle være tilfældet før tidspunktet for modtagelsen af Vidne 9's
underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020.

Det må afvises, at oplysninger om vold i hjemmet blev givet til Kommunen.
Det er ikke dokumenteret i sagen. At Kommunen ikke fik oplysninger om
vold i hjemmet hos Mor fra Vidne 1 understøttes også af
Kommunens socialrådgiver Vidne 4's forklaring for byretten, jf.
dommens side 150, hvoraf følgende fremgår:

*"Foreholdt ekstrakten side 225, notatark af 27. april 2005, har hun forklaret, at
hun delvist husker henvendelsen [. . .]. Hun husker, at der kom en mand, som
ønskede at indgive en underretning. Hun husker ikke præcist, hvad manden be
rettede om, udover en kritik af sin ekspartner og bekymring for det ældste barn
i familien. Hun tog noter under samtalen. og udfærdigede efterfølgende notatet.
Hun sorterede ikke i de oplysninger, manden kom med. Hvis der var
blevet be rettet om vold, ville hun have noteret det"* (understreget her).

Der blev imidlertid ikke i Kommunen udfærdiget et notatark eller lignende om
mundtlige voldsunderretninger fra Vidne 1, hvorfor det også af
denne grund må afvises, at Vidne 1 forsynede Kommunen med op -
lysninger om vold, idet Kommunen - som nævnt af socialrådgiver
Vidne 4 - ville have noteret sådanne oplysninger, såfremt de var indkom -
met til Kommunen, jf. også Kommunens notat- og journaliseringspligt, som
appellanterne ikke har godtgjort, at Kommunen har tilsidesat i denne sag.

Tværtimod understøtter sagens omfattende skriftlige materiale blot Kommu -
nens overordentligt grundige iagttagelse af notat- og journaliseringspligten.

Det må i øvrigt klart have formodningen imod sig, at en sagsbehandler hos
Kommunen ville have prioriteret alene at notere oplysninger om *samværspro
blematikker* i familien, hvis underretningerne også var ledsaget af *voldsbeskri
velser* af den art, som Mor blev dømt for under straffesagen.

Grundlæggende er det Kommunens opfattelse, at Vidne 1 - i hvert fald i tiden
efter, at han og Mor blev skilt - ikke vidste, hvad der
foregik i hjemmet hos Mor, jf. Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 udtalelser i -
Doku
mentaren, hvor hun fortalte, at hun aldrig havde fortalt sin far noget om,

hvad der foregik i hjemmet, herunder om Mors mishandling af appellanterne.

Selv hvis landsretten måtte finde, at Vidne 1 - til en ikke nærmere bestemt person - videregav oplysninger om vold i hjemmet hos Mor, må det afvises, at disse oplysninger blev givet til Kommunen, idet det på baggrund af Vidne 1's forklaring for byretten stod klart, at han grundlæggende var i en *vildfarelse* om, *hvilken myndighed* han talte med under sagsforløbet, jf. fx dommens side 147-148, hvoraf følgende fremgår fra hans vidneforklaring for byretten:

"I et år kæmpede han for at få en psykolog tilknyttet familien, så det kunne komme frem, hvordan tingene foregik henholdsvis hos Mor og hos ham og hans kæreste, Person 61. Kommunen blev ved med at afvise hans anmodning, men efter lang tids kamp lykkedes det til sidst. Psykologen hed Person 5. og han mener: at psykologen var ansat i kommunen" (understreget her).

Psykolog Person 5 var imidlertid *ikke* ansat i Kommunen men var på daværende tidspunkt ansat i statsamtet. Hvad psykolog Person 5 vidste henholdsvis ikke vidste om sagen, er således irrelevant, idet psykolog Person 5 end ikke var en af de kommunale institutionspersoner, som kan identificeres med Kommunen som social myndighed. Person 5 var således slet ikke en del af *Kommunen*, men derimod en del af en regional statslig myndighed, og Person 5 videregav så vidt ses heller ikke nogen oplysninger om vold til Kommunen. Såfremt Vidne 1 rent faktisk videregav oplysninger om vold til nogen - hvilket bestrides - kan det ikke have været til Kommunen.

På baggrund af de for byretten afgivne vidneforklaringer, herunder navnlig fra fædrene selv, er det Kommunens opfattelse, at det efter bevisførelsen for byretten blot stod *endnu mere klart*, at fædrenes underretninger *ikke* kunne føre til, at der blev etableret en "burde-viden" om risiko for overgreb i hjemmet hos Kommunen, herunder også henset til, at de omfattende undersøgelser - som Kommunen iværksatte på baggrund af underretningerne, herunder ved inddragelse af skoler, forældre og afholdelse af børnesamtaler mv. - ikke indikerede andet, end at appellanterne trivedes hjemme hos Mor og omvendt ikke trivedes i fædrenes selskab, jf. også side 217-222 i byrettens dom.

Det er i øvrigt tvivlsomt, om fædrene selv *efter* Kommunens indgriben var klar over situationens alvor, når Vidne 2 og Vidne 3 selv efter anholdelsen af Mor mente, at det var mere naturligt, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev anbragt i en plejefamilie fremfor hos fædrene selv, jf. forklaringerne gengivet i dommen på side 138 og 140.

Kommunen bemærker i fortsættelse heraf, at det er uden betydning for sagen, om appellanternes fædre rent faktisk kendte til de overgreb, som Mor udsatte appellanterne for, når Kommunens ansvar i denne sag skal bedømmes. -

Hvad fædrene under straffesagen forklarede om deres personlige kendskab til volden i hjemmet, er således isoleret set helt uden betydning for vurderingen af Kommunens ansvar i denne sag, da de heri nævnte oplysninger aldrig tilgik Kommunen, hvilket fædrene selv bekræftede under byretssagen, jf. byretsdommens side 138 og side 140. -

Afgørende er, om den eventuelle viden om vold hos appellanternes fædre blev videregivet til Kommunen.

Det er hverken i sagens bilag dokumenteret, at appellanternes fædre videre gav deres eventuelle viden om Mors overgreb til Kommunen, eller at Kommunen i øvrigt sad sådanne oplysninger (som den aldrig modtog) overhørig. -

Det bemærkes hertil, at der sædvanligvis alene er én far i en familie, men når der som i denne familie har været tale om hele tre fædre, som ikke har været i stand til at afdække sagens rette sammenhæng og informere Kommunen om denne, understøtter dette forhold blot, at Kommunen ikke havde nogen mulighed for at afdække sagens rette sammenhæng på et tidligere tidspunkt end sket.

3.1.4.3 Særligt om Vidne 6's (appellanternes mormor) underretning af 22. februar 2011

Det er ikke korrekt, når appellanterne anfører, at Kommunen ikke drøftede Vidne 6's underretning af 22. februar 2011 med Mor.

I fortsættelse af Vidne 6's underretning indkaldte Kommunen både Mor og Vidne 2 til en samtale den 26. maj 2011, der dog ikke blev gennemført, idet ingen af parterne mødte op. Som det fremgår af Kommunens socialrådgiver, Person 6's notat af 1. juni 2011, skyldtes det manglende fremmøde, at Vidne 2 ikke ønskede at deltage i et møde med Mor og i øvrigt havde frasagt sig samværet med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, jf. også byretsdommens side 137, hvor han udtalte, at:

"Han kunne mærke, at han ikke længere havde hende med sig i kampen for samvær, og han kunne derfor ikke fortsætte". Mor udeblev, fordi hun havde skiftet adresse

og derfor ikke havde modtaget mødeindkaldelsen. Ifølge notatet var Kommunen ikke i besiddelse af Mors nye adresse, og det blev derfor -

besluttet, at der skulle følges op herpå i midten af juni 2011, hvor forvaltningens systemer ville være ajourført med folkeregisteradresser. -

Kort forinden udarbejdelsen af Kommunens socialrådgiver, Person 6's notat af 1. juni 2011, modtog Kommunen den 30. maj 2011 (også) en underretning fra Statsforvaltningen dateret den 25. maj 2011. Af underretningen fremgår det, at Statsforvaltningen var blevet gjort bekendt med forhold vedrørende Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3, der gav grund til at formode, at de havde særligt behov for støtte mv. -

Den 9. august 2011 - straks efter skolernes sommerferie - fremsendte socialrådgiver Person 6 et brev til Skole 3, hvori Kommunen anmodede Skole 3 om at udarbejde et opmærksomhedsskema vedrørende Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. -

Skole 3 fremsendte den 29. august 2011 opmærksomhedsskemaet til Kommunen. Af dette fremgår bl.a., at det havde givet Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 meget ro, at Mor nu havde fået forældremyndigheden over hende, og at hun klarede sig godt i skolen, ligesom det i øvrigt af en pædagog var blevet bemærket, at Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 var blevet meget mere glad. -

Af et notat udarbejdet af Kommunen den 21. september 2011 fremgår det, at der samme dato blev afholdt et møde med Mor. Det fremgår af notatets overskrift, at mødet vedrørte "*Gennemgang af underretning samt opmærksomhedsskema*" i relation til Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, ligesom det i øvrigt af Kommunen's brev af 15. juli 2011 til Mor fremgår, at Mor blev indkaldt til en samtale i Kommunen, hvor underretningen vedrørende Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 (Vidne 6's underretning) skulle gennemgås. -

Retten kan på den baggrund lægge til grund, at både Vidne 6's underretning og Statsforvaltningens underretning blev gennemgået og drøftet - sammen med Skole 3's opmærksomhedsskema - med Mor. Det var helt naturligt at samle op på alle de informationer, som Kommunen havde fået undervejs, og forelægge dem for Mor med henblik på at belyse - ikke bare Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 trivsel - men alle appellanter - nes trivsel. -

Da det på baggrund af drøftelserne med Mor - sammenholdt med de meget positive tilbagemeldinger i Skole 3's opmærksomhedsskema - stod klart, at Appellant 2's, tidligere Sagsøger 2 trivsel var tilfredsstillende, var der ikke noget betænkeligt ved at passivere sagen. -

Der var således hverken i relation til Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 eller de -
 øvrige appellan-
 ter grundlag for, at Kommunen på baggrund af Vidne 6's underretning skulle
 have ageret anderledes.

Selv hvis man hypotetisk lagde til grund, at Kommunen aldrig drøftede Vidne
6's underretning med Mor, ville dette i øvrigt ikke føre
 til, at Kommunen måtte anses for at have tilsidesat EMRK artikel 3 og servi -
 celoven.

Vidne 6 har i sin underretning i det væsentligste berettet om situatio -
 ner, hvor Mor forsøgte at begrænse appellanternes samvær med
 deres fædre. Formålet med underretningen var primært at sikre appellanter -
 nes mulighed for at kunne se deres fædre, jf. Vidne 6's afsluttende be -
 mærkning i underretningen, hvor hun anfører, at: *"Denne underretning er et*
råb om hjælp for mine børnebørn, da jeg er bange for, at de bliver afskåret fra
deres familie, og vi ikke må få lov at elske dem".

Vidne 6's underretning ville - uanset om den blev drøftet med
Mor eller ej - ikke kunne have ført til, at det blev afdækket, at
Mor - ikke bare forsøgte at begrænse samværet med fædrene - men også
 udsatte appellanterne for de overgreb, som hun er blevet dømt for i straf -
 fedommen.

Det er således ikke korrekt, når appellanterne anfører, at appellanternes mor -
 mor Vidne 6 - hvis der var blevet taget kontakt til hende - ville have fortalt om
 overgrebene til Kommunen, jf. Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 forklaring til
 politiet den 14. september 2020, hvor hun under politiafhøringen udtalte
 følgende:

"Afhørte [Appellant 1, tidligere Sagsøger 1] har spurgt sin mormor og
hendes mand. hvorvidt de
har været vidne til. at afhørte eller hendes søstre har været udsat for vold.
Af hørtes mormor og Person 29 havde ingen erindring om
dette" (understreget her).

Vidne 6 kendte således slet ikke til overgrebene, og hun kunne derfor
 heller ikke fortælle noget om overgrebene til Kommunen, jf. også
Vidne 6's egen forklaring på side 142-143 i byrettens dom.

En drøftelse af Vidne 6's underretning med Mor ville såle -
 des heller ikke have gjort det muligt for Kommunen at afdække de forhold,
 som appellanterne levede under, jf. også afsnit 3.1.7 nedenfor om årsagssam -
 menhæng.

De undersøgelser, som Kommunen foretog med henblik på at afdække sa -
 gens rette sammenhæng i fortsættelse af Vidne 6's underretning, var så -
 ledes fuldt ud tilstrækkelige.

3.1.4.4 Særligt om de anonyme underretninger af 16. august og af 13. oktober 2018

Kommunen burde ikke efter de anonyme underretninger af 16. august 2018 og 13. oktober 2018 have kontaktet Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 for at spørge ind til forholdene i hjemmet, fordi Mor - grundet en konflikt mellem de to -gættede på, at det var Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, som havde skrevet underretningen af 16. august 2018. -

Kommunen havde ingen mulighed for at afdække, hvem der var afsenderen af de anonyme underretninger.

På baggrund af underretningerne gennemførte Kommunen en samtale (uden Mors tilstedeværelse) med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2. Vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 indhentede Kommunen både opmærksomhedsskema fra de relevante institutioner og gennemførte børnesamtaler uden Mors tilstedeværelse. -

Ud fra indholdet af de oplysninger, som tilgik Kommunen i forbindelse med disse undersøgelser, var der ikke grundlag for at opsøge appellanterne, appellanternes familie eller appellanternes netværk i videre omfang end sket. -

Kommunens fuldt ud tilstrækkelige, relevante og rettidige undersøgelser i forbindelse med indgivelsen af de anonyme underretninger gav således ikke - og burde ikke have givet - anledning til mistanke om, at Mor ikke drog omsorg for appellanterne, endsige at Mor udsatte appellanterne for overgreb. -

Om Kommunens håndtering af de anonyme underretninger henvises der i øvrigt nærmere til afsnit 3.1.6.3 nedenfor.

3.1.4.5 Særligt om Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020 samt tvangsfjernelse af Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3

Kommunen reagerede effektivt og rettidigt på Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020. Disse to underretninger udgjorde netop også de underretninger, der førte frem til Kommunens anmeldelse af Mor til Fyns Politi den 26. august 2020. -

Kommunen har ikke handlet i strid med EMRK artikel 3 og serviceloven ved ikke at have henvist Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 til et børnehus til

undersøgelse på et tidligere tidspunkt end 4 måneder og 3 dage efter den te

-

lefoniske underretning fra Vidne 9 den 2. juli 2020 efter service
lovens §§ 50 b og/eller 51, stk. 2. Der var ikke som følge af Vidne 9's
underretning grundlag for at iværksætte et sådant tiltag. -

På tidspunktet for Vidne 9's underretning den 2. juli 2020 var Appellant 3,
tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 henholdsvis 15 år og
14 år. Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 boede desuden på Skole 1 i By 1, hvor
hun havde sin dagligdag, jf. også hendes og socialrådgiver Vidne 10's
forklaringer på side 134-135 og 156 i byretsdommen.

Som følge af Appellant 3's, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere
Sagsøger 4 alder og det forhold, at en samtale med Appellant 4, tidligere
Sagsøger 4 kunne finde sted på Skole 4 uden
Mors tilstedeværelse, blev det vurderet, at det ikke var nødven -
digt at gennemføre børnesamtalen på et børnehus.

Selv hvis der var et sådant grundlag, er det ikke godtgjort, at det ville have
forhindret Mors overgreb al den stund, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 alle -
rede boede udenfor Mors hjem, jf. også afsnit 3.1.7 nedenfor om
årsagssammenhæng.

Særligt vedrørende forløbet efter Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1
underretning den 21. august 2020 traf Kommunen allerede den 28. august 2020
afgørelse om at indlede en børnefaglig undersøgelse vedrørende Appellant 3,
tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, herunder under
henvisning til underretningerne af 2. juli 2020 og 21. august 2020.

Den 27. og 28. august 2020 fremsendte Kommunen, under henvisning til un -
derretningerne af 2. juli 2020 og 21. august 2020, en henvisning til Børnehus
Syd.

Sagen var desuden blevet anmeldt til Fyns Politi den 26. august 2020.

Kommunes beslutning om at involvere Børnehus Syd og Fyns Politi ændrede
ikke på Kommunens agtpågivenhed i forhold til Appellant 3, tidligere Sagsøger
3 og
Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 eller de sagsskridt, som Kommunen -
iværksatte som følge af un
derretningerne, jf. også nedenfor.

Fyns Politi indledte en efterforskning som følge af Kommunens anmeldelse.
Der var i den forbindelse et større koordineringsarbejde mellem Kommunen,
Børnehus Syd og Fyns Politi, jf. socialrådgiver Vidne 10's forklaring på side
156-157 i byretsdommen.

I samråd med Fyns Politi og Børnehus Syd blev det besluttet, at Kommunen
skulle iværksætte en sikkerhedsplan i forhold til appellanterne. Sikkerheds -

planen indebar, at Kommunen skulle agere ud fra et forsigtighedsprincip i forhold til at sikre Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. For Kommunens sagsbehandling betød det konkret, at det blev besluttet, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 uddannelsesinstitutioner af sikkerhedsmæssige hensyn ikke skulle kontaktes og orienteres om situationen med det samme, samt at det skulle sikres, at Mor ikke fik kendskab til Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 un derretning, før Mor var i politiets varetægt.

Kommunens sagsskridt vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 i perioden efter modtagelsen af underretningen af 21. august 2020 bestod af en række elementer:

Den 28. august 2020 traf afgørelse om at indlede børnefaglige undersøgelser.

Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 uddannelsesinstitutioner (Skole 1 i By 1 og Skole 4 i By 2) blev den 4. november 2020 orienteret om situationen.

Den 4. november 2020 blev der gennemført en børnesamtale med henholds vis Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 på Skole 1 i By 1 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på Skole 4 i By 2.

Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev den 4. november 2020 foreløbigt anbragt på Institution 2.

Den 5. november 2020 blev der gennemført børnesamtaler med både Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på Institution 2.

Den 10. november 2020 blev der gennemført børnesamtale med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4.

Den 24. november 2020 blev der afholdt børnesamtale med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4.

Den 3. december 2020 blev der truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4. Det bemærkes i den sammenhæng, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 allerede den 4. november 2020 blev foreløbigt anbragt på Institution 2.

Den 4. december 2020 indhentede Kommunen opmærksomhedsskema ved rørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4.

Den 16. december 2020 blev der afholdt samtale med Mor som led i udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse, og den 22. december

2020 afsluttedes den børnefaglige undersøgelse vedrørende Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4.

Kommunen afviser på denne baggrund, at Kommunen skulle have tilsidesat sine handlepligter i forbindelse med modtagelsen af Vidne 9's underretning og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning. Appellanterne har - som led i argumentationen om, at Kommunen skulle have tilsidesat sine handlepligter - også gjort gældende, at Kommunen skulle have anbragt Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 udenfor hjemmet på et tidligere tidspunkt end sket.

Kommunen er ikke enig med appellanterne i, at appellanterne burde have været anbragt udenfor hjemmet, herunder i medfør af servicelovens § 58 (og/eller § 75), allerede på tidspunktet for indgivelsen af Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020.

Der forelå på baggrund af disse underretninger - som beskrev hændelser til bage i tid - ikke en åbenbar og akut risiko for, at Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 ville lide alvorlig skade ved fortsat ophold i hjemmet, jf. side 221-222 i byrettens dom samt socialrådgiver Vidne 10's klaring for byretten på side 156 i dommen, hvoraf følgende fremgår bl.a.:

"Inden sagen landede hos hende, var der sket politianmeldelse, og sagen var vi siteret til børnehuset. Under hendes gennemgang af sagen bemærkede hun også underretningen fra juli 2020 fra Vidne 9 [. . .]. Herefter tilsagde proceduren, at der skulle afholdes et tværfagligt sagssamrådsmøde mellem kommunen, politiet og børnehuset med henblik på den videre tilrettelæggelse af sagens håndtering [. . .]. Underretningen fra Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 blev vurderet til ikke at være akut, hvilket ikke var ensbetydende med, at man ikke fandt alvorlig og bekymrende.

Når det ikke er en akutsag, er der ikke grundlag for at køre ud og tvangsfjerne børnene med det samme. En akut tvangs fjernelse kræver, at børnene vurderes at være i umiddelbar fare.

Hun kunne læse, at Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 havde benægtet oplysningerne. Hun ville derfor sikre, at der var et sikkert grundlag, før de tog ud og fjernede børnene.

De ville

ikke risikere at komme til at stå i en situation, hvor børnene igen ville benægte. Selv om det ikke var en akutsag, blev der lagt en plan for at sikre børnene bedst muligt, hvilket tog lidt tid. Tilrette/ægge/sen af samarbejdet i børnehuset skete

også med henblik på ikke at ødelægge politiets efterforskning. Underretningen fr Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 blev taget meget alvorligt, fordi Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 var en af fire søskende, der var opvokset i hjemmet, og fordi oplysningerne i underretningen var dybt alvorlige" (understreget her).

Det var således nødvendigt at undersøge forholdene nærmere, herunder at verificere oplysningerne i Vidne 9's og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 2. juli 2020 henholdsvis 21. august 2020, før der kunne siges at foreligge et tilstrækkeligt sikkert grundlag til, at Kommunen kunne anbringe Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 udenfor hjemmet.

Det bemærkes, at underretningen af 2. juli 2020 blev fulgt op af en telefonisk anmodning fra Vidne 9 om, at Kommunen af hensyn til Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 burde vente til efter sommerferien med at foretage sagsbehandling, jf. også Vidne 9's forklaring på side 136 i byretsdommen, hvor hun er citeret for at udtale, at: "Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var desuden bange, fordi Mor spillede søstre ud mod hinanden. På dette tidspunkt var Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 på Mors side, så Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 frygtede, at Mor og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 i løbet af sommerferien ville holde sammen mod Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, hvis de kendte til underretningen. Vidnet ringede derfor til kommunen, og bad dem vente med at reagere på underretningen til efter sommerferien". Kommunen havde ikke desto mindre påbegyndt sagsbehandlingen af underretningen, da kommunen den 21. august 2020 modtog Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 detaljerede underretning om fysisk og psykisk vold i hjemmet mod hende og hendes søstre, begået af Mor, jf. også byretsdommens side 221.

Kommunen var i øvrigt nødt til at respektere politiets efterforskningsarbejde, og Kommunen kunne under alle omstændigheder ikke have anbragt Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 udenfor hjemmet straks efter indgivelsen af Vidne 9's og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning i medfør af servicelovens § 58, som er den bestemmelse, som appellanterne henviste til i påstandsdokumentet for byretten, idet en aktivering af denne bestemmelse forudsatte, at Kommunen gennemførte en lang række tidskrævende undersøgelser af forholdene, før der kunne skrides til tvangsfjernelse. Der skulle bl.a. udarbejdes en børnefaglig undersøgelse, en vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for børnene, en handleplan for tvanganbringelsen samt gennemføres en samtale med børnene, jf. servicelovens § 59.

Også af disse årsager kunne Kommunen ikke i medfør af servicelovens § 58 have tvangsfjernet Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 straks efter indgivelsen af Vidne 9's og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning til Kommunen.

Domstolene er som nævnt tilbageholdende med at tilsidesætte myndigheder

nes skønsudøvelse, og det må også navnlig gøre sig gældende i denne sag, hvor der ikke bare var *én*, men hele *tre* uafhængige myndigheder (Kommune, politiet og børnehuset) involveret i et tværsektorielt samarbejde om, hvordan sagen skulle håndteres. At myndighederne - også i sager som disse - er overladt en bred skønsmargin er fastslået af Den Europæiske Menneske -

rettighedsdomstol, jf. fx præmis 90 i menneskerettighedsdomstolens dom af 17. december 2002 i sagen Venema mod Holland.

Kommunen skulle desuden afveje eventuelle tvangsanbringelsesforanstaltninger overfor *retten til familieliv*, hvorfor Kommunen, politiet og børnehuset også af denne grund var nødsaget til at undersøge sagen grundigt, før Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 kunne fjernes fra hjemmet, jf. EMRK artikel 8 og den ovenfor nævnte dom fra menneskerettighedsdomstolen af 17. december 2002 i sagen Venema mod Holland.

Kommunen havde på baggrund af ovenstående ikke grundlag for at anbringe Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 udenfor hjemmet på et tidligere tidspunkt end sket - dvs. den 4. november 2020, der også var dagen, hvor Mor blev anholdt.

3.1.5 § 50-undersøgelser i henhold til serviceloven - børnefaglige undersøgelser

Kommunen gennemførte omfattende undersøgelser i forbindelse med modtagelsen af diverse underretninger, herunder i form af børnefaglige undersøgelser vedrørende appellanterne, når grundlaget herfor i øvrigt var til stede.

De børnefaglige undersøgelser blev bl.a. udarbejdet efter samtaler med appellanterne samt i samarbejde med pædagogiske medarbejdere, der havde daglig og nær kontakt til appellanterne, og som derfor også udgjorde nogle af appellanternes centrale omsorgspersoner i dagligdagen.

Ingen af de gennemførte undersøgelser gav - eller burde have givet - anledning til mistanke om, at Mor ikke drog omsorg for appellanterne, endside at appellanterne var underlagt sådanne forhold, som er beskrevet i straffedommen. Tværtimod fremgår det af de nævnte undersøgelser, enten at appellanterne trivedes, eller at appellanterne var påvirkede som følge af forældrenes indbyrdes konflikter.

Kommunen foretog i forbindelse med hver enkelt underretning en indledende vurdering af, om appellanterne havde behov for særlig støtte og i de tilfælde, der var grundlag herfor, gennemførte Kommunen børnefaglige undersøgelser af appellanterne, jf. navnlig servicelovens § 50.

Kommunen udarbejdede således - i det omfang, der var grundlag herfor - børnefaglige undersøgelser, der var bredspektrede og helhedsorienterede, og som havde til formål at klarlægge appellanternes trivsel, jf. servicelovens § 50.

Dette skete bl.a. ved, at Kommunen afdækkede appellanternes generelle udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber samt andre relevante forhold i det omfang, det var muligt, jf. også servicelovens § 50, stk. 2, og fx i relation til underretningerne i 2018. Der var tale om omfattende undersøgelser.

Kommunen havde ikke ud fra indholdet af underretningerne og på baggrund af de oplysninger, som tilgik Kommunen i forbindelse med udarbejdelsen af de børnefaglige undersøgelser, anledning til at undersøge familieforhold og netværk yderligere.

3.1.6 Børnesamtaler

3.1.6.1 Overordnet om Kommunens samtaler med appellanterne

Kommunen spurgte løbende og kontinuerligt ind til appellanternes relation til Mor og dagligdagen. Kommunen gjorde alt, hvad der med rimelighed indenfor rammerne af lovgivningen kunne kræves for at afdække sagens rette sammenhæng.

Der er ikke grundlag for at nå frem til, at Kommunens samtaler med appellanterne ikke var tilstrækkeligt relevante, adækvate, effektive og rettidige, eller at Kommunen i videre omfang end sket burde have afholdt børnesamtaler med appellanterne.

Selv hvis Kommunen - hvilket Kommunen ikke mener, at der er grundlag for at nå frem til - burde have reageret hurtigere i forbindelse med de indkomne underretninger, er det Kommunens opfattelse, at den manglende hurtighed i forhold til Kommunens reaktionstid under alle omstændigheder ikke er nok til at statuere en krænkelse af EMRK, ligesom Kommunen heller ikke mener, at en hurtigere reaktion ville have medført, at appellanterne havde fortalt om Mors overgreb til Kommunen på et tidligere tidspunkt end sket, jf. afsnit 3.1. 7 nedenfor om årsagssammenhæng.

Kommunen bemærker i øvrigt, at der forud for vedtagelsen af lov nr. 496 af 21. maj 2013 ikke var indeholdt noget krav i serviceloven om, at Kommunen havde en *pligt* til at gennemføre børnesamtaler i forbindelse med vurderingen af underretninger eller ved gennemførelsen af børnefaglige undersøgelser, herunder undersøgelser efter servicelovens § 50, jf. lovforslag nr. 181 af 13. marts 2013.

Ansvarsstandarden for Kommunen kan alene vurderes ud fra det på det givne tidspunkts gældende regelgrundlag.

Kommunen har dog i hele den periode, som denne sag omhandler, desuagtet afholdt børnesamtaler med appellanterne, herunder også uden Mors tilstedeværelse, i det omfang, det var nødvendigt og meningsgivende ud fra appellanternes alder og det konkrete indhold af underretningerne, jf. også nærmere nedenfor.

3.1.6.2 Benyttelse af børnehus og fagkyndige (psykologer) i forbindelse med Kommunens samtaler med appellanterne

Der var ikke som led i Kommunens samtaler med appellanterne grundlag for at sende appellanterne på børnehus eller i øvrigt lade appellanterne blive undersøgt af en psykolog, jf. servicelovens §§ 50 a-c og 51, stk. 2, samt § 50, stk. 5. -

Servicelovens §§ 50 a-c og 51, stk. 2, blev først indført ved lov nr. 496 af 21. maj 2013, og bestemmelserne trådte først i kraft den 1. oktober 2013. Der var - selvsagt - ikke før dette tidspunkt og heller ikke efter dette tidspunkt grundlag for at sende appellanterne på børnehus og/eller lade dem blive undersøgt af psykolog. -

Kommunen kunne ikke uden videre henvise appellanterne til børnehus. Kommunen kunne kun gøre brug af børnehusene, hvis Kommunen havde en viden eller en mistanke om, at appellanterne havde været udsat for overgreb, jf. servicelovens § 50 b.

En sådan viden/mistanke havde Kommunen ikke før tidspunktet for indgivelsen af Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020, hvilke underretninger Kommunen reagerede prompte på. -

Kommunen kunne derfor ikke henvise appellanterne til børnehus i tiden før anholdelsen af Mor, jf. også servicelovens § 50 b, jf. § 50, stk. 1, sidste pkt., hvoraf fremgår, at Kommunen skal gennemføre sine undersøgelser af børnene så skånsomt som muligt, ligesom Kommunens undersøgelser ikke må være mere omfattende, end formålet tilsiger (nødvendigheds- og proportionalitetsprincip). -

Henset til de oplysninger, som Kommunen havde om sagen og henset til, at appellanterne som led i deres skuespil vedholdende og kontinuerligt overfor myndigheder mv. gav udtryk for, at de trivedes i Mors selskab, mens appellanterne omvendt gav udtryk for, at de ikke trivedes i deres fædres selskab, ville det have været for indgribende at henvise appellanterne til og afholde samtaler med appellanterne i børnehus.

Ud fra samme nødvendigheds- og proportionalitetsbetragtninger var der heller ikke grundlag for at henvise appellanterne til børnehus med henblik på at afgøre, om der var en *"åbenbar risiko for alvorlig skade"* på appellanterne efter servicelovens § 51, stk. 2, idet der netop ikke var oplysninger i sagen, som i tiden forud for indgivelsen af Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 og Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning af 21. august 2020 nødvendiggjorde, at appellanterne skulle henvises til børnehus for at afgøre, at der var en *"åbenbar risiko for alvorlig skade"* på dem.

Der var heller ikke grundlag for at lade appellanterne undersøge af fx psyko -
log. Serviceloven stiller alene krav herom i de tilfælde, hvor dette er *nødven -*
digt, jf. servicelovens § 50, stk. 5, 3. pkt. Resultaterne af de undersøgelser og
børnesamtaler, som Kommunen gennemførte på baggrund af underretnin -
gerne, gav ikke grundlag for at inddrage psykologer og lignende med hen -
blik på at undersøge appellanterne yderligere, herunder også henset til, at
Kommunen - ud fra de oplysninger den har til rådighed - skal vælge den mindst
indgribende foranstaltning, jf. også side 222 i byrettens dom.

3.1.6.3 Benyttelse af samtaler med appellanterne udenfor Mors opsyn

Servicelovens § 155 a, stk. 2, 2. og sidste pkt., samt § 50, stk. 3, sidste pkt., gi -
ver under visse betingelser kommuner adgang til at afholde samtaler med børn
uden forældremyndighedsindehaverens samtykke og tilstedeværelse.

Servicelovens § 155 a, stk. 2, og § 50, stk. 3, blev indført ved lov nr. 496 af 21.
maj 2013, og bestemmelserne trådte i kraft den 1. oktober 2013. Der var -
selvsagt - ikke før dette tidspunkt, og i øvrigt heller ikke efter dette tids -
punkt, grundlag for at bringe bestemmelserne i anvendelse.

Ved underretning om *overgreb* mod et barn eller en ung fra barnets eller den
unges forældres side *skal* samtalen finde sted uden forældremyndighedsin -
dehaverens samtykke og tilstedeværelse, jf. servicelovens § 155 a, stk. 2, sid -
ste pkt.

Med underretninger om *"overgreb"* sigtes på de tilfælde, hvor underretnin -
gen omfatter *et konkret tilfælde eller en konkret mistanke om overgreb mod et* -
barn eller en ung, jf. lovforslag nr. 181 af 13. marts 2013.

Med *overgreb* henvises til strafbare handlinger mod et barn eller en ung un -
der 18 år, som er omfattet af straffelovens kapitel 24-26 (seksualforbrydelser,
forbrydelser mod liv og legeme samt forbrydelser mod den personlige fri -
hed) samt straffelovens § 210 og § 213., jf. side 17 i vejledning nr. 9142 af 26.
februar 2019 til serviceloven. Begrebet dækker således over bl.a. fysisk vold,

seksuelle overgreb og vanrøgt. Psykisk vold blev først kriminaliseret ved indførelsen af straffelovens § 243 i kapitel 25 ved lov nr. 329 af 30. marts 2019, som trådte i kraft den 1. april 2019, hvorfor psykisk vold ikke kunne aktivere servicelovens § 155 a, stk. 2, før dette tidspunkt.

Kommunen modtog ikke en sådan *"underretning om overgreb"*, som skulle have aktiveret bestemmelsen, inden Vidne 9 den 2. juli 2020 og Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 den 21. august 2020 indgav deres underretninger til Kommunen.

Af den anonyme underretning af 16. august 2018 fremgår bl.a., at der *"ligger en bekymring fra familien, og børnenes fædre om, at Mor kan have Borderline, da hun handler uagtet børnenes bedste. Og flere gange har gjort skade på børnene, med en opfordring til, at de skal sige de har påført hinanden de "skader" og mærker der kommer heraf*.

Denne del af underretningen omfatter imidlertid *ikke et konkret tilfælde eller en konkret mistanke om overgreb* mod appellanterne, men indeholder - blandt mange andre forhold - *tredjemands* (den anonyme underretters) henvisning til, at der ligger en bekymring hos familien og fædrene om, at Mor ikke handlede i overensstemmelse med børnenes bedste og havde gjort skade på børnene.

Underretningen udgør efter sit samlede indhold ikke en underretning, der gav - eller burde have givet - anledning til mistanke om sådanne *konkrete overgreb*, der er nævnt i servicelovens § 155 a, stk. 2, sidste pkt. Til støtte herfor henvises også til side 221 i byrettens dom, hvoraf følgende fremgår:

"Først med underretningen den 16. august 2018 modtog kommunen oplysnin ger, der kunne give mistanke om vold i hjemmet. Underretningen var imidler tid anonym og indeholdt ingen konkrete oplysninger om volden. Indholdet og karakteren af denne underretning må sammenholdes med, at opmærksomheds skemaerne fra Skole 1 og Skole 4 beskrev Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 som dygtige og velforbe redte piger, der arbejdede godt i timerne, om end Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 havde vanskeligheder i det sociale samspil, og at Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 under nye børnesamtaler med kommunen igen fortalte, at de havde det godt. Kommunen fandt således ikke oplysninger, der kunne underbygge en mistanke om vold i hjemmet" (under -streget her).

Byretten bemærkede således i dommen, at den anonyme underretning af 16. august 2018 til Kommunen netop *ikke* indeholdt nogen konkrete oplysninger om vold, hvorfor der af samme årsag ikke forelå *et konkret tilfælde eller en kon*

kret mistanke om overgreb mod et barn eller en ung, som kunne aktivere
service -lovens § 155 a, stk. 2. Byretten forholdt sig hermed implicit til
servicelovens §

155 a, stk. 2, og bestemmelsens betydning for sagen. At byretten ikke *udtrykkeligt* refererede til servicelovens § 155 a, stk. 2, kan således ikke - som ellers anført af appellerne - anses for at være en retlig fejl.

Pga. anonymiteten i underretningen og den manglende konkretisering af Mors overgreb, kunne underretningen betragtes som grundløs, og Kommunen kunne i princippet have henlagt denne, uden at dette i sig selv var bebrejdselsværdigt. Kommunen skal ikke følge op på alle underretninger, herunder fx underretninger, som vurderes alene at være chikanøse eller på anden måde grundløse.

Kommunen bemærker dog, at Kommunen ikke desto mindre rent faktisk fulgte op på den pågældende underretning, herunder ved at afholde et møde med Mor, hvor indholdet af underretningen blev drøftet.

Kommunen gennemførte desuden børnesamtaler med henholdsvis Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, herunder både på Kommunen og i hjemmet. Mor deltog *ikke* under disse samtaler.

Det er således ikke korrekt, når appellerne i ankestævningen anfører, at Kommunen ikke afholdt samtaler med de på daværende tidspunkt hjemmeboende appeller, Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, i fortsættelse af den anonyme underretning af 16. august 2018.

Det fremgår af Kommunens referat fra børnesamtalen den 4. oktober 2018 med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, at de virkede "instruerede". Dette kan ikke forstås som om, at Kommunen havde eller burde have haft en (konkret) mistanke om, at samtalen var "opsat", endsige at Mor ud satte appellerne for overgreb. Tværtimod var indtrykket det modsatte, idet Kommunen under børnesamtalen kunne konstatere, at "*børnene slapper mere og mere af i samtalen og da Mor kommer hjem og deltager i den sidste del af samtale, virker det som om begge piger slapper helt af, de snakker mere frit og begynder at spise af slikket på bordet*", jf. bilag 20. Mors tilstedeværelse havde således ifølge observanten en beroligende og tryghedsskabende effekt på appellerne. Dette bekræftede Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 også i sin forklaring for byretten, jf. side 134 i byrettens dom, hvoraf følgende fremgår bl.a.:

"Foreholdt ekstrakten side 450, notat fra børnesamtale den 4. oktober 2018, sidste afsnit, har hun forklaret, at hun husker, at hun og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var meget anspændte under samtalen, fordi de skulle huske alle de ting, der skulle siges. Da Mor kom hjem, kunne de slappe af, fordi Mor overtog samtalen. De frygtede

derfor ikke længere at komme til at sige noget forkert" (understreget her).

At bemærkningen om, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var "instrue -
rede" i referatet af 23. oktober 2018 ikke indikerede, at der var en mistanke

om, at appellanterne blev udsat for overgreb i hjemmet, understøttes også af, at referatet først blev udarbejdet næsten 3 uger efter afholdelsen af børne samtalen i hjemmet den 4. oktober 2018. Hvis der havde været en aktuel mistanke om vold i hjemmet på dette tidspunkt, ville der ikke være gået næsten 3 uger, før Kommunens sagsbehandlere havde noteret deres observationer i hjemmet hos Mor.

Kommunen indhentede også et opmærksomhedsskema fra Skole 1 og Skole 4, hvor Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 var elever på det pågældende tidspunkt.

Der var heller ikke noget i forbindelse med disse undersøgelser, som gav grundlag for mistanke om, at Mor ikke drog omsorg for appellanterne, endsize at Mor udsatte appellanterne for overgreb.

Kommunens samtaler med appellanterne var fuldt ud tilstrækkelige, adækvate, relevante og rettidige.

Kommunen skulle ikke have afholdt samtaler med appellanterne, herunder samtaler med appellanterne udenfor Mors opsyn, i videre omfang end sket - heller ikke i medfør af servicelovens § 155 a, stk. 2, 2. pkt., og § 50, stk. 3, sidste pkt., hvorefter samtalen med barnet *kan* finde sted uden for ældremyndighedsindehaverens samtykke og tilstedeværelse, *når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor*.

Under hele sagsforløbet udtrykte appellanterne konsistent og overbevisende, at de trivedes i Mors selskab, og at det alene var appellanternes fædre, som appellanterne ikke ønskede at have et forhold til. Det talte på den baggrund *ikke for appellanternes bedste*, at Kommunen afholdt samtaler med appellanterne udenfor Mors opsyn i videre omfang end sket. Det bemærkes hertil, at udgangspunktet på servicelovens område er, at forældre skal inddrages i videst muligt omfang, jf. nærmere nedenfor.

Kommunen inddrog løbende og rettidigt alle relevante hensyn i sagen og foretog en saglig afvejning af disse hensyn i forbindelse med Kommunens vurderinger af i hvilket omfang, der var grundlag for at afholde samtaler med appellanterne udenfor Mors opsyn. Der er ikke grundlag for at nå frem til, at Kommunens undersøgelser var utilstrækkelige, og at appellanterne ville have fortalt Kommunen om overgrebene, hvis Kommunen havde afholdt flere samtaler med appellanterne udenfor Mors opsyn, når appellanterne *end ikke* over for deres *egne fædre* - som de hele tiden kunne betro sig til *udenfor* Mors opsyn - fortalte om overgrebene.

Det forhold, at Mor forud for gennemførelsen af samtalerne med appellanterne udenfor hendes opsyn blev *varslet* om, at børnesamtalerne ville finde sted, kan ikke føre til, at Kommunen må anses for at have tilsidesat ser - vicelovens § 155 a, stk. 2, endsige EMRK artikel 3.

Forarbejderne til serviceloven fastslår, at forældremyndighedsindehaveren som det klare udgangspunkt *skal varsles* om Kommunens ønske om at af - holde børnesamtaler med børnene, jf. lovforslag nr. 181 af 13. marts 2013, hvoraf følgende fremgår:

"Når en samtale gennemføres uden forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse skal kommunalbestyrelsen endvidere være særligt opmærksom på at søge at opretholde en god dialog med barnets eller den unges forældremyndig hedsindehaver. Der bør forsøges at opnå forældremyndighedsindehaverens for ståelse for, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt, at vedkommende deltager i samtalen" (understreget her).

Kommunen havde ikke grundlag for at fravige det klare udgangspunkt om, at Mor som forældremyndighedsindehaver skulle inddrages og varsles om de børnesamtaler, der blev afholdt med appellanterne i forbin - delse med indgivelsen af den anonyme underretning af 16. august 2018 til Kommunen.

Det ville være uforholdsmæssigt indgribende overfor både forældremyndig - hedsindehaveren og børnene, hvis kommunerne - "blot" fordi der indkom en anonym underretning om udokumenterede og ukonkrete voldsbeskyldnin - ger - konsekvent skulle afholde samtaler med børnene uden forældremyn - dighedsindehaverens samtykke og tilstedeværelse, jf. også Kommunens tidli - gere socialrådgiver, Vidne 5's forklaring på side 150-151 i by - rettens dom.

Det forhold, at der i tiden inden indgivelsen af den anonyme underretning af 16. august 2018 til Kommunen indkom underretninger om bekymringer for appellanternes trivsel, men som ikke handlede om vold, jf. afsnit 3.1.4.2-3.1.4.3 ovenfor og side 217-219 i byrettens dom, kunne heller ikke føre til, at Kommunen skulle have fraveget det klare udgangspunkt om, at forældre - myndighedsindehaveren skal varsles, inden der afholdes børnesamtaler med børnene uden dennes tilstedeværelse, idet antallet af underretninger ikke i sig selv siger noget om sagens alvor.

Til støtte herfor henvises der til socialrådgiver Vidne 14's forklaring for byretten, jf. side 146 i byrettens dom, hvoraf følgende fremgår:

"Antallet af underretninger i en sag var ikke i sig selv nødvendigvis bekymrende [...] I højkonfliktsager så man ofte, at forældrene sendte rigtig mange underretninger mod hinanden. Det kunne have karakter af en form for hetz mod den anden forælder. Hvis kommunen i sådanne sager skulle have fastlagt alvorsgraden alene på baggrund af antallet af underretninger, skulle man have talt med mange børn mange gange, uden at de havde behov for kommunens hjælp eller støtte. Hun har oplevet sager med tre gange så mange underretninger som i denne sag, uden at der har været hold i beskyldningerne" (under -streget her).

Og tilsvarende henvises der til Kommunens tidligere socialrådgiver og afdelingsleder Vidne 15's forklaring på side 157 i dommen. -

Der var således ikke noget i denne sag, der - set udefra - var mere bekymrende sammenlignet med alle mulige andre (skilsmisse)sager med et højt konfliktniveau, herunder navnlig fordi appellanterne, appellanternes omgangskreds og appellanternes skoler løbende forklarede, at appellanterne trivedes, jf. også nærmere side 221-222 i byrettens dom. -

Kommunen havde på den baggrund ikke nogen anledning til at afholde børnesamtaler med appellanterne uden forinden at varsle Mor herom. -

Selv hvis landsretten måtte nå frem til, at Kommunen havde en sådan anledning, at servicelovens § 155 a, stk. 2, blev aktiveret i forbindelse med indgivelsen af den anonyme underretning af 16. august 2018, og at Kommunens skønsudøvelse - som domstolenes sædvanligvis ikke efterprøver - var fejlagtig med den konsekvens, at Kommunen tilsidesatte servicelovens § 155 a, stk. 2, i forbindelse med indgivelsen af den anonyme underretning af 16. august 2018, er det Kommunens opfattelse, at denne fejl i givet fald var så beskeden, at den ikke i sig selv kan føre til, at Kommunen dermed også må anses for at have krænket EMRK artikel 3, i forhold til appellanterne, jf. herved også landsrettens præmisser i U 2018.2013 H, som blev tiltrådt af Højesteret.

Kommunen burde ikke efter de anonyme underretninger af 16. august 2018 og 13. oktober 2018 have kontaktet Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 for at spørge ind til forholdene i hjemmet, fordi Mor - grundet en konflikt mellem de to -gættede på, at det var Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, som havde skrevet underretningen af 16. august 2018. -

Kommunen havde ikke mulighed for at "gå ud i byen" og spørge offentligheden om, hvem der havde indgivet de anonyme underretninger, idet Kommunen var underlagt tavshedspligt, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 1, og idet dette også ville have været en helt uproportional foranstaltning set i lyset af -

karakteren af underretningerne, jf. også forklaringen fra Kommunens tidligere socialrådgiver, Vidne 5, på side 152 i byrettens dom. -

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 boede på tidspunktet for indgivelsen af de anonyme underretninger den 16. august 2018 henholdsvis 13. oktober 2018 ikke længere hos Mor, idet hun fraflyttede hjemmet i sommeren 2017, jf. hendes forklaring på side 130 i byrettens dom. -

Der var ikke grundlag for at bryde Kommunens tavshedspligt. Dels fordi der var tale om særdeles følsomme oplysninger om interne, familiemæssige forhold og sociale problemer, og dels fordi der ikke var noget i de anonyme underretninger, der understøttede, at de blev indgivet af Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, og at oplysningerne var sandfærdige. Tværtimod benægtede appellanterne som nævnt vedholdende, at der var hold i de anonyme underretninger. -

Selv hvis Kommunen burde have tilsidesat tavshedspligten og kontakten Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i fortsættelse af indgivelsen af de anonyme underretninger, er der ikke grundlag for at nå frem til, at Kommunen - set i lyset af en sådan - i givet fald - beskeden undladelsesfejl - dermed også må anses for at have krænket EMRK artikel 3, idet der sædvanligvis skal mere til for at tilsidesætte konventionen. Til støtte herfor henvises der igen til landsrettens præmisser i U 2018.2013 H, som blev tiltrådt af Højesteret. -

3.1. 7 Årsagssammenhæng og påregnelighed

Selv hvis landsretten måtte finde, at de af Kommunen iværksatte foranstaltninger med henblik på at afdække sagens rette sammenhæng var utilstrækkelige og ikke-rettidige, skal appellanternes betalingskrav under alle omstændigheder ikke tages til følge. -

Der gælder i denne sag - på linje med andre tilfælde i den almindelige erstatningsret - en almindelig ligefrem bevisbyrde i forhold til alle de erstatningsretlige betingelser, herunder tilstedeværelsen af årsagssammenhæng og påregnelighed, jf. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom i E m.fl. mod Det Forenede Kongerige (33218/96), pr. 99 og U 2018.2013 H. -

Appellanterne skal løfte bevisbyrden for, at der er den fornødne årsagssammenhæng og påregnelighed mellem de observationer, der er gjort eller burde være gjort af Kommunen, og Mors mulighed for at begå de overgreb på appellanterne, som hun er blevet dømt for. -

Appellanterne har ikke løftet denne bevisbyrde, hvilket understøttes af en række faktiske forhold i sagens bilagsmateriale:

Der henvises til, at appellanterne under de samtaler, hvor Mor ikke var til stede, heller ikke oplyste Kommunen om de senere under straf - fesagen åbenbarede reelle forhold i hjemmet.

Appellanterne var end ikke i stand til at fortælle sagens rette sammenhæng til deres egne fædre, som appellanterne under hele sagsforløbet kunne have betroet sig til *udenfor* Mors opsyn.

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 fraflyttede hjemmet i 2017 men indgav først sin underretning til Kommunen den 21. august 2020, selvom hun kendte til de forhold, som hendes søskende fortsat levede under, jf. også [...], hvorefter det fremgår, at: *"Efter afhørte flyttede hjemmefra har hun opbygget modet til at beskrive forholdene i hendes opvækst"*. -

Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 fraflyttede hjemmet i slutningen af Måned 2020 men underrettede desuagtet ikke senest i den anledning Kommunen om de forhold, som hendes søskende fortsat levede under. -

Selv efter at Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 fraflyttede hjemmet og genoptog kontakten til Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, ønskede Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 ikke i første omgang at hjælpe Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med sin underretning, da Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 ikke ønskede at have noget med underretningen at gøre".

Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev i første omgang vrede over Appellant 1's, tidligere Sagsøger 1 underretning, ligesom de var uforstående overfor anholdelsen af Mor, jf. også Appellant 3's, tidligere Sagsøger 3 udtalelser i Dokumentaren, hvor hun fortalte, at hun - selv efter anholdelsen af Mor - var tilbage - holdende med at fortælle myndighederne om overgrebene, fordi hun frygtede, at Mor ville blive løsladt og komme tilbage. -

Der er således intet, der tyder på, at Mors tilstedeværelse under børnesamtalerne var barrieren og dermed årsagen til, at appellanterne ikke oplyste Kommunen om forholdene i hjemmet, eller at Kommunen i øvrigt kunne have afdækket sagens rette sammenhæng på et tidligere tidspunkt, hvis Kommunen havde afholdt yderligere samtaler med appellanterne eller andre.

De faktiske forhold i sagen understreger derimod det modsatte, jf. også side 222 i byrettens dom, hvor byretten bl.a. udtalte følgende:

"Efter indholdet og karakteren af underretningerne forud for 2020 sammen holdt med kommunens undersøgelser og indhentede oplysninger

var der ikke grundlag for at iværksætte yderligere undersøgelser, f.eks.
gennem børnehuset _____
eller under medvirken af psykolog.

Det har hertil formodningen imod sig, at sådanne tiltag ville have afsløret Mors overgreb, idet hun havde sørget for, at hun var sagsøgernes eneste omsorgsperson, ligesom hun igennem flere år havde instrueret sagsø gerne i, hvad de skulle sige under børnesamtaler. Denne vurdering underbygges af, at ingen af sagsøgerne var i stand til at fortælle myndighederne om Mors overgreb, før de enten var fraflyttet hjemmet eller havde fået vished om, at de ikke risikerede at komme hjem til Mor igen" (un -derstreget her).

Modsat hvad appellanterne anfører i ankestævningen, understøttede appellanternes forklaring for byretten blot, at yderligere foranstaltninger fra Kommunens side ikke ville have ført til, at appellanterne ville have fortalt om overgrebene på et tidligere tidspunkt end sket.

Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 forklarede følgende under byretssagen, jf. dommens side 128-129:

"Første gang, hun fortalte sin historie til nogen, var til politibetjenten, som af hørte hende efter anholdelsen af hendes mor. Hun havde ikke fortalt noget til veninder eller lærere" (understreget her).

Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 forklarede følgende under byretssagen, jf. dommens side 129-131:

"Hun havde brug for at vide, at kommunen var der for at hjælpe hende, og at hun ikke bagefter skulle hjem og tage konsekvensen hos Mor [. . .]."

Hun talte med Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 om underretningen. Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 ønskede ikke at underskrive underretningen, men bidrog med episoder fra familiens liv efter hun, Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, var flyttet hjemmefra i 2017 [...].

Det første menneske, hun betroede sig til om forholdene hos Mor, var i 2017 til hendes daværende kæreste, Person 23. Hun fortalte ikke Person 23 dybdegående om sagen. Hun husker ikke længere, hvad hun fortalte, men det handlede nok om, at Mor var meget skrap og kontrollerende, og at hun var blevet afskåret kon takten til sine søskende [...].

Hun har mange gange spurgt sig selv, hvorfor hun ikke handlede noget tidlige, men hun følte, at hun måtte have noget at tilbyde sine søskende, før hun afslørede ting, som kunne få konsekvenser [...]. Hun ved ikke, hvorfor hun ikke overvejede at gå til politiet, men det var slet ikke en tanke hos hende. Set i baks pejlet kan hun se, at hendes far altid var hendes allierede, og at han forsøgte at

være der for hende [...]. Hun fortalte ikke sin far om forholdene hos Mor" (understreget her).

Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 forklarede følgende under byretssagen, jf. dommens side 133:

"Vidne 9 er mor til hendes veninde, Person 47, som hun lærte at kende, da Person 47 i 7.klasse begyndte på Skole 4. Hun mærkede en helt anden om sorg fra Vidne 9 end fra sin egen mor, og hun opbyggede et særligt tillidsforhold til Vidne 9 [. . .]. Hun begyndte langsomt at åbne op over for Person 47, men hun fortalte ikke i detaljer om sit eget hjem [. . .]. Det var svært at stole på andre, når hun ikke engang stolede på sin egen mor. Både Person 47 og Vidne 9 overhørte episoden, hvor Mor tog kvælertag på hende, hvilket førte til Vidne 9's underretning til kommunen i juli 2020 [...]"

Hun hjalp Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 med underretningen, men på grund af frygt for deres mor vill hun ikke stå som medafsender. Hun ville gerne være så neutral som muligt, fordi hun vidste, at der kunne være en konsekvens forbundet med at sende underretningen" (understreget her).

Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 forklarede følgende under byretssagen, jf. dommens side 134:

"Hun tror, hun ville have fortalt sandheden, hvis hun havde kunnet betro sig til en trykkesperson med vished om, at der ikke var nogen, som kunne høre, hvad hun fortalte, og hvis hun var blevet forsikret om, at hun ikke skulle til bage til Mor" (understreget her).

Alle appellanternes forklaringer understøtter, at Kommunen i princippet kunne have iværksat uanede og helt uproportionale mængder af foranstaltninger i forsøget på at afdække sagens rette sammenhæng, uden at dette ville have fået appellanterne til at fortælle om overgrebene på et tidligere tidspunkt. -

Appellanterne udtalte entydigt, at de alene ville have fortalt om overgrebene, hvis Kommunen kunne forsikre dem om, at de efter afsløringen af overgrebene ikke skulle hjem til Mor igen, så de ikke risikerede, at afsløringen af overgrebene medførte konsekvenser for appellanterne i form af nye overgreb fra Mor. -

Kommunen ville imidlertid slet ikke have været i stand til at give appellanterne denne sikkerhed, idet denne sikkerhed grundlæggende forudsatte, at Mor-inden Kommunen overhovedet havde fået oplysningerne om overgrebene - fik frataget forældremyndigheden, blev anholdt af politiet og dømt i en efterfølgende straffesag. Dette kunne selvsagt ikke lade sig gøre. -

Der er ingen holdepunkter for at antage, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 ville have fortalt om overgrebene, hvis Kommunen havde afholdt flere samtaler med hende uden

Mors samtykke og tilstedeværelse, herunder eventuelt i et børnehus, set i lyset af, at hun - selv efter at hun var fraflyttet hjemmet i 2017 - ikke før den 21. august 2020 - dvs. hele tre år efter fraflytningen - fortalte om overgrebene. Dette understøttes også af, at hun, mens hun var udeboende, ikke en gang turde at fortælle om overgrebene til sin kæreste Person 23, sin far Vidne 1, som hun betragtede som en "allieret", eller for den sags skyld til politiet. Det må derfor også lægges til grund, at Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 således ikke ville have fortalt om overgrebene, selv hvis

Kommunen havde kontaktet Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 i forbindelse med indgivelsen af den anonyme underretning af 16. august 2018, jf. også afsnit 3.1.6.3 ovenfor.

Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 følte ikke, at hun kunne fortælle om overgrebene til sin veninde mor, Vidne 9. Dette på trods af at hun havde opbygget et "særligt tillidsforhold" til Vidne 9. Dette understøtter også, at hun ikke ville have fortalt Kommunen om overgrebene, mens hun boede hjemme, uanset hvad Kommunen havde gjort i forsøget på at få sandheden frem. Det bemærkes, at Vidne 9's underretning af 2. juli 2020 om vold blev indgivet til Kommunen ved et tilfælde, idet Vidne 9 og hendes datter som citeret ovenfor *helt tilfældigt overhørte* Appellant 2, tidligere Sagsøger 2 fortælle om en voldsepisode, hvilket også understøtter, at Kommunen ikke på et tidligere tidspunkt end sket kunne have afdækket sagens rette sammenhæng. Det var således *rent held*, at Vidne 9 opsnappede, at der blev udøvet vold i hjemmet hos Mor.

At en tidligere afholdt samtale med appellerterne på børnehuset under alle omstændigheder ikke ville have ført til en afdækning af sagens rette sammenhæng på et tidligere tidspunkt, understøttes også af psykolog Vidne 12's forklaring for byretten, der handlede om de iagttagelser, som hun gjorde sig i forbindelse med sine samtaler med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 i forlængelse af anholdelsen af Mor på Børnehus Hovedstaden. Psykolog Vidne 12 udtalte følgende, jf. side 141-142 i byrettens dom:

"I tiden mellem den første og den anden samtale i børnehuset havde Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 talt med sin advokat, som havde oplyst Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 om udsigten til den kommende straf = fæstelse mod Mor. Det havde fået Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 til at sænke skuldrene. Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 var blevet mere tryk, og var ikke længere bange for konsekvenserne af sine udtalelser [. . .]"

.]. Underretningen fra Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 indgik som en del af grundlaget for samtalerne med Appellant 3, tidligere Sagsøger 3. dog på en forsigtig måde for ikke at retraumatisere Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 [. . .].

Hun husker ikke, om Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 under samtalerne reflekterede over, at det i børne huset var nemmere at åbne op om overgrebene. Foreholdt ekstrakten side 852, afsluttende notat af 1. februar 2021, sidste afsnit, har hun forklaret, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 fortalte hende, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 trivedes hos sin plejefamilie, hvor hun følte sig tryk og kunne tale fortroligt med sin plejemor. Plejefamilien havde taget godt imod Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4" (understreget her).

Det var således end ikke børnehuset i sig selv, der fik Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 til at åbne op og fortælle om overgrebene men derimod det forhold, at det var muligt at fortælle hende. at der var iværksat en straffesag mod Mor, at det var muligt at tale med hende på baggrund af de konkrete voldsepisoder, som Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 havde fortalt om, jf. bilag P, samt at hun havde en tryk pleje familie, som hun kunne vende hjem til efter samtalerne på børnehuset. Det var disse trykthedsskabende rammer, som Kommunen ikke kunne skabe på et tidligere tidspunkt, der fik Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 til at "sænke skuldrene". Også af disse årsager gør Kommunen gældende, at der ikke er noget grundlag for at nå frem til, at en tidligere inddragelse af børnehusene - hvilket Kommunen ikke mener, at der var nogen anledning til - ville have ført til, at appellanterne ville have fortalt om overgrebene.

Det er i øvrigt ikke korrekt, når appellanterne anfører, at Kommunen ville have kunnet afdække sagens rette sammenhæng, hvis Kommunen løbende undervejs for hver gang der indkom en ny underretning også havde inddraget de forudgående underretninger i sagsbehandlingen. Alle underretninger blev gennemgået og vurderet, og der var - navnlig i relation til underretninger i tiden fra 2005-2018, jf. byrettens dom på side 217-222 - ingen oplysninger fra navngivne personer om konkrete overgreb, hvorfor disse underretninger - sammenholdt med de undersøgelser, som Kommunen gennemførte - ikke kunne have ført til, at Kommunen kom til at kende sagens rette sammenhæng på et tidligere tidspunkt.

Det gælder, uanset hvor mange gange Kommunen havde taget underretninger fra 2005-2018 "op af skuffen". Der henvises til Kommunens tidligere socialrådgiver Vidne 5's forklaring på side 153 i byrettens dom, hvor hun er citeret for at udtale, at Kommunen - også i forbindelse med indgivelsen af den anonyme underretning den 16. august 2018 - var opmærksom på de "gamle sager" (dvs. underretningerne fra 2005-2018), men at der ikke var noget i de gamle sager, der kunne have ført til, at Kommunen ville kunne have afdækket sagens rette sammenhæng på et tidligere tidspunkt, eftersom underretningerne i perioden fra 2005-2018 alene handlede om bekymringer om appellanternes trivsel og de samværsproblematikker, der var i familien.

Set i lyset af appellanternes vedholdende skuespil og det i øvrigt konflikt -
fyldte miljø i familien kunne Kommunen heller ikke påregne, at konsekven -

sen af en eventuel bebrejdelsesværdig adfærd ville være, at Mor kunne begå de pågældende overgreb på appellanterne.

Der var således efter Kommunens opfattelse ikke flere "rigtige spørgsmål" eller "rigtige samtaleformer", der kunne henholdsvis stilles og afholdes for at få appellanterne til at fortælle om overgrebene på et tidligere tidspunkt.

Appellanterne har ikke løftet bevisbyrden for, at en anden relevant og lovlig adfærd fra Kommunens side ville have ført til, at overgrebene ikke havde fundet sted.

Den eneste foranstaltning, der reelt kunne have afdækket de forhold, som appellanterne levede under, ville have været etablering af overvågning i Mors hjem, men da Kommunen ikke havde nogen hjemmel til at foretage et sådant indgreb i privatlivets fred, var der de facto ikke mulighed for at afdække forholdene, selv hvis Kommunen havde afholdt yderligere samtaler med appellanterne, mens de boede hos Mor.

Det forhold, at alle appellanterne rent faktisk fortalte om overgrebene efter anholdelsen af Mor, betyder således ikke, at det på den baggrund kan sluttes, at Kommunen har handlet bebrejdelsesværdigt, fordi Kommunen ikke var i stand til at få appellanterne til at fortælle om overgrebene på et tidligere tidspunkt i sagsforløbet.

Samlet set må Kommunen således under alle omstændigheder frifindes, da appellanterne hverken har løftet bevisbyrden for, at Kommunen ikke har taget alle rimelige og tilgængelige midler i brug med henblik på at afdække de forhold, som appellanterne levede under, eller at der er årsagssammenhæng og påregnelighed mellem en eventuel bebrejdelsesværdig adfærd hos Kommunen og den fortsatte mishandling, som Mor udsatte appellanterne for.

3.2 Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1

Appellanterne havde i deres processkrift 3 af 2. oktober 2023 til byretten anført, *"at sagsøgerne ikke har fremsat selvstændige anbringender efter erstatnings ansvarslovens § 26. Det er korrekt, at ansvarsgrundlaget i sagen er EMRK artikel 3."*

Ex tuto gøres det herefter alene overordnet gældende, at der i givet fald heller ikke ville have været grundlag for tilkendelse af tortgodtgørelse, hverken direkte eller efter "princippet i" erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1.

3.3 Spørgsmålet om en eventuel godtgørelse og udmålingen af denne

Hvis det lægges til grund, at Kommunen har tilsidesat serviceloven og/eller krænket EMRK artikel 3, gør Kommunen i første række gældende, at appel -
lanterne under alle omstændigheder ikke har krav på nogen godtgørelse.

Såfremt landsretten måtte finde, at Kommunen har overtrådt lov, procedure -
eller anden praksis og dermed ikke har levet op til EMRK 3, vil en konstate -
ring af denne krænkelse i sig selv være tilstrækkelig til at rette op på forhold -
det, herunder navnlig henset til krænkelsernes karakter og Kommunens
(eventuelle) ringe grad af skyld og henset til, at appellanterne også har fået
oprejsning i lyset af straffedommen, jf. også nedenfor.

Tortgodtgørelse for konventionskrænkelser skal udmåles efter princippet i
erstatningsansvarslovens § 26, og størrelsesmæssigt skal denne udmåling ske -
med udgangspunkt i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols udmå -
lingspraksis. Der er tale om en skønmæssig fastsættelse, hvor krænkelsens
karakter, grovhed og varighed samt graden af myndighedens skyld indgår som
væsentlige elementer. Hertil indgår det også som et moment, at den krænkede
har modtaget oprejsning på anden vis, jf. U 2020.3922 H.

Såfremt appellanterne har krav på godtgørelse, gør Kommunen i anden række
gældende, at appellanternes krav på godtgørelse skal fastsættes til et betydeligt
mindre beløb end 300.000 kr. pr. appellant. Dette skyldes en række årsager:

For det første må Kommunens eventuelle skyld - hvis der måtte være en så -
dan, hvilket Kommunen som nævnt afviser - betegnes som at være ganske
beskeden, idet Kommunen løbende, kontinuerligt og rettidigt iværksatte om -
fattende foranstaltninger med henblik på at afdække sagens rette sammen -
hæng så hurtigt som muligt.

For det andet står en godtgørelse på 300.000 kr. pr. appellant ikke mål med
den (eventuelle) skadevirkning, som appellanterne er blevet påført. Appel -
lanterne har ikke dokumenteret, at de er blevet påført egentlige varige, fysi -
ske og/eller psykiske skader som følge af Mors overgreb. De
overgreb, som appellanterne blev udsat for, kan ikke sammenlignes med an -
dre sager om myndigheders krænkelse af EMRK artikel 3, hvor godtgørelsen er
blevet udmålt til 300.000 kr. Der har i de sager været tale om betydeligt mere
alvorlige krænkelse end dem, som appellanterne er blevet udsat for og en
betydelig større grad af skyld hos myndighederne.

For det tredje skal der i forbindelse med godtgørelsesudmålingen ske afkort -
ning for den godtgørelse på 30.000 kr., som Mor blev dømt til at
betale til hver af appellanterne i den underliggende straffesag, og som appel -

lanterne ikke har taget højde for i opgørelsen af deres godtgørelseskrav, jf. U 2020.3922 H.

For det fjerde skal godtgørelsen (også) fastsættes til et betydeligt mindre beløb end 300.000 kr. pr. appellant, fordi Mor alene er blevet dømt til at betale 30.000 kr. pr. appellant. Der er ikke grundlag for at nå frem til, at en eventuel ganske beskeden grad af skyld hos Kommunen skal føre til, at Kommunen skal dømmes til at betale 10 gange så meget i godtgørelse til appellanterne som den strafferetligt dømte. -

For det femte må det bemærkes, at der er en meget stor forskel på appellanterne - både i forhold til kontakten med Kommunen, men også i forhold til hvilke overgreb som Mor er blevet dømt for i forhold til dem - hvorfor der ikke er grundlag for at fastsætte en ensartet godtgørelse til alle appellanterne - og ej heller i en størrelsesorden svarende til 300.000 kr. pr. appellant. -

På denne baggrund gør Kommunen gældende, at appellanternes påståede krav på godtgørelse skal reduceres, hvis landsretten måtte finde grundlag for at tilkende appellanterne en sådan godtgørelse.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Mishandling i strid med artikel 3

Det er også for landsretten ubestridt, at alle fire appellanter, Appellant 1, tidligere Sagsøger 1, Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, af deres Mor, har været udsat for mishandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. -

Som anført af byretten blev Mor ved dom af 17. februar 2021 dømt for overtrædelse af straffelovens § 213, § 243, § 245, stk. 1, jf. til dels § 21, og § 260, stk. 1, nr. 1, og straffet med fængsel i 2 år.

Lovovertrædelserne er begået over en periode fra Måned 1996 til november 2020.

Spørgsmålet er også for landsretten, om Appelindstævnte (Kommune) har krænket artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og skal betale en godtgørelse for tort til appellanterne. -

Principper og ansvarsnorm efter artikel 3

Som anført af byretten og tillige i U 2018.2013 H følger det af Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention pålægger myndigheder positive pligter. -

Myndigheder har pligt til at træffe rimelige og effektive foranstaltninger for at beskytte personer mod mishandling begået af private, jf. bl.a. Z. m.fl. mod Storbritannien, dom af 10. maj 2001, præmis 73, E. m.fl. mod Storbritannien, dom af 26. november 2002, præmis 88, Opuz mod Tyrkiet, dom af 9. juni 2009, præmis 130, V.C. mod Italien, dom af 1. februar 2018, præmis 89 og 90, Association In - nonce en Danger og Association Enfance et Partage mod Frankrig, dom af 4. juni 2020, præmis 157, Kurt mod Østrig, dom af 15. juni 2021, præmis 157, og Loste mod Frankrig, dom af 3. november 2022, præmis 84.

Børn anses for særligt sårbare og har derfor krav på en særlig beskyttelse.

De positive pligter gælder i tilfælde, hvor myndigheder vidste eller burde have vidst, at børn udsættes for eller risikerer at blive udsat for mishandling i strid med artikel 3, jf. bl.a. Z. m.fl. præmis 73, E. m.fl. præmis 88, Opuz præmis 129, M. og M. mod Kroatien, dom af 3. september 2015, præmis 136, V.C. præmis 90, Association Innonce en Danger og Association Enfance et Partage præmis 157 og Kurt præmis 158.

Vurderingen skal ikke foretages i bagkundskaens klare lys, men ud fra hvad myndighederne vidste eller burde have vidst på det relevante tidspunkt, jf. bl.a. Opuz præmis 129 og 130, V.C. præmis 89 og 90, og Loste præmis 88.

Myndigheders pligt til at iværksætte en undersøgelse gælder i tilfælde, hvor der foreligger oplysninger, som giver myndigheder en begrundet mistanke ("an arguable claim") om mishandling, jf. bl.a. M. og M. præmis 140. Når sådanne oplysninger foreligger, har myndigheder pligt til at tage skridt til at opdage eller afklare problemets omfang og potentielt forhindre yderligere mishandling, jf. bl.a. E præmis 96.

De positive pligter skal fortolkes på en sådan måde, at de ikke pålægger myndigheder en umulig eller uforholdsmæssig byrde, jf. bl.a. Opuz præmis 129, V.C. præmis 90 og Kurt præmis 158.

Endelig bemærkes, at det ikke er et krav, at det godtgøres, at havde det ikke været for myndigheders fejl eller undladelser, ville mishandlingen ikke have fundet sted. Det er tilstrækkeligt, at myndigheder har undladt at træffe rimelige og tilgængelige foranstaltninger, der kunne have haft en rimelig udsigt til at ændre udfaldet af forløbet eller mildne skaden ("a real prospect of altering the outcome or mitigating the harm is sufficient"), jf. bl.a. E præmis 99.

Pligtsubjekt efter artikel 3

Der er mellem parterne uenighed om, hvilke personers handlinger eller undladelser, der kan medføre, at Appelindstævnte (Kommune) ifalder et ansvar for krænkelse af artikel 3.

Appelindstævnte (Kommune) har gjort gældende, at viden eller burde viden skal vurderes i forhold til den relevante del af forvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen,

mens appellanterne har gjort gældende, at kommunen er ansvarlig for handlinger og undladelser foretaget af offentligt ansatte som led i deres ansættelse. -

Landsretten bemærker, at sagen er anlagt mod Appelindstævnte (Kommune), og at spørgs -

målet om, hvorvidt Appelindstævnte (Kommune) har krænket artikel 3 derfor skal -
vurde

res i forhold til, hvad Appelindstævnte (Kommune) vidste eller burde have vidst på -
det re

levante tidspunkt, og at denne vurdering ikke er begrænset til Børn- og Unge -
forvaltningen, men de ansatte i kommunen, der har været involveret i sagen.

Betydning af overholdelse af dansk ret

Der er mellem parterne uenighed om, hvorvidt Appelindstævnte (Kommune) som led i

sagsbehandlingen har tilsidesat forpligtelser i henhold til navnlig den dagældende lov om social service, og om det har betydning for vurderingen af, om der foreligger en krænkelse af artikel 3. -

Appelindstævnte (Kommune) har gjort gældende, at der alene kan foreligge en krænkelse af artikel 3, hvis der er sket en tilsidesættelse af dansk ret, mens appellanterne har gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af dansk ret, men at det ikke er afgørende for, om der foreligger en krænkelse af artikel 3.

Landsretten bemærker, at det følger af praksis, at det ikke er en forudsætning for at statuere krænkelse af artikel 3, at myndigheder har tilsidesat forpligtelser i henhold til dansk ret, i dette tilfælde den dagældende lov om social service, jf. bl.a. U 2017.3272 Ø og Østre Landsrets dom af 23. maj 2019 (BS-8600/2017), og at manglende overholdelse af dansk ret ikke i sig selv bevirker, at der er sket en krænkelse af artikel 3, jf. U 2018.2013 H.

På den baggrund finder landsretten, at det ikke er nødvendigt at tage stilling til, om den måde, hvorpå undersøgelser og børnesamtaler blev gennemført, herunder inddragelse af forældremyndighedens indehaver, eller manglende inddragelse af andre myndigheder, herunder Børnehuset, er sket i overensstemmelse med lov om social service, men den måde, hvorpå Appelindstævnte (Kommune)s sagsbe -
handlingsskridt rent faktisk blev gennemført, indgår i landsrettens vurdering. -

Den relevante periode

Som nævnt er Mor dømt for forhold begået i perioden fra Måned 1996 til november 2020, og appellanterne har gjort gældende, at de fra fødslen

kontinuerligt og frem til, at de flyttede hjemmefra eller blev anbragt uden for hjemmet, har været udsat for en behandling i strid med artikel 3.

Landsretten tiltræder, at det ikke er godtgjort, at Appelindstævnte (Kommune) forud for den 25. april 2005 modtog underretninger eller andet vedrørende bekymringer om forholdene for appellanterne i Mors hjem.

Landsretten skal derfor ligesom byretten vurdere forholdene fra den 25. april 2005, hvor den første underretning blev sendt til Appelindstævnte (Kommune), til den 4. november 2020, hvor Mor blev anholdt og Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 blev anbragt uden for hjemmet.

Landsretten er derfor enig med byretten i afgrænsningen af den relevante periode, og at der skal foretages en vurdering af de nævnte syv perioder. -

I et tilfælde som det foreliggende, der vedrører et hændelsesforløb, der strækker sig over mere end 15 år, er landsretten enig med byretten i, at vurderingen navnlig skal foretages på grundlag af det skriftlige materiale og akter. -

Landsretten finder derfor ligesom byretten ikke at kunne lægge afgørende vægt på forklaringer om, hvad der mundtligt skulle være blevet fortalt til Appelindstævnte (Kommune) eller kommunalt ansatte, når disse oplysninger ikke er støttet af og afspejlet i sagsakter fra den omhandlede periode.

Landsretten er derfor enig med byretten i, at Appelindstævnte (Kommune)s viden eller burde viden skal ske på grundlag af karakteren og indholdet af de underretninger, som kommunen modtog, sammenholdt med de oplysninger, der i øvrigt forelå på det pågældende tidspunkt. -

Landsretten finder det tvivlsomt, om underretningerne i de første fem perioder forud for den anonyme underretning den 16. august 2018 efter deres indhold og karakter gav Appelindstævnte (Kommune) en begrundet mistanke om ("an arguable claim"), at Mor udsatte appellanterne for mishandling i strid med artikel 3, så kommunen efter artikel 3 havde pligt til at iværksætte en undersøgelse og tage skridt til at opdage og afklare problemets omfang. -

Henset til at appellanterne ubestridt har været udsat for mishandling i hele perioden, herunder på tidspunktet for den første underretning, til at Appelindstævnte (Kommune) efter lov om social service havde pligt til at vurdere modtagne underretninger og rent faktisk foretog undersøgelser i anledning af underretningerne i hele perioden, og til sammenhængen mellem underretninger, finder landsretten imidlertid ligesom byretten, at det skal vurderes, om Appelindstævnte (Kommune) på bag -

grund af underretningerne, de foreliggende oplysninger og de iværksatte undersøgelser vidste eller burde have vidst, at appellanterne af Mor blev udsat for mishandling i strid med artikel 3 med den virkning, at kommunen har pådraget sit et erstatningsansvar over for appellanterne. -

De første fem perioder

For så vidt angår de første fem perioder fra 25. april 2005 til den 27. oktober 2015 kan landsretten henholde sig til byrettens beskrivelse af Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling i anledning af underretningerne.

På den baggrund lægger landsretten til grund, at Appelindstævnte (Kommune) -
ikke for
holdt sig passiv, men iværksatte undersøgelser, afholdt samtaler og indhentede
oplysninger som nærmere beskrevet af byretten.

Efter en samlet vurdering af karakteren og indholdet af underretningerne sam -
menholdt med de oplysninger, der blev tilvejebragt i forbindelse med
Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling, tiltræder landsretten, at det ikke er
godtgjort, at
Appelindstævnte (Kommune) vidste eller burde have vidst, at appellanterne af
Mor blev udsat for mishandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Men -
neskerettighedskonvention.

Appellanternes påstand om, at Appelindstævnte (Kommune) burde have foretaget
mere for at afdække forholdene i hjemmet, vil efter landsrettens vurdering være at
pålægge Appelindstævnte (Kommune) en uforholdsmæssig byrde set i lyset af
karakteren
og indholdet af underretningerne sammenholdt med de oplysninger, der i øv -
rigt forelå på de relevante tidspunkter.

Den sjette periode

For så vidt angår den anonyme underretning den 16. august 2018, der vedrørte
Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant
4, tidligere Sagsøger 4, bemærker landsretten ligesom byretten, at den indeholdt
oplysninger, der gav
Appelindstævnte (Kommune) en begrundet mistanke om, at de på det tidspunkt tre -
hjem
meboende appellanter havde været og måske fortsat var udsat for mishandling i
strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

For så vidt angår denne periode kan landsretten i det hele henholde sig til by -
rettens beskrivelse af Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling i denne
periode.

På den baggrund lægger landsretten til grund, at Appelindstævnte (Kommune) -
ikke for
holdt sig passiv, men iværksatte undersøgelser, afholdt samtaler og indhentede
oplysninger som nærmere beskrevet af byretten.

Efter en samlet vurdering af karakteren og indholdet af underretningerne sam -
menholdt med de oplysninger, der blev tilvejebragt i forbindelse med
Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling, tiltræder landsretten, at det ikke er

godtgjort, at Appelindstævnte (Kommune) vidste eller burde have vidst, at
Appellant 2, tidligere Sagsøger 2,
Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 af Mor blev -
ud
sat for mishandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettigheds -
konvention.

Appellanternes påstand om, at Appelindstævnte (Kommune) burde have foretaget mere for at afdække forholdene i hjemmet, vil efter landsretten være at pålægge Appelindstævnte (Kommune) en uforholdsmæssig byrde set i lyset af karakteren -
og ind
holdet af underretningerne sammenholdt med de oplysninger, der i øvrigt fo -
relå på de relevante tidspunkter.

Den syvende og sidste periode

Underretningen fra Vidne 9 den 2. juli 2020, der vedrørte bekymring for Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, og navnlig underretningen fra Appellant 1, tidligere Sagsøger 1 den 20. eller 21. august 2020, der vedrørte bekymring for Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, indeholdt oplysninger, der ubestridt gav Appelindstævnte (Kommune) en begrundet mistanke om, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 havde været og måske fortsat var udsat for mishandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Som anført af byretten indgav Appelindstævnte (Kommune) politianmeldelse den 26. og 28. august 2020, og Mor blev anholdt den 4. november 2020, hvor der også blev truffet afgørelse om anbringelse af Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 uden for hjemmet.

Det fremgår af sagen, at Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 på det tidspunkt fortsat boede hjemme, mens Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 var hjemme i weekender.

For så vidt angår perioden fra underretningen den 2. juli 2020 til anholdelsen og anbringelsen uden for hjemmet den 4. november 2020 kan landsretten i det hele henholde sig til byrettens beskrivelse af Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling i denne periode.

På den baggrund lægger landsretten til grund, at Appelindstævnte (Kommune) -
ikke for
holdt sig passiv, men iværksatte undersøgelser, afholdt samtaler og indhentede oplysninger som nærmere beskrevet af byretten.

Appellanternes kritik af Appelindstævnte (Kommune)s sagsbehandling i denne periode
vedrører navnlig den tid, der gik fra modtagelsen af underretningerne til afgø -
relsen om anbringelse af Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4, tidligere Sagsøger 4 uden for hjemmet.

Landsretten bemærker i den forbindelse, at en anbringelse uden for hjemmet ville have krævet, at betingelserne i §§ 58 og 59 i den dagældende lov om social

service var opfyldt, og at en såkaldt formandsafgørelse forudsatte, at betingel-
serne i § 75 i den dagældende lov var opfyldt, herunder at hensynet til barnets
eller den unges øjeblikkelige behov ikke kunne afvente, at sagen behandles i børn
og ungeudvalget.

Af de grunde, der er anført af byretten, tiltræder landsretten, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Appelindstævnte (Kommune)s skøn om, at der ikke var en åbenbar og akut risiko for, at Appellant 3, tidligere Sagsøger 3 og Appellant 4's, tidligere Sagsøger 4 sundhed eller udvikling ville lide alvorlig skade.

På den baggrund og henset til de sagsbehandlingsskridt, som Appelindstævnte (Kommune) foretog i denne periode, herunder det løbende samarbejde med politiet, tiltræder landsretten, at Appelindstævnte (Kommune) ikke har krænket artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention i denne periode.

Konklusion

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Sagsomkostninger

Efter sagens udfald skal statskassen i sagsomkostninger for landsretten betale 403.474 kr. til Appelindstævnte (Kommune), hvoraf 400.000 kr. er til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms, og 3.474 kr. er til dækning af udgifter til vidnegodtgørelse. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet taget hensyn til sagens karakter, omfang og varighed, herunder at der var afsat 6 dage til hovedforhandlingen, der blev gennemført på samlet set 4 dage (fordelt over 5 dage). Der er samtidig taget hensyn til, at ankesagen i det væsentlige er en gentagelse af det for byretten fremførte.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal statskassen inden 14 dage betale 403.474 kr. til Appelindstævnte (Kommune). Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Publiceret til portalen d. 23-06-2026 kl. 10:00

Modtagere: Appellant 2, tidligere Sagsøger 2, Appellant 3, tidligere Sagsøger 3,
Appellant 4, tidligere Sagsøger 4, Appelindstævnte (Kommune), Appellant 1, tidligere
Sagsøger 1